

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

Dispvtatio II. De essentia Prædestinationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](#)

reprobi. Quarto eis absolutis compellationibus veterumque non contentus Paulus exemplo figuli. & maf-
fus pro ihsus arbitrio in vafa ad hoc, vel illud mini-
sterium formanda illis verbis numero 21. rem expli-
cuit. *An non haber potestatem filius lut ex eadem
massa facere aliud quidem vna in honorem, aliud ve-
ro in contumeliam?* Notas alias vnam absolute præ-
destinorum, aliam absolute reprobatorum, his imme-
diatè subiunxit numero 22. & 23. *Quod si Deus volens
offendere iram, & notam facere potentiam suam sustinuit
in multa patientia vafa sua apta (permissus a Deo
parata ac virtio sua facta materia idonea solum) in
interitum, ut ostenderet dignitas gloria sua in vafa mi-
sericordia, qua preparauit in gloriam: apta vero vafa
ira in interitum ex Dei permisua electione, & pre-
paratione, ac vafa misericordia preparata a Deo pos-
itivo affectu, & electione in gloriam, quidam aliud
quam absolute prædestinati. Denique Patres, & Con-
cilia de absolute prædestinatis, ac reprobatis intelligunt,
ac validissime illo loco prædestinationem, sive ad-
quate, sive inadæquate sumptam ex natura meriti
Pelagianis, vel Semipelagianis non esse irretra-
gabili concludunt, ut videbagamus d. 4. questione se-
cunda.*

7. Quantum testimonium pluribus constat ex Eu-
angelio vbi electorum nomine prædestinati ad gloriam,
sive absolute & prædestinati omnium Patrum & inter-
pretum concordi intelligentia affertur. Matth. 20. ex
parabola operariorum vincit conclusit Dominus. *Muli-
enum sunt vocati, pauci vero electi,* numero 16. in
quam sententiam verbis eisdem iterum conclusit Do-
minus capite 22. numero 14. ex parabola alia nuptia-
lis conuiuij, ex quo ligatis manibus, & pedibus in
tenebras extiores ciecius est conuiua, qui absque
nuptiali vesti conuiuij affederat mens; & capite 24.
de postrema Antichristi persecutione frangendis fan-
gitate, & Spiritus robore validissimi Christianis pari-
at numero 22. *Et, nisi breuiat fuisse dies illi
non fieret salua omnis caro: sed propter electos breui-
buntur dies illi: quam sententiam scripsi ita Marcus*
capite decimotertio, numero 20. *Et, nisi breuiasset
Dominus dies, non fuisse salua omnis caro: sed propter
electos, quos elegit, breuiabit dies: quia feliciter ea
breuiatione diuinorum non frangendi vili prædestinati,
& electi illi sunt, ac fure ad infallibiliter obtinan-
dam gloriam prædestinati, qui proximori perfectionem
sub eisdem auxiliis, per qua prædestinati
sunt, frangendi, atque a iustitia persecutantur, &
gloria decipiendi conditione videbantur. Número au-
tem 22. Exurgent enim Pseudochristi, & Pseudo-
prophetæ, & dabunt signa, & portentia ad seducen-
do, id est potentissima de se, ut seducant) si fieri potest etiam electos: quod ipsum Matthæum
dicto capite 24. numero 24. sic scribit. *Surgent enim
Pseudochristi, & Pseudoprophetæ, & dabunt signa ma-
gna, & prodigia, ita ut in errorem inducantur* (si fieri potest) etiam electi. Parenthez vero, si fieri potest, vrobisque adhibita, consequens impossibilitas erroris, & peccati finalis absolutæ, ac sim-
pliciter prædestinatur ad gloriam propria significatur, ut patet: cuincircum vroque Euangelistarum horum capite electorum nomine sepe repetito, roties prædestinatos de facto a Deo, ac subinde existentiam prædestinationis Sanctorum in illo affe-
ri, atque enunciari, ut præter dicta numero 31.
Congregabunt electos eius, apud Matthæum, &
apud Marcum numero vigesimo septimo.
Congregabat electos suos, cuincit.*

DISPUTATIO II.

De essentia Prædestinationis.

V. AE sub disputationis titulum exam-
nanda veniunt, breuem facilemque do-
citionem apud nos habent, si veri-
miliores tradendis solum, non etiam
de Scholasticorum aliorum doctrinis.
Etores instruere curaremus, atque illa
legentium æquationi expposita locutiones in gen-
tium Theologis ceteris, vel admittendum, vel re-
ciendum sententiam deducere. Primo ergo examinandum
est: an prædestinatione Sanctorum Dei intentionem, si
inefficiacem glorie ipsorum includat. Secundo: an
efficiacem glorie ipsorum in Deo intentionem abso-
lutam supponat? Tertio: quid dominum claudat, quidque fit in
sanctorum prædestinatione?

QVÆSTIO I.

An Prædestinatione gloria Sanctorum
intentionem aliquam diuinam
formaliter claudat.

I. Ixi formaliter; nam interpretatio, seu virtualis
intentionem aliquam gloriae Sanctorum ad illam
infallibiliter, certoque obtinendam nulli Theologum
dubium haecmen fuit esse posset: quia in prædestina-
tione Sanctorum claudatur: cum hec, ut minimum in-
malum medium efficaciam, certoque cum ipsorum
gloria conjugendorum claudat electionem nullaque
medii alicuius ad finem electio ablique suis intentione
formali, falso præsupposita est, conceperis ad al-
iquo ita eligente valcat. Dixi etiam aliquam: quia in
illis Doctoribus, qui gloriae ipsorum gloriam intentionem
formalem in prædestinatione ipsorum claudit ar-
trantur, nonnulli efficacem glorie ipsorum intentionem
esse volunt; alii vero, nec efficacem de facto, nec
de possibili contendunt. Quare de hoc speciali pî-
mum agemus, ut locus posterius disputandi de prima
maneat locus.

CERTAMEN I.

Prædestinatione efficacem gloria Sanctorum
intentionem formalem
minime claudit.

¶ Prædestinationem Sanctorum ad gloriam effi-
cam Dei intentionem de ipsorum gloria forma-
lem contine: immo & in hac sola formalis inten-
tione efficaci gloriae Sapientiarum eorum prædestinationem
confitetur, docuere Alexand. I. part. querib. 15. m. p.
Okam. Gabril. & Guill. de Rul. in I. d. 40. & 41. Sanc-
tensis 6. Biblioth. annor. 51. Catherin. de præde-
stinatione

satione lib. 3. cap. 2. & 3. Camer. Dialog. Cathol. cap. 2.
 & alij apud Turrian. opuse de electione : censent enim
 prædestinationem idem profus, atque electionem absolu-
 tam ad gloriam, nec quidquam aliud, nec aliam, al-
 terutram esse ; siquidem vt vidimus dñp. 1. q. 2. cert. 2. n. 3.
 prædestinati in Evangelio electi sýnonimè dicuntur ;
 tametsi eorum aliqui, (vt Oxam, & Gabriel) minore
 consequentiā doceant ex Sanctis plerisque (scilicet non
 existit prædestinatus) non esse ante absołutam ipsorum
 merita ad gloriam absolute electos ; cum tamen, eti non
 existit prædestinatus absolute esse fateantur : quod fieri
 non posset, si electio absolute efficax ad gloriam idem
 quod absołuta prædestinatione valeat atque vtraque sy-
 nonyma vox sit quam inconsequentiā vocum incurvant
 citate reliqui (p̄xter Camerarium afferentes electionem
 absołutam formalem efficacem ad gloriam ante
 præsula absołute Sanctorum merita non esse ; cum ta-
 men per iplos, & Theologos reliquos Sanctorum merita
 prædestinationis effectus sint, ad qua proinde prædeſti-
 natione antecedat. Catherinus ab hac inconsequentiā se
 liberavit, aſſerens solos illos paucos exime, seu ante
 merita ipsorum absołutam præsula à Deo ad gloriam effi-
 caci ab intrinſeo voluntate, & intentione formalis glo-
 riae ipolorum ad gloriam electos esse, dicique absołute
 prædestinatos. Sed tamen temerariam, atque in fide
 periculofam propositionem incurrit (vt vidimus d. 1. q. 2.
 cert. 2. n. 4. & 5.) dum se intum a voce inconsequentiā
 reciperet.

2. Scopus in 1. d. 40. q. 1. docet, prædestinationem effi-
 caciem creature, in electivitate effi aciem ad gloriam &
 gloriam. Vocat autem electionem, non quatenus electio
 de voluntate dandi media ad finis intentiū consequentiō-
 nē, vulgo Philosophis, & a Theologis cum San-
 ctō Thoma 1. 2. dictat : cum enim finis à Deo prædeſti-
 nante intentus sit gloria prædestinatur, omnium fen-
 tentia, voluntas quævis Dei prædestinatus erga prædeſti-
 natorum gloriam, sive antecedens prædestinationem,
 sive inclusa formaliter (vt vult Scopus) in prædeſti-
 natione ipsa, nequit esse sensu electio, sed intentio :
 vocat ergo Scopus electionem efficacem illam gloria
 prædestinatur voluntate formaliter in prædeſti-
 natione inclusam, quatenus per illam prædestinari ex tota
 intellectuali, sive Angelorum, sive hominum mafia
 præ aliis non prædestinatis eliguntur, vel feliguntur,
 vade, & electi absolute in scriptura dicuntur, (vt nu-
 mer obſeruamus d. 1. q. 2. cert. 2. num. 7.) atque præ aliis
 ad gloriam destinati, ac fermous proprieate prædeſti-
 nati vt diximus disputatione eadem, q. 1. cert. 3. priori-
 tatem affectuum intentionalem prædeſtinatione signifi-
 catam explicabes : sed nec Scopus dubiam suam haec
 mentem reliquit. Huic enim sententie de inclusione volun-
 tantis formalis efficacia Dei erga prædestinaturum glo-
 riam insiftens in 3. d. 7. q. 1. ait prædeſtinationem effi-
 caciem alicuius ad gloriam principaliter (hoc
 finaliter, & tanquam ad finem precipue, & propter
 se volunt) ad gloriam in ordine ad gloriam, ut
 que ad finem. Sequentur Praeceptorem hac etiam in re-
 scoritur, & alij, in quibus S. Thomae dum autem prædeſti-
 nationem effi preparationem gratie in preſenti & glo-
 ria in futuro eius autem , cuius, nec solum ad quod,
 prædeſtinatio est, efficax voluntas est, vt patet in præ-
 destinatione mediorum ad finem, seu gracie auxiliante
 ad gloriam, quibus confitit S. Thomas 1. de prædeſti-
 natione cap. 5. n. 11. contendens ex scriptura electionem
 in prædeſtinatione includi.

3. Inducit præ hac sententia potest Augustinus cap. 3.
 de prædeſtinatione Dei vbi sit prædeſtinationem remu-
 nationis, quæ idem est, ac gloria : ac frequenter vo-
 carat indifferenter prædeſtinationem, ac preparationem
 gloria, seu ad gloriam atque gratia, seu ad gloriam
 vt cap. 100. enchyridij vt vtramque aequa efficaciter præ-
 destinatione sua velle, ac preparare electio suis Deum
 ostendat. Eadem ratione præ hac secunda sententia ad-
 duci posset Fulgentius 1. ad Monimac, cap. 3. & 13. di-
 cens: quæ prædeſtinatus ad gloriam prædeſtinatus erimus
 ad iustitiam. Quibus significat aequa directe, & efficaciter
 in gloriam atque in gratiam iustificantem, & subin-
 te auxiliante, vt prædeſtinatus iustificetur (quæ ideo

iustificationis dici solet) Deum ferri prædeſtinatione suā.
 Ex his tamen Augustini, & Fulgentij (vt ſupicor) locis
 duplēm prædeſtinationem in Deo diffinxerunt nonnulli,
 quos Turrianus citato opusculo de electione ſectatur : ne
 mēpe prædeſtinationem alteram ad gloriam, & merita
 omnia prædeſtinati, vnde cumque habita ſeu habenda an-
 teccedentem : alteram ad gloriam ex meritis gratia illa
 prædeſtinatione parata, partaque à Deo habitam, &
 potius conceptam. An vero ex vtraque hac prædeſti-
 natione, & preparatione efficaci voluntatis diuina una
 gratuita & liberali gratia, altera ex meritis & remu-
 natoria glorie prædeſtinationem adaequarem, & ſimpli-
 citer & abſolute talem conſtituant : vt ſecunda huic
 ſententia videantur annuere non exprimunt. Cenfeo au-
 tem illos ab hac ſententia longe diſtar. Non primam
 liberali proſsus gratia, ſive ad gloriam auxiliante
 prædeſtinationem ob finem gloriae conceptam à Deo
 fuſſe ſupponunt potius, quam negent : quare & ea ſu-
 ponunt in prima prædeſtinatione electionem efficaciam
 mediiorum ad gloriam, ob gloriam intentam eis mediis
 infallibiliter, cerioque obtinendam : quare & prædeſti-
 nationem, de qua agimus ſimpliſter & abſolute talem
 conſtitueri.

4. Dicendum nobis est : intentionem, ſeu elec-
 tionem gloriae prædeſtinati p̄z alio efficacem formalem in
 prædeſtinatione non includi, neque illam ſolam eile
 Sanctorum prædeſtinationem : eft contra citatos pro duabus
 antecedentibus ſententias, & forteſſe contra Soaritias
 omnes, qui cum Praeceptore tanto electionem ad
 gloriam formalem ante præſula merita efficacem admittunt.
 Est autem conſclusio omnium, qui prædictionem
 omnem actus liberi noſtri cuiusque effectus determinati
 negant : eos retuli controverſia 4. de volunt. d. 6. queſt. 2.
 Probatur facile conſclusio : gloria prædeſtinaturum ex-
 ecutiū ſive in executione danda illis à Deo, eft propter
 merita, & pro meritis absolute anteaſtis cuiusque ipſo-
 rum fed cum electione prædeſtinari p̄z non prædeſti-
 nato, ſeu intentione formalis efficaci gloria ipius pugnat
 executive donari ipſi gloriam à Deo propter merita, ſeu
 pro meritis absolute anteaſtis, ſi eiūſmodi intentio, ſeu
 electione formalis efficaci gloriae prædeſtinatio fit, vel in
 prædeſtinatione includatur : ergo nec prædeſtinatio eft :
 neque in prædeſtinatione includit : conſequentiā eft
 euſdens. Maior eft dogma fidei contra Lutherum, &
 Nouatores ſtatuum d. 4. de effectibus prædeſtinationis
 q. vlt. Minor probatur : prædeſtinatio p̄cedit priori
 nature, & cauſalitate gratiam auxiliante, & iuſſiſcantem,
 a quarum altera merita condigna vita
 externe, atque ex executive donatione gloria premian-
 das orintur, atque ab altera formaliter dignificantur,
 que proinde, ac ſubinde merita effectus prædeſtinationis
 ſunt, vt dogma Theologicum, fideique, vt minimum
 proximum, fert : Ergo intentio, ſeu electio illa formali-
 ſe efficaci gloriae prædeſtinati, & eius vel prædeſtinatio
 eft, vel prædeſtinationem intrat vel conſtituit vtramque
 gratiam & bona opera prædeſtinati ob illa, & pro illis
 abſolute anteaſtis premiant natura, & cauſalitate an-
 tecedit. Infero inde : ergo abolet eorum opeſum liber-
 tam, ac ſubinde meritum : ergo pugnat cum executione
 donationis gloriae à Deo propter merita, quibus ſublati
 dari ob illa gloria à Deo repugnat.

5. Ultima hac illatio euidentis ex penultima eft : quan-
 si probo : omnis cauſa, & principium p̄cedens na-
 turam, & cauſalitate ad ſuum effectum, atque intrinſeca
 ſua natura, & eſcenſia physice, & realiter conneſum
 cum eo effectus ſui liberratam euerit ; atqui efficacia illa
 intentio, ſeu electio formalis gloriae prædeſtinati p̄z
 non prædeſtinato, que vel prædeſtinatio eft vel in
 trinſeſe prædeſtinationem conſtituit, per alterutram ſenten-
 tiā p̄cedit natura & cauſalitate opera prædeſtinari,
 tanquam effectus ſuis, aequa ac prædeſtinatio, que eft,
 vel quam intrinſeſe conſtituit, vt vidimus, & de fe-
 pteſt : inſper ex prædicato intrinſeſe ſua efficacia natu-
 ra, & eſcenſia conneſum physice cum operibus prædeſti-
 nati, tanquam effectibus ſuis : Ergo abolet coru-
 libertatem, ac ſubinde meritum diſcurſus eft legitimus.
 Major abunde a nobis probata eft controverſia 4. de volunt.
 d. 6. q. 2. contra omnem prædictionem actus liberi, ſue
 regulatam per eſcenſiam medium, quam eſcenſia concer-

nat, & obiecti subinde libertatem, sive non regulatam pro ciuitati scientiam, & præcedentem ab actus præfiniti libertate. Minor probatur: quia, vel intentio illa, & voluntas efficax glorie prædestinata ob huius merita donanda est de eius donatione secundum fæsum pœnitentia seu præscindendo à meritis, & à ratione pœnæ illorum ea donanda, vel est de ea donatione gloriae propter merita, & opera honesta prædestinata, ut voluntas soartista, & quicunque verisimiliter de electione ad gloriam prædestinata ante absolutionem eiuris operum prædestinata libertate, ac subinde laudabilitate, & merito componant: utrovis modo efficax illa formalis intentio & voluntas dandi gloriam prædestinato, qui prædestinatione sit, vel prædestinationem constitutus, iuxta has opiniones, antecedat pugnat cum donatione executiva dandi gloriam ob merita prædestinata; ergo.

6. Minor proxima probatur: Etsi enim voluntas seu intentio antecedens efficax dandi gloriam prædestinato præscindat à ratione ob merita executive, nec tamen negat, ac proinde de se in differentem Deum relinquat, ut ob merita, vel fecus executive gloriam prædestinata donet: ut tamen executiæ ob merita donet non aliter fieri potest, ni diligendo auxilia de se in differentia, & ab extrinseco efficacitate illa intentione, & voluntate antecedente formaliter dandi gloriam prædestinato, ex qua illa eligit media, ut per opera prædestinata de facto ita executive, ac non alia via in dependenter à meritis, donetur, ut ex ea intentione & voluntate efficaci posset: ait ea auxiliij electione polita antecedenter etiam ad prædestinata opera, & coniuncta necessario cum efficaci illa intentione, & voluntate donationis gloriae etiam antecedente, ut ex illa executive gloria a Deo donetur, nequecum opera illa a prædestinato antecedente villa potestate non apponi; ac proxime necessitate antecedente, & nusquam ex antecedente libertate, seu indifferente potestate: quare non libere ac meritorie opera illa apponuntur: ergo neque executive gloria prædestinato potest eo modo donari, ut dictebamus numero 5. Antecedens est certum. Nam coniunctum illud voluntatis efficacia dandi gloriam secundum fæsum & electionis auxiliis, ut opera exercet, ob qua executive gloria donetur secundum se totum antecedens natura, & causalitate est opera illa à prædestinato elicenda: ac infuper ratione efficacia intrinseca illi antecedentes intentioni, & voluntati donandi gloriam prædestinato prædeterminata iam, ut sit per opera prædestinata, essentialiter, & intrinsecè connexum physicè est cum operibus prædestinata: aqui, ut ex controversia quarta de voluntate d. q. 2. omne principium, & causa antecedens natura, & causalitate effectum, & operationem, & de se, ac natura, & essentia sui intrinsecè connexum cum illo affert necessitatem antecedentem potentie effectus, ac destruit utrinque libertatem. Dices Deum cum ex efficaci illa intentione donandi gloriam prædestinato illum modum donandi gloriam propter merita prædestinata eligit de facto, eligere etiam, ut cum libertate, sine qua non posse esse nequeunt à prædestinato fiant: ac proinde non possit non libere à prædestinato fieri, ne Dei voluntas efficax de eorum operum libertate fruatur. Recidit soluio in secundum modum intentionis, seu voluntatis efficacis antecedentis ad merita de donanda gloria prædestinata ob merita, quem hoc numero inquagnumdam etiam suscepimus, & facile: quia eiusmodi voluntas antecedens efficax de opere elicendo, si efficax absolute natura, & essentia sua, & ab extrinseco fit de opere, & eius libertate simul est de obiecto contradictione, & repugnante, ac subinde impossibili: nempe, ut non possit opus, seu res absolute non esse ex vi antecedentis necessitatis ab intrinseca antecedentis eius prædestinationis Dei efficacia inducere, ac infuper ex vi præfinita à Deo efficaciter liberatis operis, vel rei illius non possit non opus illud bonum ita à prædestinato esse: ut absolute possit antecedenti potestate non esse: quæ sibi manifeste contradicunt, ut vidimus etiam citara illa questione 2. & fuius tom. 1. de Deo uno controvergia 3. d. 1. quest. 6. vbi solutionem eandem adhibitant a Thomistis Recensionibus Dominicanis pro decreto

concurrenti ad actum liberum cum agente. seu quælibet secunda libera argumento huic notio multis dilectus, mus etiam ex doctrina evidenter, & logicis punctis nota in modalium propositionum contradictionis non assignandis. Hoc argumentum hic perfectius sum usque 3. de electione ad gloriam ante, vel post prædictum merita proxime hic semei positum facile, ac sine recurso ad totum illum primum de Deo uno posse legitibus inferire. Qui autem solutiones altas, que vix, minorique verisimilitudinis specie possunt ei adhiberi, & earum impugnationes vide desiderant controvergia quartam de voluntate Dei d. 4. quæla adæat, & citatam ex t. 1. de Deo uno controvergia 3. quælibet.

CERTAMEN II.

Occurritur obiectiōnib⁹.

1. R Estat authoritatibus memoratis pro prima, & secunda sententia num. 1. 2. & 3. fauissime illud quod in Euangelio prædeponit synonyme electi nominantur ad gloriam, confat ex dictis d. 1. qui certum, numero 3. prædestinationis nomine prælationem eam intentionalem affectuant Dei erga prædestinationem non prædestinatio, seu reprobo vi particula per famosus proprietate significatur, quæ etiam verbo *electio* & *eligo* pro proprietate sermonis significatur: ut enim et alii relatis lego, id estque prædestinatio electi, & præstatione electio dicitur: non quia dicat efficaciam eam, sed effectum, & finem, ad quem *leto* respondeat relatis electi prædestinatio dicitur, quam electio non personalis sed mediiorum, ac (ut sic loqui) mediatis respectu mediiorum, aut rerum pro aliis electio folet importare. Quod autem S. Thomas dicit præstationem esse præparationem gratia in presenti, & gloria in futuro, nec solum ad gloriam, solum probat illam esse mediiorum efficaciam ad illam consequendam effectum voluntatem, quæ sola propriissime gloria patet. Augustini locus ex capite 3. de prædestinatione Dei novi Augustini, cui est liber exppositus, sed Augusti est, ut eruditus Ecclesiasticorum Scriptorum Confites indicant.

2. Item locus ipsi facit ostendit Authorum de præstatione propria Theologia que in omni boni & Catholicæ Theologia merita aboluta prædestinationem primæ præedit, non loqui, sed de executiæ & remunerativa premiata merita, præcula omnium voluntatis, quæ proprie prædestinatio, de qua hic non est: cum remuneracione prædestinationem appellat, et sola eius voluntatis ad remuneracionem cuius voluntatis est, & ad merita remuneracione præcedentia duracione ex Dei aternitate: quod vero gloria vel ad gloriam sicut gratia vel ad gratiam prædestinationem capitulo. Ex chiridit atque alibi dicit Augustinus nihil pro effaci voluntate gloriae prædestinatio in prædestinatione adiungenda præstat: ut confat ex dictis ad ethiconum S. Thomas. Fulgentii locus nihil magis intimo adstantium sententiarum fater: solumque proinde his omnibus evincitur prædestinationem gloriae, et ad gloriam seu præparationem mediiorum efficaciam ad illam necessario ex aliqua gloria intentione, sicut præposita, vera, & serua oriri debere, utrumque mediiorum ad gloriam, ut finem, testem formale electionem. Dicit *Saltem præsupponit vera, & serua intentione*, ne premitur nunc post modum disputanda definitio: ut licet vera intentione aliqua gloria, et non intrinsecè efficax, in prædestinatione claudatur: De quo certum est. An præsupponit prædestinatione ad gloriam Theologus ac proprie accepta intentione (que electio ad gloriam vulgo a scholasticis Recensionibus nominatur) efficax sit, effice debet? De quo questione secunda.

3. A ratione opponens: si in Dei prædestinatione ad gloriam prædestinata sola mediiorum efficaciam ab extra-

seco (quæ tantum admittimus) electio efficax (espe-
cia illorum claudatur, non autem efficax etiam gloria
prædestinati intentio, seu voluntas liberum proutus Deo
erit potis medi omibus, ac meritis etiam condignis gloria, à prædestinato gloriam illi non praefari
de facto; siquidem metita, etiam condigna iusti, in
gratia adhuc obceunt, tamei se condigna, & præ-
mio gloriae morali affinitatione æqualia sunt, ac subin-
gloriam à Deo in præsum exigit de fe, non ta-
men de exiguæ exæctiæ, ex iustitia, iuræ stricto
quaestio pro illa prædestinato contra Deum: sed pre-
cario, ten deprecatorie; ad cum bene modum quo
cauta physica adiutoria, & cum omnibus requiri
ad operandum à Deo concordum exigit, deprecatoris
solum, non exæctiæ, & iure stricto sibi contra Deum
patato: de merito condigno secundum intrinseca
omniæ opere, & dignitate operantis spectato certum omni-
bus Theologis est, atque à ratione firmum, ut confat-
ex contouersia de merito dñe merito condigno. Si au-
tem possit Deus gloria absolute ita prædestinato
negare absque efficaci gloria voluntatis, nec, præde-
stinationis poile absolute coniungi cum gloria de
negatione, ac subinde non esse preparationem benefi-
ciuum Dei, quibus certissime liberantur quicunque lib-
erantur, ut sanctus Augustinus vnueretur Theologia
prædestinationem definit: quare nec prædestinationem
esse: ergo debet voluntas efficax gloria prædestinata,
ratione cuius liberum Deo non sit (ut alias esset) glo-
riam prædestinato negare in ipsa eius prædestinatione
inclusi.

4. Respondetur: nihil ad rem præsentem argumentum
prefare: etiæ enim voluntas, seu intentio efficax
gloria prædestinati formaliter in prædestinatione non
claudatur, sed solum presupposito præcedat, non po-
tent Deus donatione gloriae prædestinato condignis me-
nitis illius decedentes abstineret, ne dum posse refire.
Ne vero pro præcedentia ad prædestinationem illius vo-
lontatis efficacis, & intentionis gloriae prædestinati,
sæ electionis eius ad gloriam ante prædicta merita po-
teta argumentum idem recurrit. Respondeo omni-
scientia efficaci voluntate, sive inclusa, sive presuppo-
sa ad prædestinationem liberum Deo absolute non
esse gloriae prædestinato cum merito eius condigno
decrevere: cum ex Scriptura Sancta Patrius, & tota Theologia confer illam ita decedentibus Deus
anteacto promisit, nec minus promisit scilicet ex fide-
itate, quam decretis ex efficacia, & constanza vo-
lontatis teneatur. Secundo: ad infallibilitatem, &
certitudinem salutis externe prædestinatio obtinenda per
prædestinationem opus non est, ut potest etiam antea-
cedere non obtineri à prædestinato falsus nequeat,
cum ei bene, vel male operandi, etiam finaliter re-
linquat, ac subinde ambiendi salutem, antecedentem posse:
solum ergo certitudine illa, & infallibilitas,
necessitas consequtionis salutis à prædestina-
to, & impossibilitas, seu impotencia non consequen-
tia illam, que prædestinatione includit, & consequens
elle ratiōne scientia media ex cuius direccione elec-
tio mediorum, sub quibus in gratia decepluris conditiona-
tæ prædestinatio vius est si donetur, à Deo concipi-
tur, & cum scientia media prædestinationem consti-
tuat, per quam mediorum absoluta positione purifica-
tur conditio, & qua posita nequit non necessitate lo-
gica, & consequente conditionatum in absolutum
traire.

5. Cum autem (tamei) Deus gloria in gratia de-
cessus prædestinandi non prouisit, scientiam etiam
mediam de suis decretis contingentibus habeat, vel
ea sola (absque præmissione illa de suo decreto
dandi gloriam prædestinato, si in gratia decederet,
illum prædestinaret) certitudinem, & infallibilitatem
consequenda per media illa gloria à prædestinato,
etiam quatenus penes Deum est, prædestinatio: habe-
ret ratione consequentia necessitatis decreti illius ab-
solute dandi prædestinato gloriam purificata beneficio
prædestinationis conditione deceplus prædestinato in
gratia, sub qua conditionate futurum à Deo decre-
tum illud præsum ab ipso est quamvis nec ex inclusa
criptis de Ortega de Deo Vno, Tomus II,

fa, vel presupposita ad prædestinationem intentionis
efficacia, & sua constanza voluntatis, nec antea
sue præmissionis fidelitate, nec meriti condigni ex-
equia Iuris contra Deum qualiter exigentia, necessitatem
antecedentem decreti dandi absolute gloriam prædesti-
nato haberet; sed liberum proutus illud decretum omit-
tendi, ac indifferenter potestem. Solatio hoc lucem
recipit ex dictis contouersia sexta de prouidentia d. 2.
quaestione secunda, certamine quinto, & dicendis
hic quaestione secunda, ut ex factis hoc rōmo secun-
do, & 1. de Deo vno principiis faciem, veram
que prædestinationis diuine certitudinem, & infalli-
bilitatem cum prædestinati libertate concordiam à Molin-
is nostris illustratam brevissime explicabimus. Quod autem
Deus suorum contingentium decretorum conditione
futurorum scientiam etiam medianam habeat
ostendimus rōmo primo, de Deo vno, contouersia
secunda, de scientia d. 5., quaestione tercia, certamine
secundo, atque ab virgilius subtiliorique difficultate,
que Molinam, & ingeniosos alios Recentiores
nostris turbavit, vindicavimus certamine 3. a nomen-
to sexto.

CERTAMEN III.

Inefficax adhuc intentio, seu volun-
tas formalis glorie prædestinati for-
maliter in prædestinatione minimè
clauditur.

Hactenus intentionem, seu voluntatem formaliter
efficacem quamvis gloriae prædestinati in præ-
destinatione formaliter, neque esse, neque includi
adhuc posse, monstravimus. An vero inefficax falso in
intentio, seu formalis aliqua voluntas glorie præde-
stinati formaliter in prædestinatione claudatur, etiæ non
momenti illi, quæstio tamen Theologica est in qua
Doctores discordant. Affirmant nonnulli, quorum par-
tibus accessibile videtur Vasquez prima parte, d. 91.
capite quarto, numero 20, tamei, ut in re pari
ponderis, non conatu multo, quo solet in grauioribus,
neque exacto rationum, pro ea adhuc affirmati-
vam sententiam examine, ut eius ratio, qua in
eam inclinavit ostendit. Alij vero negatiuam partem
in hac quæstione tenuerunt ita omnes, qui prouiden-
tia vniuersitatem in scientia Dei solūmodo collocabant
relati contouersia 5. de prouidentia d. 2. quæstione
secunda, id enim ipsum de prædestinatione eius specie
iudicant: tamei actum voluntatis diuinae electionis
mediorum efficacium ad finem intentum gloriae ob-
tendum, ac subinde, & eius formaliter intentionem
concernere non negant, nec possunt. Expressa negatiuam
hanc partem docuit Sanctus Thomas prima
parte, quæstione 23. articulo quarto dicens: *elec-
tionem* (ad gloriam scilicet, que intentio est) *in Deo*
esse priorem prædestinationem. Durandus in 1. d. 41. quæ-
stione secunda, numero vndeclimo, quia inquit
prædestinationis pars, seu species prouidentia est:
Prouidentia vero sicut, & prouidentia proximè, & im-
mediate circa media solum ad intentum finem, non
autem circa finem versatur, ex Aristotele 6. Ethicor.
cap. 9. text. 11.

2. Pro negatiuam hac parte standum nobis est,
licet non in Tolo actu scientie practica, & dire-
ctiva ad agendum actu, seu prouidentia prouidentiam
constituerimus; sed in coniuncto ex ipsa, & electione
mediorum ad finem obtiendam, iuxta dicta con-
trouersia quæstio de prouidentia disputatione 2. quæ-
stione 1. & efficacium quidem mediorum, si specia-
lis, & perfectissima prouidentia obiectua libera-
bit, atque infallibiliter certoque cum effectu, aut

Q. q. fin.

sue intentio contingenda ut vidimus d. eadem secunda, questione secunda, à certamine secundo per totam: Ratio autem nostra conclusionis huius petenda est ex nostris principiis iactis controuersia 5. de anima d. de aliis physicis anima, qua voluntas, quibus ratione 1. de Deo uno controuersia 2. de scientia, & ratione hoc 2. de Deo uno vii sumas non solum controuersia 4. de voluntate, & 6. de prouidentia: qua electione formaliter, sive physice, sive intentionaliter vera electio debet esse ex intentione finis, tanquam causa, & ob finem praematum, ita, ut ex eius finis amare vere, sive physice, sive intentionaliter voluntas ad electionem appositionemque mediorum mouatur: atqui implicat id quod vere, sive physice, sive intentionaliter ab aliquo causulis identificari cum illo, ac non extra seipsum vere, sive physice, sive intentionaliter illud presupponere: Ergo implicat veram electionem, sive physicam, sive intentionalem formalem alterutro modo intentione finis formaliter identificari ac non extra se positam verè alterutro etiam modo presupponere. Atqui actus voluntatis, qui cum scientia directiua prouidentiam omnem, ac subinde specialissimam, & perfectissimam obiecit, liberam prouidentiam Dei erga predestinatos suos, sive predestinationem constituit, vera formalis electionis mediorum efficaciam ad eorum salutem, ut finem, est: ergo nequit vere intentionaliter intentione finis salutis eorum identificari, ac extra se positam verè intentionaliter non presupponere.

3. Confirmatur, quia implicat actum imperatum formaliter vere imperatum, sive physice in nobis, sive intentionaliter solum in Dei voluntate, identificari cum actu imperante, ipsumne includere, à quo vere alterutro modo imperatur: ergo implicat electionem mediorum ad finem vere, & formaliter talem cum intentione vera, & formaliter tali finis illius identificari eamve includere. Pater consequentia: quia in hoc quod est electionem vere, & formaliter talem mediorum ad finem supponere essentia sua finis intentionem, ex qua voluntas ad mediorum electionem, sive physice in nobis, sive solum intentionaliter in Deo (vere tamen ac fine villo rationis figura), ut saepe hoc & precedente tomo offendimus) mouatur, & applicetur æque omnino se habet arque vere formalis actus imperatus voluntatis, sive nostræ, sive diuina respectu actus, vere & formaliter imperans (est inter electionem respectu intentionis, & actum imperatus respectu imperantis secundum alia si diueritas quam velis) atqui ea solum ratione actus imperatus verus, & formaliter talis, sive physice, sive intentionaliter ab alio actu imperatus, nequit cum hoc imperante alterutro modo identificari: ergo nec electio mediorum ad finem vera, & formaliter potest cum finis illius intentione vera formaliter identificari, nec illam realiter formaliter includere: ergo nec predestinatione Sanctorum ad gloriam, ut finem, quia veram intentionalem formalem electionem mediorum ad illam continet, & claudit, potest identificari in lœve continere formalem veram intentionem gloriae illius: minus autem longe potest hanc continere, qua scientiam Dei directiua ad cuncti modi electionem mediorum in se continet predestinatione: ergo predestinatione Sanctorum ad gloriam intentionem formalem, vereque talem formaliter salutis Sanctorum nullatenus in se claudit; sed solum vera intentionali prioritate quasi naturæ, & physica causalitatibus, supponit. Huius vero presuppositionis ratione electio virtualis, & interpretativa finis intentione dici recte potest: in quo frequentes Patrum locutiones fundantur, qui predestinationem obinde electionem ad gloriam vocant: quod ita intelligi Recentiores Theologi volunt: ut ad gloriam expresse, & formaliter, atque efficaciter, & ante merita voluntam in le facint locuti: de quo questione 3, brevior nobis quam ipsis, sed iusto tamen fusor disputatio est futura.

4. Dices: argumenta hæc solum probare veram formalem electionem quamvis intentionem finis formalem, & puram aliquam pro nature priori, vel physico, vel

intentionali supponere debere: ac subinde predestinationem ad gloriam, qua electionem mediorum ad gloriam includit, eius intentionem formalem puram & bere etiam supponere: id autem non obesse, quod minus in electione ipsa mediorum formalis esset, & vera intentio finis, etiæ non pura sed mixta, coniuncta cum expressa etiam, & formaliter voluntate & amore mediorum inveniatur: cum virtus obiectum scilicet medium, & finem codem actu amari non repugnet, immo id videtur necessarium, cum medium, qua medium, & virile ad finem negaret a respectu ad finem, quem, qua vilis essentia relabit, praescindere: ac proinde negare medijs amores a finibus connotatis essentia alteriter à medio qua talib[us] possit amare. Atque haec fons ratione actus imperati & imperantis paritas euaneat. Quia forte in ea ab electione respectu intentionis differt, quod imperati obiectum, non qua virile, & reflectuum ad obiectum imperantis, sed proper seipsum ac bonitatem suum secundum se consideratum possit, ac debeat sibi imperato amari. Ceterum, quidquid de hoc determinat actus imperati respectu imperantis, & electione respectu intentionis fit, contra hanc easudem est, quod citatis loci dicebamus. Nempe non possit esse neque exerceri motionem propriam finis, nisi r[es] p[ro]mouendo intentionaliter factem ad medium electionem, neque hanc veram electionem finem esse posse, nisi praematum finem verè intentionaliter supponat: quo circa, etiæ finem, & medium codem actu physice & intentionaliter eadem, amari non repugnet, ut verè non repugnat: si erga pugnat amari codem illo actu finem, ut finem, la vera intentione formalis, & medium, ut medium, & formalis electione: cum finis vera moto respectu actus physice, vel intentionaliter ciuidet, quod medium amor sit, nequeat à fine exerceri, neque eius amor: ac ipse praematus affectum & amorem in diorum procedere.

5. Dum ergo codem affectu coamittit, utr[um]que amorem esse possit cundem & sicut nullam in illo veram formalem intentionem nullam que in eo electionem formalem veram reperi potest contra solutionis intentionem cuincitur. Quod autem medium, quia tale pro essentiis bonitatis seu voluntatis sua termino finis bonitatem habeat, & communio non probat actu electionis mediorum finis bonitatem amari, ac proper illam expresse amarit, in post electione ipsa amandam, actum electionis est: sed solum ex eius presupposito amore, & intentione formalis. Neque enim bonitatis formalis obiecti expresse, & formaliter amari terminum essentia connotatum actu, quo obiectum illud amatissimum opus est: & formaliter amari opus est: respectu in amore peccantibus de antea peccato, quod bonitatis & honestatis peccantibus terminus essentia coannatus est, attamen amore peccantibus non amatus formaliter, immo nec absolute, interpretatio adhuc amari à Deo villatus potest, etiæ autem finis bonitatis ab eligente media amari formaliter potest, ac proinde electione ipsa interpretatio amens, amare a peccato (qui terminus essentia bonitatis potest est) respectu voluntatis diuinæ dilectionis: terminus non ex eo, quod terminus bonitatis, seu voluntatis, ob quam media eliguntur essentia bonitatis finis sit, amari debere electione ipsa formaliter expresse finem (quod repugnare argumenta nostra contineantur) sed finem potest, & de facto amari interpretatione per illam videtur numeri 3, fine.

6. Nostri Vasquez pro affirmativa, in quam indecisivat, sententia, & contra nostram negationem modi sunt argumenta, ut illum obiectum tangamus de momenti parui, nec plena ingenij sui attenuatio digna egisse probent: eo enim omnia nimirum, quod gloria effectus predestinationis fit, ex Pauli testimonio ad Rom. 8, a nobis d. i. questione secunda certamine secundo à numero tertio recitato, & ex sancto Augustino, eiusque discipulis. citoque Pandionis, & Theologis certum: ergo in predestinatione

tione amor formalis, & expressus gloria continetur: cum non, nisi ipsorum amore, Deus effectus ad extra causet. Recurrant nonnulli ad locum Pauli ita interpretandum, ut non de propria Theologico sensu quo disputamus, prædestinatione, & electione ad gloriam aeternam ibi ab Apostolo agatur: frustrane tamen: Tum, quia de illa ibi agi ostendimus numero 3, & interpretationis illius coniecturas leuisimas discimus numero 4, ad deinceps. Tum etiam: quia, ut ex illo loco gloria effectus prædestinationis proprie, & Theologice non committetur, eins ramen effectum esse dogma Theologicum, & Patrum est, ut nuper dixi: quod satis supererit est, ut, non negari à Catholicis Theologo debet, sed admitti: illo igitur admisso, negatur gloriam formaliter, & expelle debere absolute, adhuc inefficaciter (quod, locum Valquez intendere potest, cum efficacem voluntatem, seu electionem ad gloriam ante praefulenta, ante qua prædestinatione est, toto impetu impugnet ut quæst. 3. videbimus) à Deo amari prædestinatione, qua absolute causatus remorè, quatenus immediatè causat gratiam auxiliante, & iustificante, siquies merita condigna, quibus prædestinatione decedens meritiorè causa, obineteque gloriam à Deo de facto, & executiva illorum remuneratione.

In voluntatibus autem diuinis, qua remota sunt causa effectus sunt, quatenus feliciter aliqua immediatè apponunt, ex quibus effectus illi protonter, opus non est formaliter, & expressum illorum effectuum amorem formaliter contineri, sed illorum mediis quibus tandem effectus illi remoti apponendi sunt: & mediorum quidem immediatè apponendorum expressus amor efficiat esse debet ut eius absolute posito à crebro arbitrio, & libertate etiam dependeat. Quod autem nihil creatum à Deo ablique expresso, & formaliter ipsius amore causatum, ut probacionis consequentia subsumebatur verum est: cum ob voluntatem Dei executum: tum etiam ob remotissime finis intenti causatum, nempe intentionem ipsius, qua ob perfeccum modum agendi Deo agenti rationali primo, & perfectissime libero debet necessario tribui, ut non nisi proper naturam operetur iuxta sapientiam nostram etiam naturalis Theologiae dogma. De intermedio autem voluntatibus mediorum, & intermediorum electi, & executiis ex intentione finis illius, cuius motione ad Deo habitis, & conceptis amari finem non oportet; sed eius amorem intentione illa, ex qua concipiuntur pro priori vero naturae intentionaliter, & supponere.

QVÆSTIO II.

Quoniam tota essentia Prædestinationis conineatur?

Exclusimus quæstionem 1. à prædestinationis essentia formale, & expressum omnem finis amorem seu intentionem, sive efficacem, sive inefficacem, quorum Theologi aliqui vnam, alteram vero, alii in prædestinationis essentiam, volebant intrudere: iam vero, quoniam in ea posicione claudantur examinare eponit, atque statuerit. Id quod breui, facilièque præficiendum ex dictis controvergia 6. è Prouidentia 4. secunda.

Christoph. de Ortego de Deo Vno, Tomus II.

CERTAMEN I.

Memoratis sententiis alij noſtra ſcho-
la propria ab authoritate
ſtatuitur.

1. **S**ententia omnes de effentia prouidentia recitatæ controvergia 6. d' 2. quæſtione 1. certamine 1. breui memoranda hic sunt, non tamen Authores, quos pro vnaque citauimus recessendi; tamenſi corum plerique de prædestinatione potius, magisque ex professo, locis citatis disputantes suas sententiæ prouolent. Prima igitur sententia prædestinationem in actu imperii intellectuali imperaturi modi constituit. Sic Thomistæ citati eo certamine, numero 5. Ruiz verò numero codem, & numero 12. in actu aſſertivo de præſenti modi indicatiū præhabita absolute voluntatis diuinae imperium hoc intellectuale quod prouidentiam, & prædestinationem, ut minimū compleat, conſtituebat. Heretis recitatæ ibi ſententiam directuam electiſſis mediorum ad finem prouidentie: quare, & prædestinationis imperium intellectuale abſoluta dixit Thomistis nomine conſentientia, a quibus se loqüſimne difcedebat: arque ita imperium intellectuale prædestinationem effientialiter conſtituere fassus est. Secunda, post trimembriū de imperio intellectuali memoratam, sententia in ſcienza practica directuam electionis mediorum ad finem connotante tamen ipsam electionem ſi tam prouidentiam putabat: quare, & prædestinationem in ſcienza de modis efficacibus ad latitudinem corum electionis connotata docet confiteri Patronos citauimus ibi numero 7. Ex quibus veteres ſimplicis intelligentie nomine rem ſcienza media coerebant Recentiores ex Molina noſtro, quod ad prædestinationem attinet, ſcientiam medianam conſtanter, & diſtinctius deſignabant. Tertia ſententia prouidentiam, & ad rem pteſtentem, prædestinationem in actu electionis, & preparationis mediorum efficaciam ad finem adequate locabat ſive ſolo, ſive cum connotatione ad ſcientiam de mediis illis actus illius direxerunt. Authores citauimus ibidem numero 10. Quarta ſententia ex actu ſcienza directuam electionis, & dispositionis mediorum, arque in re præfenti efficaciam ad finem glorie obtinendum, arque in actu voluntatis electionis & dispositionis corum mediorum per cuiusmodi ſcientiam directo prædestinationem ex aequo conſtarē docet. Doctores ſententie huius dedimus ibidem numero 11. & certamine 5. numero 1. & quæſtione 2. certamine 3. numero 12. Tamenſi Doctores ante Molinam noſtrum ſcientiam electionis mediorum efficaciam ad gloriam conſequendam te quidem medianam ſimpliſſis intelligentie nomine (nomen ſcienza eius propria ſcienza media voce adiuuanta) coerebant. Ceteri vero poſt Molinam, & cum ipſo ſcientiam medianam compellantur.

2. Dicendum cum his Doctribus ſententie quartæ eſt. Prædestinationem, & ſcienza directuam ad electionem mediorum efficacium de factoque coniungendorum certo cum glorie à Deo intenta aſſequitione, & electione corum mediorum abſoluta & efficaci (meritis prædestinationis ſive intermedialis, ſive postremis, & finalib; exceptis que abſolute ad conſequitionem glorie media faciunt) effientialiter ex aequo conſtitui, & adequate compleri: excepti merita prædestinationis: que enim abſolute media ſint, & à Dei voluntate, & principaliter apponuntur, non tamen ab efficaci voluntate ipsius poſſunt apponi iuxta ſapientiam, hoc 21 & tom. 1. de Deo uno à nobis dicta de repugnancia voluntatis efficacis de actibus liberis potentis libere cum huius, & illorum libertate, (tamenſi ea efficax de le voluntas per ſcientiam medianam reguletur) fine

Q. q. 2. qua

308 Contr.VII.de Prædestinatione.

qua meritum nullatenus esse potest. Quoad reliquum conclusionis est Doctorum quarta illius sententia memorata de essentiiali prouidentia constitutione: quantum vero ad directionem scientie medie ad electio- nem mediiorum efficacium spectat, est sententia omnium Doctorum Thomisticorum nostrae scholae Iesuítica citatorum pro secunda, & tercia sententia de eadem prouidentia constitutione, ac reliquorum exterorum scholae nostra, & Molinæ ibi citati, & in concordia hos prolixo Elenco recensuimus tom. 1. de Deo uno contioueris 3. disputatione 1. questione 6. quorum computatum numerum plus trecentis viginti pro hac sententia constare tandem deprehendimus solus ex iis, qui decreta se efficacia de actibus nostris liberis, sive effectibus per eos liberè à nobis obtinendis, arque auxilia intrinsecè efficacia ad illos exhortant, ac scientiam subinde medium admittunt, Neotericus nescio quis eam scientia media directionem respectu electionis, & collationis auxilij extrinsecus efficacis ad actum nostrum liberum, atque effectum quenvis ultra per illum, qua liberum, a nobis obtinendum, tanquam libertati, & merito proinde actus illius contraria, denegat, ac subinde ad directionem mediiorum, sive auxiliorum ita efficiamus ad actus prædestinationis homines, & condigne meritorios glorie de facto per illos à predestinatione obtinenda.

3. Solus inquam: Nam licet difficultate eadem, in quam recens Theologia auditor incidi: tamenque (cetero Herize post modum euulgato) nonnulli è Castellaniis nostrarum Recentioribus fuerant, turbatus Herize ipse fuerit, demum non fuit à communis hac allertorum scientia media, & vera doctrina deturbatus. de eius ad mediiorum, seu auxiliorum efficacium electionem, & collatiuum absolute voluntatem, ut citato loco vidimus directione; illi vero Recentior quanvis referat pro sententia, negant scientia media eiustmodi directionem, ut libertati actus aduersam nostrum etiam Petrum Hurtado: illustratore difficultatis prefatum Cattelanus: (vt Tolitanus ergo nostris) inuentorem prefato nomine ab Herize citatum verius, quam eius sententia Authorum dixit: infuper auctor scientiam medium, si causa sit collationis auxilij efficacis ad actum, vel eius oppositum, sine qua non conferetur, libertatem ad illum actum non perficiatur integrum: at vero tunc etiam semiplenam actus libertatem perficiatur docet, se ad alia argumenta ab ipso efformata referens, & canderi aliquam actus libertatem semiplenam maiorem, tunc etiam tuerit; immo eadem ac si scientia media causa, sine qua non, conferendi auxilij efficacis, non foret: id quod legitime, & irrefragabiliter ex iactis ibi principiis concludit majori, quam foler, claritate: nam, quia pro integritate libertatis, tunc etiam seruanda posuit ambiguum amplius quam veritatis habent: & tandem hic auctor ita explicat conclusiōnē aduersam: vt Deus habeat decretum anterius dandi auxilium, si scientiam medium de eius efficacia, sive consensus nostri conditionati sub illo, ac non dandi, si eam non habeat, sed oportet possumus de eius inefficacia, vel si actum liberum (& idem est de omniione) efficaciter praefinit, dependenter à scientia media (scens reflexe se non daturum eiustmodi auxilium, si scientiam medium inefficacie, sive actus non futuri conditionati sub illo haberet). Absoluta autem directionis electionis auxilij efficacis per scientiam medium neutrorum horum decretorum requiri: quare, & si ita positis actus libertas laderetur (de quo post modum) ex simplici, & absoluto tali scientia media directione nec infetur, neque afferitur ab hoc Recentior ladeanda. Solus ergo Neotericus nescio quis alter.

4. Sed iam probatur conclusio ex Augustini definitione cap. 14. de dono perfezionante. *Prædestinationis est præscientia, & preparatio beneficiorum Dei, quibus certissime liberantur, quicunque liberantur:* quam definitio- nem recipiunt Theologi Doctores omnes ad unum: ea vero præscientia, & preparatio suorum beneficiorum (media scilicet illorum electione, qua sola possunt preparari) in Deo ex æquo, & in recto ad prædestinationis efficaciam explicandam, & definiens

dam ab Augustino adhibentur: Ergo utraque in effi- cacia prædestinationis includitur ex sancto Augustino, & schola tota Theologica eam definitionem admittente: quod autem præscientia ibi ab Augustino, pars essentiiali prouidentia assignata scientia media sit facile ex eius definitionis verbis ostenditur: dicunt enim esse, præscientia beneficiorum Dei quibus consi- stentia liberantur, quicunque liberantur: Ait media gra- tia seu beneficia Dei de se, & natura sua indiffer- entia, ac solum extrinsecus à conforto libero indiffer- enti efficacia (ut ad eius liberatem secundam ex opere, ut fuit) quibus certissime liberantur quicunque liberantur. Sola scientia conditionata, seu media de coulensi, seu actu prædestinati conditionata, fuit, si donantur esse possent: ergo ea præscientia pars essentiiali prædestinationis ponitur Sancti Augustini definitio. Minor probatur: quia scientia simplici intelligentiæ strictè dictæ præcise solum datur gra- tiae auxilia seu beneficia Dei, quibus liberant abso- lute possunt, non autem quibus certissime liberantur quicunque liberantur. Scientia vero virois strictè dictæ posterior natura prædestinatione, cuius effectus solitus consensus est in eandem recedit sententiam. Au- gustini sententia alia 1. de prædestinatione Sanctorum capite decimo, ita prædestinationem à gratia distinguitur: *Inter gratiam porr. & præ- destinationem, hoc tantum intercipit: quod prædestinatio est gratia preparatio, gratia vero ipsa datur, ita enim preparationis solius ibi expresse meministi, quod id ad dictum causam, & effectus inter ipsam, & ga- tiam assignandam (quod solum intendebat) hanc ele- præparationis tamē nomine præscientiam implie- inclusit: sine qua præparatio gratiae prædestinationis necessaria, & de le, & ex eius definitione illa non poterat. Denique prædestinationis efficiens præ- conditionata constare saepè aliud etiam ag- supponit: sufficiat nunc ex ipso referre, quod le prædestinationis certitudine, & infrautilitate faciliter de correctè & gratia capite septimo, Horam (præ- destinatorem) si quisquam perit, fallitur Deus; si nemo eorum perit, quia non fallitur Deus: & puto ad Simplician, questione secunda, ac epiboli im- prædestinationis Sanctorum capitulo 16. Cuius re- tem miserebor, sic eum vocas: quandoq; sit cogi- re, ut vocantem non respuerit, & Ambrofus id alibi. Miserebor: cuius miserebor, ita paraphraticè explicit: misericordiam illi dabo, quem præfatio tuo coru- usserunt ad me.*

5. Eadem definitio sancti Thomas prima parte, questione 23. articulo primo. *Ratio transfigura- tio rationalis in finem vita aeterna: vbi subven- non pro actu intellectus diuini solium, sed pro no- interna Dei dispositione intellectuali, & affectiva al- falandum, & certo ac infallibiliter falandum pa- definitum posuit: ea quippe definitio præde- stationem ea accipiente, si fugita in Scopum cer- to, ac directo misse in illum destinata diuinitus; vt obseruabam controverbia sexta, de prædesti- d. i. questione prima, certamine primo,) rati- dum ita prædestinationem definit: ut scilicet, tam certò, & infallibiliter interna illa Dei ratione, & dispositione mediiorum efficacium ad vitam aeternam iturum, perenturcumque prædestinationem docet; atque in Scopum à Sagittario stremto milie fugient, licet non ita, ut hæc à Sagittario decreto, & infalli- bili ipsius imperio aguntur, & seruantur in Scopum, in vitam aeternam ferantur agantique Dei præ- destinatione prædestinati, sed suo arbitrio, & liberte- diuina prædestinationi, & gratia coagente, & co- operante, ut ex sancto Thoma & fide citoce, & ratione: quo circu, cum nisi ex certa, & infalli- bili scientia media conditionate cooperantes pa- definiri subdonandi auxili hypotesi transfigura- tio ad vitam aeternam, fugient in Scopum infal- villo vero sensu dici queat: eam ad mediiorum effi- caciem, quibus, ac non aliis, in vitam aeternam more fugient de facto, cetero transfigurationem prædestinationem, atque electionis talis restringit ell- in prædestinatione sanctus Thomas docet. Dicte in-*

etrum Thomam quæstione sexta, de veritate articulo tertio corpori certi huius ordinis causa prædestinationis ad finem, seu effectum ipsius rationem reddidisse cum ullum auxiliorum, que Deus in sua habet potest, ex quo disponere, ac preparare potest, immo præparat, ut prædestinatus non cadat, si autem cadat ut refugat, ac non pereat: quemadmodum ob cumulum infinitorum, vel pene infinitorum individuum speciei cuiusvis, que virtute omnipotentiæ suae coeret, ut vii percuti alterum, & alterum speciei succedat, & subficiat, in qua species conferuerit, perire haec absolute, & profluir corrumpi nequit: ac proinde species rerum incorruptibilis conferuntur: tametsi eorum individua singula, & quatenus in singulis suis individuis sunt, species etiam corruptioni subiectaeant. Si autem S. Thomas scientiam conditionatiæ euentus contingentis sub auxilio, si donetur, in prædestinatione inclusa, & electionem auxilij illius prædestinatione etiam inclusam, dirigere conseruat, fructu ad eam moralem solum certitudinem ex cumulo illo auxiliorum petitam requiret, ut certitudinem causalitatis prædestinationis ad finem, seu effectum, ad quem prædestinationis est expedit, siquidem ratione scientie eius media metaphysicam etiam certitudinem, Dei prædestinatione dignitatem, & debitam in eius causalitate ad finem, & effectum inueniret. Non ergo eiusmodi scientiam agnouit: vel falserum noluit eam prædestinationis inferire: sedum in ea includi, video in testimonio huius interpretatione ad rem præsentem vexatos Doctos Recentiores. Nam, quod rem scientie mediae, S. Thom. agnouit, confit ex eius testimonio pluribus datis tom. I. de Dno vno controv. 2. de scientia.

6. Hæc d. 22. cap. 3. numero 18. responderet: non egisse ibi S. Thom. de certitudine formalis causalitatis absolute prædestinationis ad salutem, sed de obiectu auxiliij congrui ad ipsum: quæ, cum in unoquoque nulla sit, ad moralē illam cumuli auxiliorum occurrit: ut in hac solutione quicq[ue] tandem Arriaga tom. I. in 1. parte, d. 33. fecl. 1. numero 5. ver. Secunda ad Diuum Thomam. Hæc solutio dat, nihil S. Thom. nec de scientia media, nec de certitudine formalis prædestinationis, quodam finis obtentionem, & causalitatem cogitat: immo nec ultra obiectuum illam moralē certitudinem aliam formalem meliorem illi occurrere: cum tamen ex obiectu, formalis certitudo statim occurrit, ac defumatur: quare nec de obiectu certitudine futuri contingentis ex necessitate consequent, & suppositione quod sub conditione illius auxilij, & medij obtinenda esset salus, nec de formalis scientie, & prædestinationis cogitasse tunc S. Thom. videtur. Id vero difficultum est in eo, qui hoc ipsum apprime novaret, ac toties docerat: (cūlcer morali solum illa, & obiectu, atque inde formalis etiam prædestinationis, & minus, quam Dei prædestinationem decebat, nobiliter contentum ad nobiliorum aliam, ac prædestinatione diuina dignam certitudinem metaphysicam, cum ex parte obiectu sui, nemp conditionate futuroris contingentis salutis æternæ sub eo auxilio & medio) tum ex parte sui, & formalis certitudinis metaphysicæ, quam prædestinatione ratione scientie media inclusa continet in re momenti natu studiata doctrina sua, vel sui postus, oblitum S. Thom. non recurreret. Secundo respondent Recentiores apud cunctem Arriagam ibidem numero 4. verba, ut ad Thom. exordiar, adhuc præsupposita scientia media à S. Thom. in ea solutione locum eius solutioni fuisse: quia eadem posset scientia media videri multis vocationibus non confundens. Unde ad cumulum omnium pro certitudine euentus recurrente videtur, ut S. Thom. recurrat, quasi eadem scientia media, cui determinatè contentulus ille sit, si donetur Deus nesciat. Nec satis est, quod pro hac solutione, seu interpretatione ipsi etiam probata responderet Arriaga: forte non confundetur illi, ni alii prius vocareret quibus scilicet, ut non ceteris, fracta, tamen aliquantum vocati perutacia fuerit, ac durities emolliita: venum tunc vocationes illæ anteactæ, ac mediis illis voluntatis emolliio ad hypothesim scientie mediae confessus sub determinato auxilio, & ita disposite per-

teatas vocationes voluntatis spectant: quin ad moralē consensus necessitatem ex toto cumulo, & collectione auxiliorum in Dei potentia contentorum recursum S. Thomæ esset; sed ad emolliitionem voluntatis illius per tot antiores vocationes, & confidens tandem conditionatum eius ita dilposita sub vocatione postrema: quod totum scientia media determinata, ac metaphysicæ certa eventus sub unoquoque ex anterioribus, & postremo auxilio, & vocatione habetur. Mitto aliorum Sapientum eius testimonij subtilem interpretationes, nec eam ineditatas difficultatis ex eo propositæ.

7. Mens igitur Sancti Thomæ eo loci ac difficultatis inde ortæ, & proposita solutio in apero esse videatur: cum scilicet ad cumulum auxiliorum recurrisse pro ostendenda certitudine effectus, seu finis prædestinationis obtinendi non quasi oblitum satis ipsi scientia media, & obiectu: ac formalis eius metaphysicæ certitudinis, & infallibilitatis effectus ex purificata medijs conditione per electionem eius, quam dicit, & prædestinationis, quam confitit, immo verissimum illius valde memorem ad cumulum auxiliorum recurrit: non quidem, ut inde moralē certitudinem scientie mediae, & subinde prædestinationis, qua includitur, euentus contingentis absolute futuri purificata conditione, sive obiectuum sive formalem offendat: sed, ut metaphysicam certitudinem, cum obiectuum futuris absolute finis, seu euentus contingentis, tum formalem scientie mediae, & prædestinationis purificata ex ipsis conditioni demonstraret. Cum enim contra virumque, & obiectuum, & formalem certitudinem metaphysicam euentus contingentis, purificata etiam conditione, obiecti posse videtur auxiliij cuiusvis, seu medijs purificandi intrinsecam indifferitatem atque cum omnione contingentis euentus, seu finis, ad quem prædestinationis apponitur absolute, & purificatur, physicam etiam coniungibilitatem: quare & posse metaphysicæ, immo & physice contingere, ut prædestinationis aliquis periret, ad cumulum auxiliorum in Dei prædestinationis manu, & omnipotentia clausorum recurrit: cui toti collectiū sumptu nulla, quantumvis rebellis rationalis creatura poret ita resistere, ut nulli ex illis sit confusura. Deique subinde dominum ad liberas etiam operationes ab ipso pro libito obtinendas excutias. Inde enim sit, ut cui determinatè confessus sit, ne cadat, vel permitta cadere refugat, si à Deo donata, ipsius scientiam medianam non lateat, quam de confusione rebellis creature, que nulli ex toto cumulo auxiliorum confusura esset, non haberet; nec posset eam prædestinatione vt d. 3. quæst. 1. ostendimus: quare, ut certitudinem metaphysicam, scientie mediae, & prædestinationis, que eam includit, purificata per ipsam conditione finis, seu euentus absolute apponendi ratione consequentis necessitatibus ad cumulum auxiliorum in omnipotentia clausorum recurrit: non, ut moralis (seu quicunque illa sit, de quo post modum quæst. 1. citata) contentus prædestinationi necessitate toto illo cumulo auxiliorum suborta certitudinem causalitatis in finem, seu euentum contingentem absolutum purificata conditione explicaret, arque defendet: id quod & verba ipsa Sancti Thomæ, & exemplum, & doctrina sua consequentia demonstrant. Ex ea vero doctrina Sanctus Thomas nobis probata, fundataque quæst. illa 1. atque Recentiorum difficultibus expedienda de cumulo auxiliorum, cuius omnibus, & singulis collectiū sumptu nulla creatura restituta sit, positive de facto restitete, difficultis ad speciem, obiectio est contra necessitatem directionis scientie mediae ad medium efficaciam electionem, de qua, & aliis certamine legente.

CERTAMEN II.

A ratione eadem conclusio & libertatis nostræ stabilitur cum diuina prædestinatione concordia.

1. Robatur à ratione conclusio: quia prædestinatione intrinseca, ac natura sua est certa, infallibilis, quæ causalitatibus respectu finis gloria, & intermedium contingentium, quorum, seu ad quæ prædestinatione effientia finis infrastrabilis est: neque autem natura, & essentia sua infrastrabilis esse, certaque, & infallibilis causalitatis respectu finis intenti, gloria scilicet prædestinatio, & intermedium contingentium, quorum, & ad quem finem prædestinatione est intermedium efficacium effectus, que prædestinatione completa nisi ex scientia media de futuritione conditionata effectuum intermedium contingentium, & gloria subinde libere à prædestinatio sub eis mediis obtinenda direzione habeatur à voluntate diuina; ergo scientia media eorum conditionata sub eis mediis futurorum requiri ad prouidiam: immo & ipsam cum electione illorum intermedium essentialiter ingreditur, & constituit: consequentia quod directionem est evidens, quod constitutionem, & ingressum scientia in prædestinatione efficaciam. Nam alioquin prædestinatione formaliter, & intrinseca infrastrabilis non esset, nec certa, & infallibilis causalitatis, sed solum præluppofitius, & extrinseca ratione scientia media, quam extrinsecus supponit. Major est constans dogma Theologorum adeoque de se rationis lumine constans, ut inde Partici Hereticorum Prædestinationes nostrorum voluntatum, & humanarum actionum libertatem cum infallibili intrinseca certitudine, & infrastribilitate prædestinationis ipsarum confitere non posse conferat: ac subinde libertatem eatum proflus negarent: cui difficultati compонendæ, & eorum eroi ex ea suberto confutando diu multumque à Patribus, Boetio, Augustino, & aliis preteritis Anselmo fuerit insudatum; quin tanto, tamque felicissimo labore obtinet poterit, ne difficultate eadem ex prædestinationis diuina certitudine, infallibilitate, finitate, & effectus sui infrastrabilitate in eundem errorem acti postea alii Heretici fierint, Lutherani, & Calvinisti, demum à proximo secundo in eo persisterent nostrorum actionum virtute diuina prædestinationes, seu præfinitiones ipsarum à nobis irrestribilibus libertatem negantes, ut vidimus rom. 1. de Deo uno controvèrsia 3. d. i. quæstione quarta & sexta.

2. Minor autem probatur: quia, ni scientia media dirigens auxiliorum, seu intermedium efficacium electionem, & cum hac prædestinationem constitutus admittatur, alterum è duobus necessario sit: nempe vel prædestinatione frustrabilem de se, & natura sua esse nec certa & infallibilis causalitatis in liberis suis effectus, & finis, contra statutam, fixamque apud omnes maiorem, vel effectus, & finis prædestinationis contingentiam, & libertatem perire contra id, quod in quæstione praesens supponimus, atque edocet fides: vel enim prædestinatione nostrorum actionum, & tandem gloria, seu electio illa respectu intermedium efficacium ab intrinseco efficax, etiam respectu actionum nostrorum, & gloria efficax est, ac proinde eius efficacia, siue mediate, siue immediate ad absolutum actionum nostrorum, & gloria existentiam se extendit, vel nec immediate, ac le ipsa prædestinationis illius intrinseca efficacia ad absolutum actionum nostrorum, & gloria existentiam terminatur, seque extendit, nec mediate ratione intrinseca efficacia intermedium, & auxiliorum ad actiones nostras honestas, & gloria meritorias apponendas: quia, nec eam voluntatis Dei efficax est, nec media, & auxilia ad eas obtinendas electa, & disposita Dei prædestinatione efficacia essentia sua, & intrinseca sunt, sed in-

differentia de se, & cum omissione actionis nostra ad quam prædestinatione diuina eliguntur, ac disponuntur componibilita. Si primum: cum, tam Del voluntas, & prædestinatione, quam media ad actionem nostram, ac subinde gloriam obtineandam prædestinatione electa, & disposita illas natura, & causalitate physica antecedant efficacia intrinseca prædestinationis, seu effectus, & mediiorum: quare, & determinatio & necessitas, ut ille absolutus sum antecedens illas natura, natura & causalitate erit: ac subinde eam liberatem euenerit: ut rom. 1. de Deo uno controvèrsia 3. d. i. tota præf. q. 6. à ratione effugis omnibus obturatis cunctis, si autem dicas secundum: cum, nec in prædestinatione, seu electione mediiorum indifferentium prædestinatione electorum de se efficacia intrinseca actions nostre, & gloria absolute apponenda sit physica & metaphysica necessitas, ut apponamus absolute, nonque effectu, & fine non carcat prædestinatione in ipsa causa, que medius non sit, que cum indifferentiis causis & mediiorum intrinseca contradictione repugnat: ergo, & prædestinatione effectu, & fine, ad quos prædestinatione est, natura sua frustrabilis, nullaque physica, aut metaphysica causalitatis certitudinem in finem & effectu suis contingente, & libere obtinendis habebit in scientia media de conditionata futuritione potius sub his, vel sub illis meis eorum, que prædestinatione apponenda sunt: electionem dirigat atque ea prædictio, tunc diximus constituta.

3. Hac quidem ratione non solum conclusio nostra, sed & libertatis, & meriti actionum facultatis Prædestinationes, & deinde gloria, ad quam prædestinatione (suo quique gradu) sunt, cum certitudine, & infallibilitate causalitatis in ipsa, & infrastribilitate diuina prædestinationis concordia probatur: & claret, & ea sane iam pridem contra Prædestinationes à Panis, adiunguntur, & tradita, & ab Anselmo ad Scholasticum morem certe proximis in sua concordia digesta, a iisque saepè, ac per partes (ut se occiso datur) sparsim (sicut & Scholastici veteres præficerunt), ut constat testimoniis, quæ ex Patribus, & Scholasticis prolixius tota fere controvèrsia 3. citata. Cetera ex sparsis his Patrum, & Scholasticorum testimoniis penetratis subtiliterque ad Scholasticam formam & dictum contextis, ac præcipue ex profunda concordia Anselmi meditatione, atque intelligentia, concordia eadem opusculo integro rituli eiusdem edito noster Ladouicus Molina ad eum prouexit, & illustravit illas. Author magna sui & Societatis nostra gloria apud Scholas, non immerito, a plurime habetur, calice magnam partem, viderine alii in meliore, & alieas faciunt, ut constat ex citata illa controvèrsia 3. ex ibi assertis principiis, & controvèrsia 4. de voluntate. 4.6. quest 2. & controvèrsia 6. de prouid. d. 1. o. 2. contum, breui, & facilimè concordia hæc explicatur: libenter, quippe arbitrii, & operum, ac meritorum prædestinationis, ac subinde consequentiis gloria ab ipso, cum nullis in prædestinatione sit physice cum metaphysice cum prædestinatione absolute meritis prius natura connectus, nosqua intermedium electionem continet: cuius efficacia intrinseca erga absolutum eorum appositione folium ibique silit, nec veterius ad prædestinationi opera merita & gloriam absolute apponenda progradientur: nec ratione scientia media, que electionem illam dicitur, atque in prædestinatione clauditur: cum euinandi ratione præficiata etiam conditione cum absolute operum, & gloria prædestinatione positione, physice aut metaphysice intrinsecus connecta non sit, sed exteñtus folium connectione logica, & arguita (ut sic loquitur) manu accepta & eadem obiecti sui conditionari cum sequitur absolute, uti conditio, & hypothesis, sed qui ratione conditionate est, purificari: neque ratione inveniuntur gloria prædestinationis ad eius prædestinationem præsupposita, quam intrinseca efficaciam non esse: immo neque illa possit citatis locis ostendimus: nec ratione intermedium efficacium ea electione preparatorum disputationumque: cum de se, & intrinsecus indifferenter fuisse solumque extrinsecus ab opere ipso prædestinatione conditionate futuro efficacia: sit plane, nullam physicam efficaciam, determinationem, aut necessitatem anteceden-

dentem natura, & causitate, sive ab intrinseco prædefinitionis, sive ab extrinsecus presupposta intentio gloriae prædestinati, sive à mediis efficacibus prædestinatione preparatis, & absolute dispositis ad prædestinati opera gloriae auctoritatem absolutam precedere: quare nec operum prædestinati, nec subinde gloriae per illam obtinende contingentiam ac libertatem ledi prædefinitione vllatum posse: siquidem sola determinatio, & necessitate antecedente natura, & causitate respectu operis faciendi, sive ut opus sit, laetari potest arbitrij auctoritatis eius absolute libertas, ut citatis locis ex Boëtio, Anfélino & ceteris patribus, & naturali ratione demonstrauimus latissime. Vnde altera concordia pars ex parte libertatis arbitrii, & operum nostrorum cum diuina prædestinatione facilis est, atque ut reor aperitissime demonstrata.

4. Neque vero ex parte certae atque infallibilis causatatis prædefinitionis, & infrautilitatem ab effectu, & fine, ad quem prædestinatio est, ob arbitrii nostri auctoritatis effectus, & fines prædefinitionis indifferentiam & cum eorum defectu, & negatione impossibilitatem seu componibilitatem, ac subinde in eorum effectuum, & finium positione, & auctoritione contingentiam, & libertatem ab arbitrio nostro exercitam, concordia ista defecit. Et enim, licet ob præstatam arbitrii indifferentiam, effectuumque, & finis absolute ab ipso appositorum contingentiam & libertatem, quam postea etiam prædefinitione ostendimus) necessitatem causit, sive in absolute euando respectu illorum habere prædestinationem nequeat: quare neque necessitatibus cauandis, & antecedentibus ad illos absolute apponendos, innixam certitudinem, infallibilitatem, atque infrautilitatem, abs, cum scientiam medium de futuritione conditionata finis, & effectuum prædefinitionis contingentiam, ac liberorum sub mediis eligendis, electionis ipsorum directricem prædefinitione claudit: quare, & secundum intrinsecum sive, nempe scientiam medium, futuritionem finis, & effectuum conditionata, sive media eligantur, & apponantur, supponit, atque electione coram absolute, in prædefinitione item intrinsec, & effectu alter inclusa, absolute apponantur atque contingentiam illorum conditiones purificent: neque cum contingentia, & liberi finis, & effectus conditionate sub eisdem mediis futuri prædefinitione posita (qua media, seu conditiones casalem purificat, & absolute ponit) absolute esse negatio finis, & effectuum prædefinitionis vllatum posset: quare nec prædefinitione fine, & effectibus suis frustrari: sed illos certò infallibiliter, & necessariò obtinebit: ea scilicet necessitate illos obtinendi, sua conditionate futurum purificata, positaque absolute conditione sua debet in absolute futurum transire, atque illico transit, eaque impossibilitate deficiendi à futuritione absoluta, qua conditionate futurum absolute posita, & purificata conditione sua non esse futurum minime potest: ex reo nec physica necessitas cauifitatis, & antecedens natura futuri conditionare, purificata etiam conditione ad se ipsum absolute futurum, sive ad absolutum sui futuritionem est: scitur, nec defectus, & negationis sui absolute impotency physice antecedens, ac pro natura priore physica defectus sui impossibilitas, ut patet, ac ostendimus contraut 4. d. q. 2. tert. sed tam necessitas effendi absolute purificata conditione, quam impossibilitas, seu impotency non effendi tunc absolute logica, arguita, & consequentia, ac metu conseqeuens est: quia nimirum id, quod est, & ex suppositione, eod sit necesse est esse: ac subinde non esse est impossibile. Ea quippe solum necessitas eiusdem ad lepsilonum, ut sit, & impotency seu impossibilitas, ut non sit esse cogitarie potest. Constat autem consequtentem solum necessitatem effendi, & impotentiam, seu impossibilitam non effendi contingentem, & quarumvis liberi effectus, quādūlī est, sive ex suppositione, quod sit, ipsius contingentia, cauifitiae sua indifferenter minime offere. Dīsi autem prædefinitionem necessitatem consummacionem cum absoluta finis, & effectus sui absoluta exiftitia, ac proinde cauifitatis eorum certitudinem infallibilitatem, atque infrautilitatem ex presupposta scientia media (quam præsumatio includit) futuricio-

ne conditionata illorum sub mediis eligendis, & medium purificatione sollemmodo, venire, esse immo illam ipsam, quia conditionata futurito, contingentis cum sui absoluta futuritione, posita absoluta conditione habet. Tum illius absoluta futuritione, & scientia media, ac ratione ipsius prædefinitionem, extrinsecus, mutuoque acceptam sollemmodo: si cuius intrinsecam aliangum futuritione absoluta contingentis, purificata conditione prædefinitionem admittas, rem admires contradictionem, & impossibilem, ac simul contingentis libertatem eueres. Verumque ostendi citatis proxime locis, præterit ultimum.

5. Rationes alias afferunt Doctores nostri, Soarius cum suis prefontibus antecedenter, cum gloria per merita prædestinati obtinendre, tum ceterorum actuum liberorum, & effectuum contingentium ipsius: quia (inquit) impudenter quis efficaciter intendat, ac præficiat sive, aut effectura ab alterius voluntate, & arbitrio pendentem, quin prius media potiora, tutoria que ad eis voluntatem flecentiam in illum, ut ab ea finem, seu effectum obtineat quam possit certo rimitur mente iudicatio, & discursu ex notis experimento simillimum genio, & inclinatione illius, à quo effectus libere obtinendas præficiendas est: perquirat & concueretur: saltem is qui futuri conditionate eventus sub hac, vel illa hypothesi, & peritissimis rerum scientiam certam habere non potest, ut in viis cordatis, & sapientibus quotidie experimur: quo suo studio sat ostendunt tortis se nubibus, & animi, & mentis contentionem, quam possunt, certam contingentis conditionati scientiam indagare prius, ut post modum illud sit, quo absolute efficaciter ex parte sua velint, & ab alterius libertate obtinere prudenter intendant, atque ex intentione aptiora, illique obtinendo ex præcognitis securiora media elegant, & apponant: ergo ad absolutam efficacem intentionem finis, & effectus contingentia, & libere ab alterius arbitrio obtinendis prudenter concipiendam exceptandam est ab ita illum absolute efficaciter intenturo, quam possit certissima scientia euentus, seu finis ab alterius arbitrio obtinendi, sub mediis indifferentibus defere, ut libet coram eis securius oportet: atqui ita inventum, & præsumptum absolute, & efficaciter Deus finem gloriae, & effectus liberos prædefinitione, atque ab eius arbitrio obtinendos, potest habere certam eorum, atque metaphysice infallibilem conditionatam scientiam: ergo, ut prudenter absolute efficaciter, & antecedenter eos intendat, ac præficiat, mediaque efficacia ex ea intentione efficaci deinceps eligat, & apponat, scientiam medium finis, & effectus illius contingentis, & liberi prædefinitione expectare debet, ut prudenter illos efficaciter intendat, ac præficiat, mediaque ad illos obtinendos suavis efficacia prædefinitione sua eligat, & apponat.

6. Item: quia in quoconque efficaciter antecedenter intenturo, & preparatu media ad effectum contingenter præsumere efficacis sua voluntatis infrautilitatem, quantum potest perfectio, ac prævenire minus, quam potest, explorata. Deoque indigna imperfetto. Hoc vero ratio supponit possibilitem diuinam præfinitionis, seu voluntatis diuinam absolute efficacis & antecedenteris de fini & effectu nobis contingenti, & libero, quin huius, & arbitrii nostri libertati officiat, dummodo voluntas, & præfinitio illa per scientiam medium regulatur; eam vero sententiam aperte, ut arbitrio, confutavimus contraut 4. d. 6. quæst. 2. Ad præsens autem missis nostri Herize impugnationibus quae inibi à nobis datas recident tandem, ut virgant. Inquiero an electione mediorum efficacium cum gloria auctoritione coniungendorum ordinis prædefinitionis a Deo habenda cam intentionem efficacem, & antecedenter actus nostros liberos, & gloriam per illos, ac subinde contingentem obtinendam necessario requirat, necne? Si non requirit, scientia media ad prædefinitionem titulo antecedenter efficacia intentionis gloria ad prædefinitionem, & electionem mediorum efficacium, certo cum gloria prædestinati, & infallibiliter coniungendorum non requiritur. Siquidem ex non efficaci gloria intentione, & electione, & prædefinitione illa haberit a Deo absolute potest. Requiri autem per hostem non potest, qui

312 Contr. VII.de Prædestinatione.

qui ex ineffaci haberi utramque à Deo absolute posse
constanter defendant. Sed nec per rationem potest re-
quiri : quia cum præsumtio illa principium efficientie pro-
ximum , & sine quo non electionis , & prædestinationis
sit , à qua sola , vel in hypotesi , vel absolute auxilia ,
& media illa efficacia certo , & infallibiliter coniungenda
cum gloria prædestinata purificari , apponere pol-
lit ; implicat ante prædefinitionem electionem , & præde-
destinationem scientiam medium praedicta ut eas regulas ,
quas efficientialiter & necessario supponit.

CERTAMEN III.

Prædestinationis ex ineffaci gloria in- tentione per scientiam medium con- stituenda ratio vltior.

L Emissus noster de auxil. cap. 4. num. 16. Molina
1. part. quæst. 12. art. 1. ad 2. quibus Herize sub-
scribit citatis tract. 3. art. 22. cap. 3. num. 25. probant :
quia , etiæ codicem auxilio , sub quo gloria , & effectus
noster contingens liberæ habendi effent , ex quacunque
scientia simplicis intelligentie solum electio , & dato
gloria , & effectus noster contingens absolute , & liberæ
obtinenter : ac proinde neque gloria effectus contingens
abfoluta existentia , neque coram cum auxilio
eiisque causality absoluta eo posito coniunctio direc-
tione scientie media ad eius electionem , & appositionem
absolutam , non habeant opus : aut perfectio diuina
providentia ex parte Dei providentis requirit ut
ante auxiliis , & mediis de iudicentis electionem ,
& appositionem abfolutam , que sub illo futurum ,
vel non futurum sit , si adhibeatur , adhuc ex ineffaci
finis intentione , à Deo præfascatur ne caco
modo , & in certum rendat , id quod latè ex scriptura
Augustino , & Ambroso recitat : nō certam. n. 4.
sub finem. Herize num. 25. & 26. fere toto probare
contendit : ita vero , ut ad providentiam omnem diuinam
obiciū liberam saltem ex ineffaci etiam finis intentione
generis sumptam , cognitionem cœntus liberi sub
medio eligendo si daretur , spectare Patres docuerint.
Hoc autem generalius est , quam testimonia Patrum , qui-
bus probat : cum haec de speciali providentia specie ,
scilicet prædestinatione finis : neque iam ab autoritate ,
sed a ratione de necessitate directionis scientie media
ad efficaciam mediorum electionem à Patribus , & à
tota nostra schola asserta res agatur ut doctrina corum
& nostra ratio Theologica assignetur in huius Docto-
ris & reliquorum Vasquez nostri aëclarum sententia negante
prædestinationem efficaciam voluntatem gloriae
prædestinati , supponi nec includi. Secundo non sati-
facit obiectio à se allata numero 26. quod ex ineffaci
intentione finis , sicut efficacia media apponere ad illum
obtinendum , neque obtinere Deus cogitur ita mediorum
efficaciam conditionata scientia , sed solum possi-
bilitatem efficientiae , sive actitudinem , & corum de se
se conducentiam ad finem simplici intelligentia præ-
nolle debet , habebitque fatis , ea siquidem scientia
nouit , quod fatis est , ut cordate apponat media , qui-
bus finis absolute possit obtineri , quod solum inten-
tio illa , vera quidem , & seria , sed inefficax re-
poscit.

2. Quod si vltetius medium non solum aëlium sit ,
sed de facto effectuum , & extrinsecus efficax , eoque
finis , seu gloria de facto obtineatur ultra Dei intentio-
nem non erit , (nendum contra illam) cum illam non
esse possibilem sed absolute existentem , & de facto à
prædestinatione obtineri verè desiderat Deus & intendat.
Confirmatur : quia providentia diuina erga reprobos ,
& prædictos vere diuina , ac Deo digna providentia de
eorum salute est , atque ex seria , vera intentione ,
etiæ ineffaci , salutis ipsorum à Deo præhabita , ac
præsupposita est : immo , ut Herize , tam hic , quam

alias sepe supponit , atque eiusdemque feieratis , & pro-
penitentis in ipilonum , atque in prædestinationis fal-
lentem : ergo in ea prouidentia salutis reproborum ex aqua
serietatis & propensionis in ipsam , atque in faltem præ-
destinationum intentione præsupposita , nulla est Dei in-
digna imperfectione ; atque ex simplici solum intelligentia
conducientia mediorum prouidetur per ilam reprobis de
mediis ad salutem : ergo in primis de ratione prudentie
Deo digna prouidentia erga effectum contingente
& glorijs , seu finem quemque libere à nobis
obtinendum ex ineffaci corum intentione habet , non
est media ad gloriam , seu finem contingentem amplius
quam ex scientia simplicis intelligentie de conductiva
mediorum ad ita prætentam gloriam , seu finem
contingentem similes obtinendum de mediis ad ipsum à
Deo prouideri : quandoquidem species aliqua præ-
dicens verè diuinam . Deoque digna ex simili ineffaci
intentione salutis reproborum à Deo solum simplici
intelligentie de mediorum conductentia ad ilam ob-
tendum habentur . Infero secundo ergo perficit , fene-
digne Deus ex sola scientia simplicis intelligentie de
conducientia mediorum efficaciam de facto prouidentie de
mediis ad salutem similiiter ineffaci acer nec magis præ-
tentia prædestinationis . Negas etiam præsentiam hanc : quia
ne temere , & caco modo media apponat ultra con-
tentiam intrinsecam eorum ad suam prædictam debet
quem finis effectum habitura , ne impunita , nec lo-
tis proutidem , prouidentia sue effectus exipiant . Con-
tra : ergo , & præmoñe debet non solum scientia simplicis
intelligentie conductentia mediorum , de quibus
prouideret reprobis : ad salutem , sed etiam scientia re-
cta de reproborum abfatu , & perditione prænolle debet
quem exitum mediis sufficiens in his prouidentia la-
eligenda & adhibenda habitura fuit , vi de mediis illis
ad salutem absque imperfectione , fene digna Dei
reprobis prouideat : ne imperatum ipsum , nec latè pro-
uidum cœntum prouidentia illius fuit erga salutem re-
proborum exipiant . Hoc autem & antecedenti contraria
cit & dogmati Theologico , in quo ipsum finitum
nempe Deum non prouidere reprobis de mediis ad salu-
tem ex scientia media perditionis conditionata solum
sub eis mediis si eis donentur , seu quia præsumunt
sibi eis mediis pertinere : id enim est , ut pietate de-
indignum . & leniente voluntati salutis eorum , & vero do-
lori deorum perditione aderum , & quod si industra
cos perdere voluisse .

3. Sed enim ratio hæc nostrum Molina Lefili , &
Herize si non ex prædicto universaliori prouiden-
tia diuina , vt postremus voluti reddatur) ne posita ei
nobis afflusa , & impugnationes incurvantur : sed ex
prædicto speciali prouidentia perfectissima (simili-
modi prædestinationis Sanctorum ad gloriam est) dupla
fundamenta ex factis à nobis principis contraria de
prouidentia sua consulet . Primum ex suppositione
quod æqualiter ineffaci gloria intentione , & proprie-
tate , vt illam tam prædestinati , quam reprobis ob-
tinent , præsupposita & prædestinata p[ro]ximam
sua prouidentia perfectissima (prædestinatione simili-
rum) de mediis efficacibus ad eam de facto obtinendam
prouidentia : cum tamen ex vi intentionis , & propensi-
onis affectu Dei ad virorūm gloriam prædestinati
qui sunt , sufficiunt solum , nec de facto effectum
habitura : illis autem qui non sunt reprobis , efficacia
auxila , & media ad gloriam habitura , que adhuc
effectum posset prouidere : si enim ex speciali ratio
prædestinationis eveniat , impugnationes , & adhiben-
da contra Herize producita celabunt , ratione que acci-
tatis directionis scientie media ad mediorum efficaciam
prædestinationis prouidendorum electionem , & apposi-
tione absolute prædestinatione exercendam , que in-
sufficientiam solum per reprobis prouidentia & elec-
tione locum non habeat assignabitur : speciali autem
ratio cur electio mediorum efficaciam prædestinationis
inclusa , ac subinde eorum absolute apollo ex aqua
ineffaci ; nec magis propensio ad prædestinationem , quam
ad reprobis salutem intentione præsupposita per scientiam
medium dirigit , ac regulari debeat , fecas autem eis
mediorum sufficientiam solum in prouidentia posse
probare habenda ex dictis contraria . de prouidentia d[omi]ni

quæst.

quest.2.cert.2.à num.8.& cert.3.petenda est. Etenim licet ex vi àequae inefficacis illius intentio nisi gloria, & salutis utriusque efficacis medijs ad salutem electio, & apponitio habenda à Deo necessario non sit, haberi tamen possumus à Deo potest: vbi autem à Deo absolute habetur dubio procul fini gloriae pra intento obtinendo ab eo, respetu cuius ea electio habeatur, directe quidem magis conductus, ac inferitur: eligere autem, & apponere medium fini vere ac serio prementio directe inserviens, & conducens, non vero ex scientia conductivitas, & in servitatis, (vt sic loquar) ipsius directio ad ita praesentum finem serio illius finis intentiou, vt non aduersetur, minus sane concordat; ac plane cument curam, que habent absolute ex ea intentione ab eligente medium illud potest negligi plane concurrit: quod quidem electionis, & specialis illius prouidentia, atque de medio efficaci ad finem ita prouidentis praedestinatio ipsumque praedestinantis imperfector est: quare, & cetero modo, ac temere de medio illo prouidetur, ut imparatum, & quasi involuntarium gloriam absolutum cumentus Deum praedestinatorem ingenuam virtutem ipsi iure vertetur: in prouidentia vero medius sufficiens ad salutem erga reprobrum habita, cum nullo alio, quam intrinseca, & ceterali conductiva ad finem praesentum medium conducta, & inferatur que tota simplicis intelligentia, scientia sola Deo elequo innotescit. Scientia vero conditionata que sub eius hypothesi à Deo electio habetur haberi: potest non obtinenda gloria reprobri, si illud medium eligatur & apponatur, sicut, que praesentio fini adseratur, atque eius intentionis presupposita ab eius electione Deus retardat, nec potest inducere, sicut: quod ad eiusmodi electionem sola simplicis intelligentia de conducta mediaj illius, & possibilite gloriae obtinenda per illud inferatur: quia ea potentia absolute gloriae a reprobo obtinenda per eiusmodi electionem, & prouidentiam solummodo constituta dico noscitur, tametsi non ut diligens, & inducens ad eam electionem, sed ab ea potius Deum retardans comitantur solum scientia conditionata de non obtinenda gloria sub illo medio, ita prouidentia, & omnino Deo adiutor.

4. Secundum rationis eiusdem tuenda sumum etiam fundamentum adhibendum est ex dictis ead. contr.6.d.3; 6.cert.2.a.4, & cert.3.n.5, & vbi ferientur, & propensionem vera intentionis diuinæ (inefficacis tamen absolute) erga finem aliquem causis secundum liberti contingentem (qualis est finis gloriae à creature rationali arbitrio etiam suo obtinendo minutissimum, quam Scholastici exterius perseruantur inter plura alia scitu digna), comprehendimus: intentioni vero, ac serio Dei inefficacia erga eiusmodi finem tantam ferientis, & propensionis affectus erga ipsum diceretur, & iniquitatem, circa effaciam absolutam atque intra inefficaciam absolutum contenta posse competere, vt Deum inefficaciter eum finem intendenter ad media columnmodo efficacia eligenda, & apponenda vi propensionis in finem illum intentionis (intra inefficaciam tamen) summa determinante antecedenter possit. Id autem minus res Theologias habentis scrutantibus, atque de diuinis ad humanorum effectuum normas, & leges definitibus, difficile, adeo cert. illo 2.à n.4, rationibus Theologicis complanamus, atque emolliuimus, vt, an demonstrauerimus, lis, vt minimus alius iure esse possit: iniquitatibus alias ferientis propensionis affectus in finem veris, ferenti intentionibus intrinsecus certam, illo 3: reperimus, & adeo in aliis carum minima, vt ad efficacia media eligenda Deum intendenter non solum adgere, sed vel agere nequeant, vel mouere; sed ad sufficientiam solum simo, & ex sufficientibus & inefficacibus minima: cum vero in aliis, qua: vt cogere ad electionem efficaciam non valens, mouere tamen, atque agere ad illam Deum intendenter possit, & hanc intentionem, nec summum, nec prope summum ferientis & propensionis affectus (circa efficaciam vero) attingere non debet ostendimus, citato numero sexto vbi, & numero 7, ostendimus. Inde vero esse veram, ac seriam Dei erga reprobatum etiam salutem inefficacem intentionem nec minimo vel circa circumferentiam, & propensionis contineri. Hac vero propensionis, & ferientis iniquitate in intentione.

Christoph. de Ortega de Deo Vno, Tomus II.

nibus Dei efficacibus erga finem creature rationali, contingentem, libereque eius etiam arbitrio absolute obtinendum (ac in re presente gloriam à praedestinatis) comprehensa, adhuc facilis, nec una tantum ratio necessitatis directionis scientiae medie ad electionem mediorum, efficaciam pro Praedestinatorem gloria absolute obtinenda in eorum praedestinacione absoluta.

5. Prima: si intentionem salutis eorum summe intra inefficaciam absolutam nec illius consequenda libertati, & merito praedestinati aduersam ferientis, & propensionis ad iporum salutem esse dicamus: tunc enim ex ea intentione àequae determinatus antecedenter manet Deus ad mediorum efficacium electionem absolutam, & appositionem, vt nuper dicebamus, ac si intentione illa efficax foret: ex ea velio antecedente determinatione media absque notitia efficacie iporum eligere absolute, & apponere àequae imprudens (quantum ad eorum electionem, & appositionem attinet) foret, ac si ex efficacia salutis intentione & præmissione ea eligetur, & apponetur: sed, quoniam paucorum ex praedestinatis salutem summa ei ferient, & propensione praetendit Deum arbitror (vt de eximie, quos vocant, praedestinatis Theologo aliqui censem) nec nobis in re Theologica pro libro diuidandi genium est: eti rationes Theologicae questione, pro horum numero decurando adiungit: si ratio secunda, eorum omnium salutem ultra medicoritatem, veriusque summum ferientis, & propensione praetendentis à Deo suisse: ex qua adeo seria, & propensa salutis iporum intentione in Deo presupposta, minus etiam prouidenter se Deus geretur, si mediorum efficaciam ad salutem praedestinatorem quam versus, ac fere prope summum ferientis, & propensionis intendebat, ante eorum electionem, & appositionem absolutam non prænoscet, media virique scientia. At inquit ex intentionis presupposita ferientis, & propensione in reproborum, qui sunt salutem, moueri Deus potest vt efficacia ad illam auxilia conferret, quo in eis praedestinati essent, quin è physica, & morali determinatione intentionis presupposita ad auxiliorum efficacium electionem scientie media necessaria directione probati queat. Respondetur ad questionem de facto, & necessitate scientie medie includente in praedestinatione, que est ad directionem electionis mediorum efficacium quia de facto in praedestinatione includitur; quam certam, & infallibilem de consequence suis, & effectus ad quam praedestinatio est, scriptura, Partes, & Theologi assertunt fatis rationis assignari ex iniquitate, & excessu ferientis, & propensionis ad praedestinatorem salutem in intentione diuinæ salutis iporum praesupposta ad electionem mediorum efficacium, de quibus minime de facto ipsi prouidentur: Tametsi alias praedestinatio aliqua ex àequa, nec magis seria, & propensa intentione salutis, quam quae minime ad prouidentiam mediorum sufficientem pro reprobis supponitur, non repugnat, vt repugnare deinceps ostendamus.

CERTAMEN IV.

Rationes aliae vindicantur.

i. **D**icas alias rationes dedit nobis Vasquez nostra prima parte, d. 93, capite primo, numero quarto & quinto. Primum: quia tametsi ex inefficaci intentione salutis auxilia efficacia à Deo praedestinatis donentur, bonus tamen eorum virus Deo, & principalius tribuendus est ex scriptura, Partibus, & Theologia tota, dogmatica etiam: ergo debet Deo auxiliorum efficacium bonus virus noster voluntarius esse. At nequit Deo esse voluntarius, nisi ex scientia media efficacia iporum, sive futuritionis conditionata boni nostri virus sub illis ab ipso donentur, vt patet: ergo ex ea scientia media debent à Deo donari. Secundam rationem sic instruxit: vocatio con-

Rx gura

314 Contr.VII.de Prædestinatione.

grua, & efficax auxilium prædestinatione à Deo collatum rationem specialis gratia, præsufficiente à Deo alias conferendo, & reprobis collato, debet necessario habere, sicuti habere debent proprii omnes, & directi prædestinationis effectus. Atqui nequit auxilium, seu vocatio congrua, & efficax rationem specialis gratia, & beneficij Dei habere, nisi ex scientia efficacia, & congruitatis ipsius bono vnu conditionate sub ea vocatio futuro constituta, & ex quo maius nobis bonus esse habet, vocatio illa à Deo donetur: ergo necessario ex scientia media efficacia, & boni illius nostri vnu conditionate futuri debet nobis à Deo donari. Major est dogma Theologicum: minor probatur, quia quidquid commodi, bonique nobis, quantumvis magni, ab ignaro conferitur, nobisque ex illo percipitur, beneficij, & gratia (nudum specialis, & maioris gratiae à Deo percepit) nequit rationem habere. Secundo: quia si nuda vocationis, & auxili à Deo donandi, donatiq; de facto, bonique ipsius nostro vnu conditionate futuro non attento entitas consideretur, cum saepe reprobi crebrius, intensiusque vocentur, maior absolute gratia, & beneficium ex prouidentia erga reprobos ipsi, quam ex prædestinatione prædestinatis conferetur, contra dogma Theologicum prefatum. Ratio vtraque displicet nostro Herze loco citato, impugnatque imperi magno numero 24 per paginam integrum; eius tamen impugnationes omnes facile exarantur ex prænotatis num. 4. & inde deductis num. 5. Nitunt enim in eo omnes: quod, nisi ex præsupposita formalis intentione efficacia gloria, aut confessus ad illius affectionem à prædestinato, vel faltem interpretativa in ipsa medijs efficacis electione inclusa (quam nec ipse, nec Valsquez nec nos admittimus) nec specialis gratia in donatione auxili efficacis, prædestinato, tametsi ex efficacia eius conditionata scientia donetur, possit reperiri, nec bonus nostra auxiliis efficacis vnu Deo voluntariis reputari. Posita autem inqualitate, & excessu sericitatis, & propensionis erga salutem prædestinatu, vel in summo, vel versus, aut prope summum in intentione absolute inefficaci, ex qua prædestinato præ reprobo auxilia efficacia donentur, aderit Deo determinatio antecedens ad auxiliorum efficacium præ sufficiens electione pro prædestinatis, ac subinde in horum electione, & boni vnu ipsorum, & consequtionis gloria à prædestinato interpretativa voluntas ratione quarum, & formalis intentionis præsupposita, vel summe, vel prope, aut versus summum factio, & propensiæ in prædestinatu salutem, & interpretativæ in electione ipsa medianum efficaciam inclusa (citra absolutam carum efficaciam, & connexionem intrasem absolutum prædestinari confessui, & cum autem id totum specialis gratia, inefficacis auxili donatione, & voluntarietatis boni vnu, & consequtionis facultatis à prædestinato ex directione scientie media repetitur, quod ex formali, & interpretativa intentione, ac præditione efficaci absolute boni illius vnu, & consequtionis absolute gloria ipse volebat repetiri).

2. Non possum autem non mirari Doctorem hunc, qui formaliter confessus nostri liberi, & gloria per illum obtinende, ex qua præsupposita efficacia media prædestinato à Deo eligantur, & donentur auersatur, & interpretativam etiam in electione efficaciam inclusam, atque auxiliis efficacis, quia efficacis, sic, ut efficacis eligi à Deo absolute, donatiq; prædestinato constanter negat; quia ea voluntate efficaci, & electione auxili, quia, & quia efficacis, exenteretur actus nostri libertas, Soaxi rationem secundam impugnam numerio 21. nichilominus ipsum adeo formaliter negare, & contentiosè electione auxiliis efficacis è sola inefficaci intentione nostri boni vnu, & meriti, & consequtionis gloria per meritum adiuncta etiam scientie media prævia, & diligente, ciuimodi electionem, confessum, & meritum nostrum voluntarium Deo esse, ipsique proinde principali tribendum, & auxiliis efficacis donationem prædestinato speciale beneficium, & gratiam ipsi à Deo collatum esse. Hæc quippe duo Patrum, & Catholica Theologia dogmata sunt, atque iis, quæ ex ipso nunc referabamus statuis inde solum defendi posunt: quod au-

xilio efficaci collato ex prævia, & diligente scientia media de bono nostro vnu, & consequtione gloria, & donec ipsius præ sufficienti electio abolita, & collatio, & bonus eius noster vnu, absoluus voluntaria Deo sit, eique præcipue tribuendus, & inde in longioribus medijs ex utilitatibus maioris præstentia donari, major longe gratia, & beneficium donanti, & bone Valsquez, cum quo ipse in nuper relatis concordia interferat: quia autem in eis principis opponit, leuis fuit, atque hic diluenda: cumque rationes duas nostri Valsquez firmiores persent, tum, ut non vna solam via à nobis offensa numero quinto, ex inqualitate frustis, & excessu propensionis in salutem prædestinatu intentione ad electionem medium efficaciam præsupposita, dogmata illa duo defendantur: dico etiam, quod ex aqua omnino sericitatis, & propensionis facultatis reproborum, ac prædestinatorum intentiones, illi sufficientia, his vero efficacia media donentur, in qua suppositione omnes Herze impugnationes procedunt. Ulterius (ne aliquid, quod eius argumenta vigore polemiciam) suppono: amorem etiam, seu benevolentiam, & complacentiam personalem, hue in persona prædestinato, & reprobri; quam Dei misericordia ipsi conciliat, & ex qua ipsi vnu ei auxilia sufficientia absolute eligit & donat, esse profus aquitatem. His, ut omnibus admissis enervanda fuit Doctoris hum-

3. Prima eius impugnatio contra Valsquez taliter est: quia reprobis & prædestinatus in affectu salutis intentione diuina, aequales profus sunt: ade, & in benevolentia Dei in personis virtuibus, nec alloctuū in Dei erga ipsos voluntate differunt, sed in scientia: quia nimur prædestinatum confessum conditionate sub auxilio donando Deus scientia medijs electionem, & donationem absolutorum acceptorum præmonit; contra vero reprobum sub donando anima non confessurum: nihil ergo voluntarii habeat respetu Dei bonus vnu auxiliis efficacis in prædestinatu; quidem nec electio illa ad bonum vnu prædestinatu formaliter pertingit magis, quam ad bonum, vel malum vnu reprobri: quare neque efficaciam pertinet, quæ bono vnu prædestinata per nos consumatur: nisi quantum ad Dei voluntatem, & affectum attinet, sic erga prædestinatum, sic erga collatum ipsi auxiliis munda auxiliis collati entitate sitit, qua indifferens in actu primo ad bonum eius, vel malum vnu, eafe omissionem, prædestinatus constituitur. Aequa voluntas causa, & principiū indifferens, qua indifferens præcisè non est virtus, aut interpretativa voluntas effectus inde de facto obvenientis, vt pater de se alias malus vnu auxiliis sufficientis in reprobato Deo voluntarius liberque est, ac præcipue ipsi nubendus: eti enim nuda auxili entitate, qua principium indifferens ad bonum eius vnu, vel ad oppositum confituit attenta eius præcisè limpia electio interpretativa, & virtualis voluntas boni vnu non foret: Ast boni vnu determinate intentione supposta, atque virtute ipsius electione auxiliis efficacis, sub quo bonus vnu conditionate futura determinante est, & prænecitor potius, quam auxili alterius sufficientis, non solum, quod datur reprobis et simili, & equali intentione salutis, sed quoq; datur ex intentione caeli potius ei, qui non est prædestinatus, electio ita prænori efficaci auxili voluntas virtualis, & interpretativa boni illius vnu determinante prædestinata est: tametsi non efficacis intentione respetu ipsius, sicut affectiva: cum ob intentionem boni illius vnu determinante, quam effectuā supponit, ac proinde intrinsucus concernit, tum ob determinationem logicam medijs illius ad boni vnu absolutam finitionem, quam fore conditionate ante electionem præmonuit, si illud auxiliū donetur, atque electione abso-

& donatione ipsius absolutam necessariò necessitate consequente (ut supra diximus) facit, ac reddit. Ad determinatè ergo apponendum bonum vñum auxiliij illius quem prædeterminato determinatè intendit, certèq; & infallibiliter apponendum prænouit, tantumdem determinatio-nis electio illa voluntaria & libera Dei ex intentione, & scientia media determinatè futuri boni vñus, & necessitatè apponit, ac si physican prædeterminationem apponet; tamet non apponat necessitatem antecedentem prædeterminati, & boni vñus libertati repugnantem, sed logican solum, & consequentem: quod si ex electione medijs ab intrinseco efficacis, taliqui præcogniti, esti expresse & formaliter prætentus effectus per illam non amerit: quia tamen ex illo indefectibilitate effectus absolute crit, si adhibeat, atque ex huic veritatis præscientia ad prætentum effectum eligitur a electio hæc interpretatione, & virtualis effectus illius determinatè est, atque ratione illius ita habita electionis non solum eius modi appositio absolute, verum, & ab soluto effectus voluntarius & liber eligerit: ita etiam Dei ex intentione vera, & letia boni vñus auxiliij à prædeterminato, & scientia media futuritionis conditionata, si auxilium hoc ipsum per alius sufficientibus eligatur, electio, qua ab soluto auxilium hoc, ac subinde futuritione boni vñus ab soluto necessitas apponitur, virtualis, & interpretationua boni illius vñus volitio libera crit. Deoque ita scienti, & volenti bonus ille vñus prædestinati voluntarius, & liber ipsius principaliter proinde tribundus. Quod enim alterius felicitate prædestinati ad eum bonum vñum, & eius opus futurum feretur antecedens, & in actu primo indifferentia, & libertas sub ita electio auxilio, infallibiliter ac certitudini absolute consequentis ipsius sub eo auxilio collato, que solum ex parte intendentis curat & attendit non officie: unde eius ita electio electio virtualis, & interpretationua ab soluto boni vñus est, & merito indicatur; tamet oblit, quo minus electio illa, & voluntas ab intrinseco efficacis illius vñus ab soluto adhuc interpretatione, & virtualis sit, ac iudicetur. Confirmatur: quia ideo, qui ponit medium necessarium, & determinans ad effectum maxime ex intentione ipsius effectus eius electione, & appositi confutur virtualiter interpretatione, vel effectum, formaliter, & expresse ea electione non amat: quia scienter, volenterque eligitur aliquid cum illo connexum, & cum eius delectu incompossible: atque electione auxiliij efficacis ad bonum vñum prædestinati ex huic determinata intentione, & scientia media de futuritione boni vñus conditionata sub illo præcisè eligitur, & ponitur scienter, volenterque aliquid connexum cum bono vñus ab soluto prædestinati, & incompossible cum eius defectu logicè faletem: ergo ita illud eligens electione ipsa vult virtualiter, & interpretationem bonum vñum prædestinati.

5. Confirmatur vigintus & præcluditur easdem, que posset tentare de coniunctione, & impossibilitate absoluta, & simpliciter tali, (que sola in medis intrinsecis efficacib; est) ad effectum requisitus ad interpretationem, & virtualum volitionem effectus per medium electionem; quia logica alia consequens, & secundum quid (quam solam in auxiliis efficacibus admittimus) sit latius. Etiam in virtuali, & interpretationua peccati voluntate (suum omniflorum illud, sive commissionis sit) amor actionis prohibite, quia delectabilis, vel actionis alterius incompossibilecum actione præcepta, solum afferre necessitatem omissionis actionis præcepta: & non omitteat prohibitam consequentem, ratione formalis (ac nullatenus antecedentes, & simpliciter talis) incompossibilitatis, consequentem solum omittendi actionem, eam exercetur, & sit, vel agendi oppositam contrariam, quamdui illa libere exercetur, & tamen amor virtutis peccati, nec expresse, & formaliter volit, neque amabilis, virtualis, & interpretationatus illorum amor est, ex eo, quod ex scientia necessitatis consequentem apponendis actionem prohibitam, & contrariam præceptam omittit, quamdui hac libere apponitur, actione incompossibilitatis consequentis actionis exercite cum sui omissione, & oppositione actionis contrarie: ergo citius elegio digna medijs efficacis a confusa, seu bono eius vñus conditionata sub illo ex præscientia boni illius vñus conditionata, & necessitas consequentis ipsius.

Chriſt. b. de Ortega de Deo Vno. Tomus II.

Rr a nndas

nando: adstante enim forma beneficentia, & charitatis, & affectu donantis ob eius virtutis formale motuum, (quod ea materia in qua exercetur majoritate, vel minoritate, nec diversa est, nec augetur, nec minuitur, ut pater) materiae majori applicatum maiorem gratiam, & beneficium constituit; minori vero applicatum minus, dummodo scienter, ac voluntarie à donante absolute applicetur, quod ut vidimus ex scientia media habetur.

7. Et ratio est: quia majoritas beneficij sumitur à materia doni, & beneficij non à forma, seu affectu beneficentia formalis: ut pater in eos qui ex feruentio amore in aliquem minus longe, quam alter, qui ex amore, & complacentia absolute in ipsum led minus ardentि multo maius donum, sciens, & volens conferet: dubium enim non est, quin is magis in donatarium beneficium liberalis, & benefactor formalis est, quam alter, qui ardenter etiudem donatarium amans, complacentique in illo, sciens etiam, volenque donatetur minus; licet ob feruentio, intentioreque amorem, & complacentiam erga ipsum magis, seu maior eius amans, quam largior alter donator foret. Cuius ratio est: quia amicitia, & charitatis magnitudo ex affectu sumitur; alt beneficentia, & largitas ex doni magnitudine ultra, scienter, ac subiude voluntarie, grauitate, & quia donatario bonum, non autem donanti commodum taxatur: quare non opus est, ut alter, quam, ut virtutis exercenda materiam oporteat, anmetus ad maius donum, & beneficium donatoris constituendum: materiae autem virtutis exercenda virtus, & interpretationis amor est fatus, dummodo forma seu formalis mortui virtutis illius amor adit expressus: in quo virtus à virtute Theologos omnes, ut dicebat Herize, maxime differt: quod, ut hoc formaliter contrahatur, exerceretur ac formaliter constitutas peccatores eius turpitudine, & inhonestas amari, nec debeat non posse, formaliter, & expresse, neque ob ipsam actio prava sed indirecte virtualiter, & interpretationis eam amari sit fatus ut pater: quibus & argumentum, quod in confirmationem impugnacionis ab Herize proposita sublimimus manet solutum. Sed, ut magis virtusque oppositionis infirmitas apparet. Addo limitationem eius regulae generalis de necessitate expressi, & formalis amoris honestatis virtutis exercenda, ut amor, & exercitium formale virtutis illius, atque eius inducat formaliter honestatem, quam notabam, & probatam controui, de virtutibus: eam nimur intelligi in aliis omnibus prater beneficentiam, & charitatem, seu amicitiam: limitationis ratio est aperta; quia tum charitas, & amicitia & beneficentia ex complacencia personae, quam amamus, cuique beneficium haberi, exerceretur debent, quia ex amantibus & benefactoribus formaliter talis complacentia haberi formaliter, exerceretur possunt: ut autem ob honestatem, que in eis virtutibus, seu, qua honestis carum amor, & exercitium formaliter amantibus, & exercentibus, opus est, ut ex amantibus & benefactoribus, (qui terminus est essentia eius honestatis est) complacentia, seu, quia ipsis ita amare, ac benefacere ita honestum est habent, cuiusmodi exercitium, & apor, neque ob alterius in eo exercitio commodum, ac bonum exercentur, atque ex eius denum complacentia sed nostri amantibus, & exercentibus actiones illae: quod est ab honestate propria, ac formaliter charitatis, seu amicitiae, beneficentiae largitatis, & gratia deficere. Hae ratione principium illud, quod apparentiam impugnacioni, quam diluvium, affectebat ad rem praefitem evanescere. An vero possit axillum efficax, ut tale præcongnitum à Deo ad eum absolutam electionem, & collationem prædestinato, ita etiam salua in eius bono vsu libertate, & merito atque auctoritatem gloria prædestinati per illud, à Deo conferti, quod toto eo capite supponit Herize impossibile, videbimus iam certamine sequenti.

CERTAMEN V.

Necessitas directionis scientie media ad electionem mediorum efficacium prædestinationum probatur ultime, et ab obiectione buc remissa ex tamine primo, numero septimo vindicatur.

1. Ceteris fusius necessitatis directionis scientie mediae ad prædestinationem necessaria, dedicata ab schola nostra Doctoribus primis, ut primis examinauit, stabilui, atque ad alios ex rogatis contra illas difficultibus principis afferunt, qui supponit potius a nobis Recentioribus, quam probi obiter, ut summum, ac frigide, ratione via, vel terrena brevi attacta non fundata ne memorias quatenus solitus Herize nostri contra eam plenius non ad modum Recentibus impugnacionis probis animaduerti: id quod paucis nostris Recentioribus directionis necessitatem imaginandi, & defecit determinatione fors dedit, & facilitatem: dum datae talibet a Herize difficultates, ne apud ipsum, nec apud alios ex instituto viderent solutas: idcirco eas emis in instituto quæstione has dilueat, campique valle ratione fundate necessitatem operat preter non recte fore indico. Addo necessitatis ciudam rationem politam, atque ex proprie dicta prædestinationem non essentiam, & definitione immediatae de prompte: enim prædestinatione Theologica proprie accepta, & dignam, est antecedens, & tempore, & natura definita prædestinationi ad gloriam, & salutem per media in voluntate preparata, & suo tempore conferenda. At accedens haec determinatio ad gloriam à Deo, sicut scientia media in voluntate, & electione ciuitatis officia, illa media preparantur esse non potest: ergo scilicet eorum electio prædestinationis Dei ex scientia media esse debet. Major est patrum dogma & Thologorum omnium. Minor probatur: determinatio alienus ad aliquid proprius, & essentialiter dicit aliquam libet eius determinationis ad illud, que reputat regit (ut sic dicam) termini, & distinctioni ad illud & aliud ergo, qui ab alio determinatur ad aliquid, in eo per quod, seu medio quo determinatur ad illud, determinationem aliquam debet recipere ad illud, nec potest determinari medio aliquo, quod omnino indifferens ad illud, & aliud se habeat, atque omni determinatione ad illud potius eam aliud proflus caret: ut pater in definitione, & missione fugient in scopum à sagittario, à quo impulsu, quo in illum determinate feruntur debet recipere: atque ratione aperta: si enim ab illo medium ad id, ad quod determinatur, vel aliud omni indifferens indifferens, & indeterminatum proflus reciperet, non determinaretur ab illo ad id, ad quod determinatur ab ipso diceretur: tamen si, ut ad aliud, ex medijs indifferente omnimoda, poterat ad illud, ad quod determinari ab illo alio dicitur, ab alio quovis, vel cetero, vel fortis fortuna, vel destinati, quem dicit, vel alio cum determinante arbitrio, perueniret,

2. Alt cum medium, quo prædestinatio à Deo determinari, seu prædestinari ad gloriam libere, & mentiri, seu per bonum, & meritum eius vim obtemperare potest de se, & ab intrinseco indifferens ad unumque esse debeat, nullatenusque efficax essentia, & ceterate sua ad bonum eius vim determinans, & determinatus (in nostra schola scientiam medium admitemus in qua vna disputationis, & discutimus, ac fuit ceterum in simili contra decreum concordati prædestinationum tom. I. de Deo uno controv. 3. tota d. t.) ut Deo destinante determinationem aliquam acceptat prædestinatio

prædestinatus ad gloriam per bonum vsum medi illius, ac meritiorum, necessitatem determinationemque boni vñus cum eius medi & arbitrij indifferenciam, ac subinde cum eius boni vñus libertate componibilem prædestinatus ad gloriam electione debet recipere: & scienter quidem: cum non irrationalis insipiens, cœca, remerataque, & imprudens & quæ ipsius destinationi tribui nequeat, sed rationalis & sapiens, cordata, & prudens destinatione Sanctorum ad gloriam esse debet: sed necessitas, & determinatio boni vñus medi, seu auxilij de se indifferenter, & extrinsecus efficacia electione prædestinativa eligendi & apponendi, & cum eius & arbitrij indifferenter atque vñus eius libertate, & merito componibilis, solum esse potest necessitas consequens, & logica a futuritione conditionata boni vñus auxiliij, si donec, à quo efficax illud redditur, & absoluta auxiliij eius per electionem prædestinatiam positione: ergo necessitas hoc consequens, & logica a futuritione conditionata confensus sub auxilio illo vt absolute eligatur, & donec a Deo sciri debet ad, & ante absolutionem eius prædestinatiam electionem, vt scienter eam determinationem & necessitatem boni illius vñus cum auxiliij & arbitrij indifferencia & boni vñus libertate componibilem a Deo prædestinatus recipiat, ac proprie ab eo prædestinetur. Sciri autem id scientia nulla alia præter scientiam medium potest: ergo scientia media præcedentia, & directio ad electionem auxiliij efficacis prædestinatiam, sive ad prædestinationem necessariæ est. Etafia de sufficientia comitantis scientie media præclusa est controu. 6. de prouid. d. 2. q. 2. certam. 3. Neque huic argumento apari facile potest. Ni enim ex scientia dirigente ad destinationem ipsam determinatio ad bonum vñus, ac meritum, gloriaque confectionem formaliter recipiat destinatio, ac determinatio scientie, & prudenter a Deo esse non potest: tamen scientia media Deo eligenti medium comitanter electionem medijs adit: nullatenus enim destinatio scientie, & prudens electio ipsa erit, neque a Deo exit determinatio, vt ex dictis patet.

3. Quæ contra boni vñus illius libertatem ex directione, ac præsuppositione scientie mediae ad electionem, collationemque auxiliij efficacis absolutum opponuntur a Recentioribus nonnulli discimus citato proxime loco ex controu. 6. certam. 3. atque ita, vt corum meminiisse amplius non oporteat. Aliunde tamen contra necessitatem directionis scientie mediae ad prædestinatiam electionem auxiliij efficacis opponere. Scientia simplicis intelligentia, seu potius vñsonis omnipotente fuit, sola Uetus noui in ea continetur cumulum auxiliorum, cui toti coniunctum nequeat de facto prædestinatus quisvis resistere, seu in quo auxilium aliquod re de facto ille scientia sit, si donec continetur: vt cum S. Thoma supra docimus et d. 3. quæst. 1. ostendimus. Ergo ex eiusmodi scientia definita, seu prædestinata quis poterit a Deo ad gloriam, & salutem pro priori ad scientiam medium de futuro conditionate bono vñus prædestinata, & gloria confectione per ipsum, si detur auxilium illud in illo cumulo contentum, sub quo determinate confensus conditionate est, si donec. Nego consequentia in nostra doctrina facilime. Cum enim, vi diximus prædestinationem essentialem determinationem, & necessitatem consequentem boni vñus auxiliij, & confectionis gloriae ab solum per illam in voluntate diuina preparante illam prædestinato importet eaque determinatio consequens, necessitas boni vñus, & confectionis gloriae in voluntate illa ex scientia omnipotentia sua continente cumulum illius auxiliorum possibilium; nec ratione sui nec ratione scientie, ex qua adeo habetur, quaque dirigitur, & regulatur, innaturat, fit expectandam esse scientiam medium boni illius vñus, & confectionis gloriae per ipsum sub auxilio determinato, & singulari in cumulo illo auxiliorum omnium contento, sub quo determinato confensus conditionate futurus est, si donec: ex qua, & electione absolute, collationeque auxiliij illius determinati per illam regulata: atque dicta consequens, & logica necessitas boni illius vñus absoluta, & confectionis gloriae habeatur. Hoc inquam in nostris principiis aperientissimum est.

4. Nam scientia illa omnipotentia, & cumuli illius auxiliorum possibilium in eius virtute contentorum præcisè solum representat Deo possibilitem alicuius auxilij indeterminatæ, & vagæ, sub quo posterius prædestinatus consentire, si donaretur. Vide ex ea scientia quodcumque determinatæ, & determinatum eligatur (etiam illud, sub quo consensus prædestinatus sit, si eligatur & donec) non eligatur scienter a Deo, sive ex scientia determinationis, & necessitatis logica, & consequentis boni absoluti eius vñus, & absoluta confectionis gloriae prædestinato, quam reuera defert, ac deuoluit, & qua à Deo scienter definita in cum bonum vñus, & consequitionem gloriae absolutam determinatæ, prædestinatus ille à Deo dicatur, vt ab ipso prædestinatur, vt vidimus: ex ea igitur scientia solum potest Deus immediatæ, & proxime procedere ad intentionem gloriae voluntatem huius prædestinandi pro aliis, & neque ex hac præcisè illa determinatio, & necessitas vñgloriae prædestinata per eius merita contineri in nostris principiis potest: Cum ea efficax de se ab absolute esse nequeat: quia, antecedens cum sit boni illius vñus, & confectionis gloriae per illum libertati repugnat: quare, eti intentione ineficiaci gloriae, & scientia omnipotentia, totiusque contentient auxiliorum pro prædestinando possibilium poteris, indifferens adhuc manet Deus, vt illum definiet, vel non definet gloriae, neque vñlam determinationem, ac necessitatem adhuc logican, & consequentem concernit nec ipse sciens, & prudens in prædestinandum deuoluit, quoque natura, intentionaliter posterius auxilium, sub quo determinato confensus: gloriandum obtentus conditionate est, si donec, confensemque, & gloriae confectionem conditionate sub illo, si donec, scientia media prænouit ex eaque illud absolute eligens, & apponens consequentem & logican illum necessitatem, & confensus, & libera confectionis gloriae prædestinatiorum auxilio illo collato defert, ob quod ad gloriae finem absolute confectionem determinatæ definetur, & verè, ac propriè prædestinetur, vt ratione postrema numero 1. & 2. ostendebamus: eam vero præludice præcipue S. Augustino, & S. Thomas definitionibus suis dubium mihi non est, & de S. Thoma ostendit certam. 1. numero 7. dum alii difficultem, mihi facilissimum texum explicare. De S. Augustino ex luce definitionis verbis constat apertius. Præscientia, & preparatio beneficiorum seu auxiliorum gratia Dei, quorunnam? Quibus certissime liberantur quicunque liberantur, id est illis ipsis, quibus de facto, & certissime liberantur.

5. Hinc deduces: præfinitione, seu intentione effectiæ gloriae ante prævia merita (quam Soaristæ admittunt) sive ex scientia illa præcita omnipotentia, & cumuli totius auxiliorum in eius virtute inclusorum præcisè, sive ex scientia media (vt Soaristæ haec tenus explicarunt) à Deo habita, & concepta prædestinationem formaliter stare non posse, quoque auxiliij electione absolute regulare per scientiam medium (permissa eius cum præfinitione illa compofibilitate) contentus liber, & confectionis absolutæ gloriae per ipsum ita electi sub codem ipso determinato auxilio posterius accedit: ex figura auxiliij absolute electione formalis, & preparationis beneficij Dei, sive auxiliij gratiae ille, cui eligitur, & preparatur absolute in Dei præscientia, & voluntate certissime liberabitur: non autem illa ad gloriam illius electione, seu efficaci intentione ac præfinitione ex qua ad auxiliij eius electionem proceditur, tamen ei co ipso, quod efficax ad gloriam illius electio sit, virtualis & radicalis prædestinatione esse debet: ea siquidem posita determinatus vera intentionaliter antecedenter manet Deus ad auxiliij efficacis absolutam electionem, sub quo (iuxta Soaristarum prædictiorum explicationem) conditionatæ futuritionem confensus liber, & confectionis gloriae, antequam gloriae electionem, & intentionem efficacem conciperet, prænouit, vel prænouet iuxta regulationem aliam intentionis efficacis, seu electionis illius ad gloriam ex scientia omnipotentia, & cumuli auxiliorum possibilium in eius virtute inclusorum: sed tamen intentione hac efficaci ad gloriam, ex qua Deus determinationem præ-

R. 3. parvus

318 Contr.VII.de Prædestinatione.

parandi media certo gloriam obtentura antecedentem formaliter recipit, non recipit formaliter & proxime ita electus determinationem illam consequentem, & logicam adhuc in voluntate Dei necessariam, ut formaliter sit prædestinatus, sive ad gloriam per media definitus infallibilis, quoque hæc elegantur. Ex qua electione proxime, & immediate donentur eisque in vitam æternam electus ille transmittatur, vt S. Thomas ait, per proximum eius effectum prædestinationis definitus, ut vidimus certamine primo, numero se-
ximo.

6. Sed huius occasione video apud præfinitionis antecedentis de nostris liberis actibus regulata per scientiam medianam, canve concerantur Patronos Recentiores nostros magnam item excitari: an scientia sola omnipotentiæ lux, que ratione cumulo auxiliorum in eius virtute contentorum creaturam quamvis, quo vellendre Deus potest inspecta scientia media post necessitatem ipsi Deo adiutorum auxilio determinato cui creatura contentienti si donec possit Deus confundens eius librum præfatione falsa aque libertate, ac si scientia hæc conditionata contentus liber præfinitionem diuinam præcederet? Nostri certè nihil ea quæstio refert, qui viribus scientia regulatas præfinitiones confessus liber nostri cum eius libertate, & suo proinde obiecto repugnare ostendimus controu. 4. de voluntate d. 6. quæst. 2. Sed Henricus (caius non refert maioris, quia easdem præfinitiones horret) regulatas per scientiam illam omnipotentiæ magis exhibet, indigneque Deo censet, citata d. 22. c. 3. num. 19. verfu. Secunda quod, quem imitantur Recentiores alii: quia pugnat Deum ira præfinitionum ex scientia confusa de conseruacione aliquo vase auxilio ex inclusis in cumulo illo auxiliorum, & quasi tentando cumulaturum auxilia ex ea scientia ad actum præfinitionis: ego vero quæst. 2. citata præfinitionum sententia admissa regulatam per scientiam potestatis sue ad antecedendum quo velut rationalis creature cuiusvis voluntatem admitti posse non dubito absque vila scientia confusione & vagitate, & præfinitionis diuina imperfectione. Hæc enim veritas obiectiu vna & determinata est, in cuius proinda scientia, nequeat esse vagitas, & confusio; nimurum Dei potestas, & Dominum, & creaturam rationalem vertat liberè, concuratque quo velut in cumulo subinde auxiliorum de se indifferuum aliquod esse cuius relponsum: quare, & id Deus necessario abhinc villa confusione cognoscit, nec pro illo signo amplius ex qua cognitione absque frustrationis decreti sui periculo physisco præfatore potest actu liberum & gloriari per illum cum tali intentione & modo ni eorum libertati præfinitionis efficacia & conexio ne antecedens cum ipsis efficeret: nes pro runc ad cumulo illius auxilia induviduum, diffundimque percurrenta, vt cuinam ex illis confundens rationalis creature sit, perquirat, nec nisi disunctim difficiat diuinus intuitus descendit; sed ea necessaria veritate primum cogit, & creature acta libero præfato singulatum auxilia cumulo illius simul cognoscit, & sub quibus determinate confessura, sub quibus non confessura sit, si donecetur: ac vi præfinitionis illius ex primis, si plura sunt, vnuum eligit. An vero necessitas confundens sub aliquo auxilio collectiois illius conditio nate futuri, si donecetur creature rationalis libertati obicit, alterius loci difficultas est: nempe disputatio nis tertie, quæstione prima, vbi per otium examinabitur.

CERTAMEN VI.

Aliqui Recentiorum scrupuli expediuntur.

1. Scrupulus Recentiorum primus est: An, vt ex præfata intentione inefficaci salutis prædestinari per bonum vnum auxiliij efficacis scientia media præcon-

te, & dirigente eligatur illud auxilium, quia ita efficacis præfatum a Deo est, nec nisi efficax præfatum ab ipso eligendum, oporteat voluntatem illam Dei efficacem reflexam de nos dando eo auxilio nisi efficax sit ad ipsum electionem, quasi natura, præcedere: an insuper tunc boni vnis nostri, & confectionis salutis, & gloria per ipsum libertati officet? Circa primum intercellulam decretem illud, vt Deus eligat, reflexe, & confiat auxilium efficax, quia præfatum efficax, non collatur, & electurus si inefficax esset præfatum censet Recentior contra quem dicendum est: nullo talis decretri reflexi interventu opus esse, vt auxilium efficax, quia præfatum efficax, nec alter eligendum, standumque de facto à Deo eligatur, atque donec, ex quaenque intentione efficaci, vel inefficaci. Probatur ex intentione efficaci regula per scientiam medianam de futuritione conditionata boni vnis, & affectionis gloria per illum, quam hic Author possibilis, & compotabilem cum boni vnis, & affectionis gloria libertate sit: quia ex ea intentione efficaci manet Deus antecedenter determinatus ad eligendum auxilium præfatum effici conferendum, negandumque, quod videbit inefficax; ergo opus non est interventu decreti illius non solus, vt eligat, & conferat fed, vt determinatus antecedenter sit ad necessarii eligendum, & conferendum auxilium efficax: quia præfatum efficax, quin eligi ab ipso potest, si futiliter præfatum inefficax. Nec pluribus eger pars huius probatio. Altera pars ex intentione inefficaci præsupposita ad electionem & que facile probatur. Quia, eti si intentio inefficaci non determinat Deum, vt efficax auxilium præfatum præ inefficaci eligat necessario, & apponat; aut non obicit, quo minus libere ex ea efficacia præfusa ad illud præficiuntur eligendum & conterendum inquietur. Da igitur ita de facto motu (vt potest) ad eius electionem, & collationem, rite ita à Deo electam esset & collatum de facto, qui efficax præfatum, vt non daretur, eligereturque de facto, nisi præfatum esset efficax: tam certum est, quam' est certum affectum quemvis voluntatis, deficientis hoc, ut mortuo ex quo conceptus a voluntate de facto est, defecetur: quia essentia sua affectus quivis à hoc fini, & mortuo dependet; & ramen decretrum illud rebus non interessat.

2. Circa secundum censet idem author ibi intervenit, ut eius decreti reflexi de non dando auxilio, nisi efficaci boni vnis nostri, & affectionis gloria per illum libertatem pessum ire saltem plenam in scolæ nostra principis. Dicendum secundo contra ipsum plene in nostris principiis ex decreto reflexo intervente esse seruandam libertatem. Ratio est propria: quia decretum conferendum auxilium, si præcedens efficax, secus si inefficax solum habet efficaciam conditionata sub conditione scientia media terminata, & ultimo connexam antecedenter, ranguam cum termino ultimo efficacia, & conexione acta ad auxilium, si efficax prædeatur, & ad eam negotiacionem, si videtur inefficax: ergo purissima conditione per subsequitur scientiam medianam de futuritione conditionata, nostri boni vnis auxiliij, & confectionis gloria, & taliter seu efficacia auxiliij solum habet conexione, & efficaciam absolutam antecedenter cum absoluta existentia auxiliij illius, nec alias antecedenter conexio, & necessitas activa, & antecedens cum nostro bono via ipsius nulla est, sed solum logica, & consequens: actuitas quippe eius ad illum determinata & determinans ad bonum vnum potentiam, seu arbitrium non est, sed indifferens nostro arbitrio subdita: ergo non tollit boni vnis nostri libertatem. Paret ex hæc a nobis dictis ac demonstratis. Scolæ nostra principis: nonne solum necessitatem antecedenter natura, & conexio nem causa ex suo priori causabilitatis actus libertati officere posse. Secus autem, que logica solum, & con sequens sit, ex futuritione conditionata actus libertatis eo auxilio.

Disput. II. Quæst. II. Certam. VI. 319

auxilio, atque extrinseca huius efficacia, & eius absolute positione.

3. Confirmatur ex doctrina Suaristarum præfinitio-
num nostrorum actuum liberorum, qui suarum præfinitionum
ab solutum connexionem cum actuum præfinitionum
libertate inde componi putant, quod media solum
actuositate indifferenti auxiliorum actus præfinitos agant
absolute, & cum ipsis connequantur; ratiæ quia falso
& male connexionem præfinitionibus intrinsecam cum
actibus cum earum actuositate mediatam, & ratione auxilio-
rum confundunt, difficiatam non solvant; solvere
autem, si intrinseca connexionis earum ultra ab solutum au-
xiliis efficacis positionem non procederet, ut in casu no-
stro non pergit. Confirmatur secundo, ex communis no-
strorum omnium doctrina qui ex statu nostræ scholæ
principis dilipitum in terminis: an præfinitus actus li-
beri è scientia dominij & potestatis sua nostrum
arbitrium enique liberos actus ratione cum auxiliis
in sua omnipotentia clauorum inexpectata formalis
scientia media de iis quibus determinate consentimus
post modum adiutoria, ut præfinitus, sit Deo possibilis?
quam præfinitionem tametsi Herice nonnullis alii im-
possibilem censeant ratione imperfectionis & indecen-
tiae. Deo indigne quam præfiniti modus includit,
nemo tamen eam recipit; quia præfinitus actus liber-
tati absolutæ aduerserit nisi regulatas etiam per scientiam
medium actuum nostrorum præfinitiones eorum
libertati absolute aduersas nobiscum defendat, ratione
intrinseca antecedenter natura & causitate necessi-
tatis & connexionis earum cum ab solutis actibus præfin-
iti, & subinde impossibilitatis antecedenter ab soluti
defectus eorum, ut vidimus certamine 5. num. 6. cum au-
tem, ut nuper diximus numero 2. decreti illius reflexi
de non eliendo, dandoque auxilio, nisi post modum
præfinitus efficax scientia media fuerit, dandoque &
eliendo si tale fuerit posterius præsumum ab soluta
connexo, posita etiam scientia media & purificata condi-
tione cum ab soluta auxiliis efficacis existentia sit, ibi-
que sitat neque ad ab solutum actus nostri tanquam
ad terminum essentialiam à se connotatum alterius pro-
prediat, ut plane actus nostri ab soluto libertatem,
ne vera ratione, nec in scholæ nostræ principiis ladi-
timo vero Doctorum nostrorum, qui ea principia per-
culea, sententia libertatem ex etiam reflexo decreto
duci auxilia si efficacia præsumta fuerit fecus si incipi-
tia (artam tutamque ferunt).

4. Sed videamus quid habeat roboris argumentum
qui in scholæ nostræ principiis minucendam, magnam
partem, decreto illo reflexo actus libertatem hic recen-
tor conuinxit eius robur eo summum reducendum
est; ne singulis eius confirmationibus & solutionibus
qua affert impugnationibus examinandis iniutiliter car-
tas opleamus & perniciose legentum confundamus
mentes, si Deus habeat decreta omnia independens
à meo actu vel omissione, etiam conditionate futuri
efficax de le, de illius existentia ab soluto impedienda.)
verbi gratia, de impediendo ab soluto actus furti eius
omissionis abolere libertatem, & actum furti reddere
solutio impossibilis in scholæ nostræ principiis: atque
decreta illud conferendi auxilium, si prævidetur post
modum efficax scientia media, qua proinde non regu-
latur, ne dirigitur, est decreta impediendi actum
furti ab soluto; & omnino independens ab eius actus
contingent, & libera omissione etiam conditionate fu-
tura: siquidem scientiam de ea medium non supponit ve-
pater: ergo abolet in scholæ nostræ principiis tam omis-
sionis furti, quam actus furti ab solutam libertatem.
Minorem probat numero 12. argumento, quod dire-
ctus probat totam conclusionem suam. Nam de-
creta illud est decreta dandi auxilium, si præsumum fuerit
efficax, ac subinde eius efficacia ad eam præscien-
tiam sufficit, ad eius electionem, & collationem ab-
solutam supponatur, cum qua, & ab soluto auxiliij elec-
tione, & positione ex parte actus primi ad furandum
actus furti est impossibilis, ac simul est decreta non
eligiendi auxilium si præsumum fuerit inefficax, sive solum
sufficiens. Ergo ex præsumo sufficientis, nec efficax da-
bitur, nec sufficiens ad furandum, vel non furandum,

sive quo nequit esse ad omissionem furti proxime libe-
ra, & indifferens absoluta potestas, vt opus erat ad
omissionis furti absolutam contingentiam, & libertatem in hac sane recidente omnia Doctoris huius argumen-
ta cum pro conclusione sua probanda tum pro solu-
tionibus, quas sibi ab aliis adhibitas referr euacuandis,
acrenunciendi adhibita. Distincte maiorem argumenti
primi: independenter omnino ab actu vel eius omissione
conditionate adhuc contingenter futura, tanquam à pre-
supposito tantum ad decreta impediendi nego maiorem
tanquam à presupposito vel essentialiter connotato pro
posteriori ad decreta & pro priori naturæ ad ab solutam
eius efficaciam, & connexionem cum auxilio efficaci
eiisque electione, permitto maiorem: sive illiter distin-
guo minorem: est decreta illud reflexum de auxilio
efficaci eligendo, si tale fuerit præsumum, & fecus, si
solum prævidetur sufficiens, independentis à futurito
contingente conditionata, tanquam à presup-
posito tantum concedo minorem, tanquam connotato
etiam pro posteriori ad ipsum, & pro priori ad eius ab-
solutam efficaciam, & connexionem cum auxilio effi-
caci, eiisque ab soluta electione, & donatione, nego
minorem. Siquidem, cum decreta illud conditionata
ex parte obiecti sit, si nimur scientia media de
eius efficacia adit, vt decreta illius ab soluta efficacia,
& connexionem cum auxilio illa, eiisque electione ab soluta
sit, purificanda est conditio scientia media quam concer-
nit, positione ab soluto ipsius, ac proinde conditionata futu-
ritio contingens sui obiecti presupponenda, vnde ne-
gatur facile consequentia.

5. Dixi autem in secundo membro distinctionis ad-
hibita majori permiso. Nam, etiæ connexionem & efficacia
decreti illius ab soluta cum electione, & donatione
auxilio efficaci tantum est, nec scientiam medium,
contingensque conditionatum eius obiectum suppone-
ret, dum tamen concerneret electioni, & collationi
auxiliij præsumum, actus libertati non officeret. Pono
enim Deum ex scientia naturali dominij, & potestatis
sue in omnes liberos actus arbitrii creati ratione cum
multi auxiliorum in omnipotentia sue actua virtute
clauorum decernere, vt potest absolute, auxilium effi-
cax, non quidem conditionata, si efficax aliquod in
illo cumulo esse præviderit, sed absolute prorsus, quia
aliquid in eo cumulo efficax contineri prænouit, decre-
tum illud ita a Deo conceptum ab solutam efficaciam,
& connexionem de se habet anteriori prorsus scientia
media cum ab soluta electione, & donatione au-
xilio efficaci, quia tamen ita concernerit essentialiter
a decreto illo scientia media ad ab solutum illius
effectionem & necessarium, nempe ad electionem, & col-
lationem ab solutam auxiliis determinata, quod in illo
cumulo efficax præ ceteris est, atque tota efficacia, &
connexionem antecedens in auxiliis sitit, nec ad actum ex
ille futurum extenditur: & insuper efficax auxilium
illud seu habitum effectum si donetur (quod scien-
tia illius media obiectum necessarium presuppositum
est) ab exercitio libero, & contingent conditionato,
tandemque ab soluto auxiliij in entitate ab soluto posita
pendet saluaretur in nostris principiis nemine discrepan-
te libertas. Additæ à præfinitionibus (ex quibus hic Au-
thor est) per presupposita scientia media directionem
actuum nostrorum abolute libertatis eorum lectione ex
simili concertenientia scientia media ad electionem,
& collationem ab solutam auxiliis determinata,
quod præ aliis efficax est, admittendum necessario est
cum ab soluta efficacia, & connexionem decreta illius cum
eius ab soluto illas seruari libertatem, ut vidimus
cert. 5. & n. 6. meminimus nuper n. 3.

6. Argumentum præcipuum, quo minorem primi hic
Doctor probat (& probari directe etiam conclusionem
suam notabamus numero quarto) eadem æquiuocatio-
ne, & fallacia labora qua, tam ipse quam Recentio-
res alii deceperunt sunt, ut electionem, & collationem
auxiliij, seu medijs efficacis ab extrinseco ad actum li-
berum, & meritorium, adhuc in speciali, ac perfectissi-
ma prævidetur obiectum etiam, sive ex parte obiecti
libera, atque ad rem præsentem in prædefinitione,
ex scientia media directione salua actus libertate, ac
merito

320 Contr. VII. de Prædestinatione.

merito esse non posse docent: nempe quia præsupposta ex parte actus primi scientia media dirigente electionem & collationem ab soluam auxiliū efficacis, actusque profunda conditionata futuritione, qua efficax illud extrinsecus constituitur, nequit ex electione & collatione absolute auxiliū illius, potestate vila, non esse, vel actus, vel omisso conditionate sub illo auxilio, si docetur, supposita, atque infallibiliter per scientiam medium, & electionem ipsa directam absolute antecedens ad auxiliū, & actus absolute positionem. Hoc tamen argumentum seu aquivocationem discessimus, deteximus scilicet, ut impossibilitatem extremi oppositi omissionis, vel actui conditionato futuro sub auxilio ex scientia media, cuiusque directione absolute electo, & collato consequentem solum, & logicam sue illationis ciudem in statu uno ad seipsum pro alio, nusquamque antecedentem natura & causitate que sola libertati actus, & indifferenti potestati, seu libertati causa in actu primo officere valeret, esse posse monstrauimus; solum in isti posset decreto illo reflexo posito dari auxilio, seu efficax prædeatur, scilicet si inefficax nulla presupposita scientia media posset contingere nullum auxiliū efficax prædeatur: ex eo autem decreto determinatus est Deus ante omnem vnam, etiam conditionatum creaturæ libertatis ad non dandum auxiliū sufficiens: ergo tunc non posset configurare in actu primo libertatem, seu proximam & indifferenter ad verumvis creatre illius voluntatis potestatem: quia nullum auxiliū dari tunc à Deo posset, quo ea indifferens potestas constitueretur. Non efficax, quia nullum est, nec prædeatur potest, non sufficiens; quia sufficiens à Deo donari ex decreto illo reflexo repugnat. Respondeatur casum esse contra suppositionem questionis, qua est de decreto conferendi auxiliū efficax, & non alter, quod prædestinatio confert, & respectu cuius de facto efficax est. Secundo ex parte Dei prædestinatio casus est absolute impossibilis ratione absoluti eius dominij, & potestatis in liberas omnes rationalis cuiusvis creature actiones, & cumulti proinde auxiliorum actuum in omnipotencia ipsius clausorum, ut cum hoc etiam Doctore supponimus. Demum hic Doctor plus argumentum suis probat, si quid probat, quam velit: nempe ex decreto non minù solum actus libertatem, sed funditus euerit, quod tenuit, ut argumenta perpendiculariter constabat. Secundo, & conclusio, & argumenta ipsius cum his, que sequentibus capitibus, maxime penultimo, & ultimo docet, & discutit minus cohæret, ut lector doctus videbit. Nos enim verosimiliorum doctrinam festi tradere, & vindicare cupimus, neminem nisi ut opus ad id fuerit, infectati.

CERTAMEN VII.

Recentiorum Scrupuli tres expediti.

ES T vero secundus Recentiorum scrupulus: An, ut electione prædestinatio auxiliū efficax, quia efficax ex scientia media de ipsius efficacia directione eligatur, ac prædestinatione propria, ut diximus, docetur, ex intentione præferti boni vlus ipsius, & obtentionis glorie per ipsum, opus sit eius efficaciam electione ipsa amari, ut à reprobo, cui boni vlus auxiliū præfuit, & gloria affectu per illum agere serio à Deo intenditur (vi nunc supponimus) determinatur. Amari debere ea electione prædestinatio ad distinguentem illam à Deo faciendam & eligendum auxiliū efficax quia efficax prædestinatio, escent. Soarium 1. de effentia prædestinatio, capite 7. numero 10. & Recentiores plures, quibus anfan præbuti Herice contendens speciale beneficium respectu prædestinatio à Deo esse non posse, in expresse, & directe auxiliū efficax, quia efficax electione discretum prædestinatio à reprobo adeo amerit ut ex ipso recitauimus ex d. 22. ca-

pite tertio, numero 24. versu Tertium. Quia de aliquo prædestinatus, & reprobus, quoad annos De formaliter affectuum patres sunt: cum ex æque fera intentione salutis eorum apponatur auxiliū cunctis, quandoque intenſor sufficiens pro reprobo, quam efficax pro prædestinato. Secundo arguo pro Recentioribus, quia eligi auxiliū efficax, & prædiciumque efficacem, si docetur, nisi ob morium efficacia eius prædicta; alias nec opus esset illam ut eligenter auxiliū illud præcire, nec eligi, quia efficax dicti posset; ut mox illam, ut auxiliū eligatur & amerit, nequit nisi ei dem efficacia amerit: ergo, ut eligatur prædestinatio efficax, debet efficacia ipsa expresse & formaliter electione ipsa amari.

Dicendum nihilominus est: ut auxiliū efficax, quia efficax, seu non eligendum, si inefficax praetinetur, electione prædestinatio à Deo absolute eligitur, & apponatur amari eius efficaciam opus non esset. Probatur primo ex dictis certamine tertio, numero 10. Etenim ex eo prædicto, quod efficacia auxiliū praeficius, atque ex intentione inefficaci, determinata uerbi boni eius vlus, & consequentiis glorie à prædestinato ductus, & ex praeficiencia illa directus ad effectum efficacia prænoto Deus procedat, tametsi eius efficaciam expresse, & formaliter electione ipsa uero amari, curare tamen illam ex intentione illa magis de bono vli, & gloria prædestinata, quam de ipsi curare, ut ex scientia illa, sed ex scientia simplicis intelligentie elegiſset pro illo sufficiens solum, ut reprobo eligatur, sufficiens est. Insuper ita directam electionem auxiliū efficacis ex intentione illa habitanter illa voluntates interpretatiū, & exercitū (uti non efficacia sufficiens) actuum boni vlus prædestinati, quod non hoc electio auxiliū sufficiens pro reprobo: unde, & genit. & beneficii speciali habere efficacis præficiencia auxiliū, ita electi, & collati donationem ostendunt ex tamine quanto à medio numeris tertii, ac deinceps: autem latius discernuntur affectus prædestinatio reprobo: tametsi in salutis intentione suā, ut paciunt in Dei affectu æquales, nec efficacia auxiliū electione ipsa amerit, dummodo ideo, quia præceptio di eligatur, atque inde, & de intento huius magis à Deo electione ipsa, que illius interpretationis voluntas est, affersit prædestinatio, ut dixi, certamine & logicam & consequentem illius obtinendi necessitatem, & determinationem.

Etenim inde perspicuum est intentionem illam salutis, & gloria prædestinatio æqualem etiam illi, quam Deus habet glorie, & salutis reprobo, respetu illius totas suas vites, & motionem affectuum non complicare de facto, & exercere: quodquodquidem, ac factitia efficacia alterius auxiliū movere Deum de factu, & præ sufficienti, quod reprobo conseruit, efficax illud doner: nec scientia inefficacia auxiliū sufficiens, quod ei donat, ne donec illud detinatur. At respetu prædestinatio intentionis salutis æqua etiam totam suam affectuum motionem explicat, & exercet: cum Deum intendendo ne auxiliū doner, quod sufficiens solum scientia conditionata nouit: tum mouendo, ut donec, quod efficacia prænoto, scientia eadem. Quo fit, ut res ipsa electione ipsa efficacia auxiliū eius efficacia, finitima gloria expresse, & formaliter non amerit, impulsa tamen, & motione affectuum intentionis eius electione auxiliū, quia efficax prædictum est, exercit, & in actu secundo amerit ea eadem ipsa intentione facta prædestinatio magis, quam reprobo respetu cuius, respetu salutis eius intentio, non tam totam suam affectuum uitatem, & motionem in Dei voluntate exercet: inde ad rationem ab Herice tacitam partis solitudo, utque ad secundam à nobis subiunctam: eci enim non amerit expresse electione ipsa auxiliū eius efficacia prænoto, amatur tamen interpretatione per illum & intentione ipsa formaliter exercit. & in actu secundo affectum motionis, quam intentio illa in se imbibit, & intrinsecam habet: & quam, ni efficacia auxiliū media scientia præcederet, electione ipsius exercet non posset: quare et verum est, quia efficacia ex ea intentione absolute eligi, & apponit.

4 Tomus

Disput. II. Quæst. II. Certam. VII. 321

4. Tertiam probationem conclusionis prima secundum data super re eadem conclusione eiusque probatio ita subiungo. Dicendum est secundo: electione ipsa mediæ efficacis, quid praeviñi efficacis, nequit expresse, & formaliter eius efficacia amari: ex hac conclusione si probatur prima, que negariua de facto est, probata finitima manebit: a negatione quippe potenter, tam physicæ, quam logicæ seu possibilitate ad negationem aucti generis alterius est illatio legitima. Probatur secunda haec conclusio: quia efficacia auxiliij amari electione illa (immo affectu illo Dei) nequit amore desiderari, aut complacentia: ergo nec potest electione illa regulata per scientiam medium absolute amari: siquidem alterius virtus solum ex his amoribus à Deo amari potest quod amandum ab ipso est. Antecedens probo: atque in primis non posse amari electione illa amore desiderari patet: siquidem desiderium acquisit esse de re, que ad ipsum supponitur pro eo statu, sive, ut esse supponitur: quia desiderium omne efficiens sua est de te, vi sit, vel saltem ut in alio statu, vel alter sit, quam ante desiderium esse supponitur ac desideratio proponitur ad innocuitatem: atque Deo, proponitur efficacia auxiliij illius per scientiam medium electionis auxiliij efficacis directicem, ac proinde ad sam supponitur: ergo nequit auxiliij efficacia præcoignita, & præsupposita electione illa amore desiderari amari, sed nec amore complacentia: quia complacentia solum potest esse de obiecto eiusque bonitate absolute existente, cuiusmodi non est obiectum possibile, aut conditionate futurum: atque efficacia auxiliij præcoignita per scientiam medium electionis prædestinationis directicem stat formaliter in futuritione conditionatae boni viis, & consequentia gloriae per illum, si illud auxilium donetur: ergo nequit esse efficacia auxiliij illius amor complacentia. Major est nobis certa & flatu contraqueritur 4. de voluntate d. & ex qua amore complacentia Dei de possibilibus, qua talibus, rejecimus contra non paucos ibi questione secunda, ac similiter futura conditionata tali: videm questione tertia eo ad eas lector cum ad manum hoc romo habeat: vbi etiam obiectionis postrema inveniet solutionem, est enim efficacia auxiliij, seu futuritione conditionatae boni nostri viis sub auxilio praeficit ratio sit inducens, ut aliud ab ipsa ametur electione ipsa: nempe auxiliij formaliter, & expresse, & bonus eius vius interpretatiue: id tamen affectu desiderij suorum amat, non autem complacentia, in ipsam: quia bonitas, non ut existens absolute representata, solum exicit ad desiderium sibi, ut existat in alio statu non autem in illo: atque absque complacentia in illo non absolute sua existentia, pro quo complacentia obiectum incapax est, ut eis locis fuisse respondebamus: que explicabamus.

5. Tertius Recentiorum scrupulus. An si electione illa auxiliij efficacis, quia efficacia praesciti, efficacia ipsa auxiliij amaretur formaliter, & expresse (quod ipsum de amore interpretatio ipsius dubium esse poterat) boni viis, & consequentia gloriae per illum libertas periretur. Peritam supponit Hesych sepe citato capite 3. & Recentiores alii, contraria quos negantur respondere: quam negariuam resolutioni supponit Soarius 1. de essentiâ prædestinationis cap 7. numero 10. Ratio est in aperto: quia, cum efficacia auxiliij sit in futuritione conditionatae boni nostri viis sub auxilio eodem ad electionem illam præsupposita electionis illius in illo, sive formalis, sive interpretatiue amor (nunc permisilis) solum complacentia esse posset: quare ad illam electio, quia desiderium, & secundum antecedentem suam auctiuitatem minime terminaretur, nedum secundum causalem suam efficaciam, & connexionem, que sola eius statu liberata & purificata condicione eiusdem boni viis libertati absolute posset officere: solum ergo terminaretur in bonum vium sub eo auxilio conditionate futurum: quia complacentia de ipsius conditionata futuritione est, quam tunc supponetur: quia desiderium vero, & actua ea electio est, efficaciam totam; & actuam connexionem in auxiliu tunc solum exercere posset nulquam in eius efficaciam terminaretur: quia vero eius intentu bonum ipsam viam mediate, tunc

Christoph. de Ortega de Deo Vno, Tomus II.

etiam, sicut nunc, causaret, certoque, & necessario necessitate logica, & conseqüente ex futuritione condicione, quam ex eius boni viis, & consequentia gloriae absolute intentione electio illa supponit, activitatem suam in bonum vium, & gloriam prædestinatam absolutam exercere, scilicetque respectu eorum interpretationium desiderium, tametsi respectu eorum intrinsecè efficax interpretationum aliud desiderium non sit: quare nec potest ipsorum absolute libertati officere.

6. Scrupulus quartus. *An directiua electionis prædestinationis scientia ad purum, & adæquate media sit, & quorum conditionatorum continguum?* Et circa primum certum est plures nostro intelligendi modo actus scientie naturalis de rerum naturis, effectis, conditionibus, & proprietatis requiri, saltem remota de prædestinationis electionem: plures etiam actus visionis causarum moralium naturalium existentium in tota prædestinationis serie ad eius effectus apponendos intercedere ut valuerint notauimus, & quantum latit sit, recensimur controverseri. 6. de prouidentia d. 2. quæst. 1. n. 3. & 4. nec specialem in prædestinatione (de qua hic) seu prædestinationis mediæ efficacis electione, quæ in prouidentia, & electione mediæ sufficiens pro reprobatione non inueniatur habet difficultatem, & de re neutrobiique vilam, ut ibi notabam: quare de scientia solum media oportet hic definire ad quenam obiecta conditionate contingencia, eorum quæ in tota prædestinationis cuiusque contextura obveniuntur ostendatur? Brevisime autem statu, eorum omnium continguum, quæ quovis gradu ad finalem gratiam, in qua prædestinatus quisque decedit conductum conditionatum, seu medium scientiam de ipsorum conditionata futuritione ipsius prædestinationis essentialiter ingredi, atque electionum mediorum quarum collectione ordinata illias prædestinationis integra complectur: esse directricem, reliquorum vero continguum, quæ in prædestinationi vita euenient, nec ad finalem eius gratiam vilissimum conducunt scientiam medium non ingredi, neque electionem prædestinationis vila ex parte dirigere. Ratio est facilis. Quia si in qualibet prædestinatione est non ad gloriam vicinque, sed ad tantam determinatam gratiam & iustitiam finali, iurique, & exigentia ipsius respondentem: unde quidquid ad cuilibet gratiam, & iurius illius ad tantam gloriam, ad quam unusquisque prædestinatur, ut medium ad eius contingentes actus quibus particulae gratiarum, & iurius illius respondens, conductus, ad Deo praesciendum conditionata præparandumque est, ut certissime liberetur, & felietur, eo salutis. & glorie gradu, ad quem præscientia & præparatione beneficiorum Dei, seu prædestinationis diuinæ infallibiliter ducitur ac perducitur. Reliquorum vero continguum, quæ nullatenus ad gloriam finalem conductum media, tametsi efficacia prædestinatione, seu electione prædestinationis non apponi certum ex eadem ratione est. Quare neque futuritione conditionatae illorum scientiam prædestinationis medium ingredi, neque ad prædestinationis electionem supponi.

7. Explicatio minutissime conclusio evoluta, docet actus omnes indifferentes (si tales in actionibus nostris admittantur) mediaque sive cogitationes Dei prouidentia hanc dubio disposite ac preparante nos ad illos indacentes de facto è Dei prædestinatione non esse neque efficacia mediorum illorum, futuritione conditionatae eorum actuū condicione scientiam, ut electionis prædestinationis directiua, usquam ingredi: scientiam vero medium efficacia auxiliiorum, & futuritione conditionatae contingens oblationis parvuli ante vium rationis emortui à parentibus vel aliis, quibus ad regenerationis laetacum offeruntur, & intentionis legitime, ac requisiæ baptizantia parvuli prædestinationem ingredi. Item mediorum efficacium, seu conditionatae futuritionis sub illis bonorum operum, ac meritorum prædestinari iusti adulteri, etiam per peccatum mortificandorum. Hæc enim per peccatum reuincere, & gratiam ipsius respondentem per sublegitam penitentiam reficiunt omnium Theologorum communis sententia est: sicut etiam quæ ex opere operato

S 8 ex

322 Contr.VII.de Prædestinatione.

ex sacramentis percepta fuit : quare scientia media de contingenti ciuidem perceptione conditionata ea solum parte, qua ex opere operantis gratia aliquid bono illo ad sacramentum accessu perceptioneque recipit ad prædestinationem spectabit. Rursum scientia media de honestis actibus, & de congruo solum auxilia gratia ad penitentiam prædestinato peccatori pro intentum eius prædestinationem ingreditur : remore enim ad gratiam, & iustitiam finalem prædestinati illius conducunt. Denique, & permissionis peccati media scientia ex cuius penitentia iustior, humilior atque ad ampliori' gratiam lapsum prædestinatus refugiet, ac pristinam recuperabit : focus peccatum ipsum, quod, licet recuperationis illius, & augmenti gratiae occasio sit, à Deo tamen præparatum nūquam fuit, nec intentum. Dixa deinde. Nam h̄et decretum gloriae ob finalē iustitiam prædestinati collatuum necessarij prærequisitum medium sit ad gloriam, ad quam quis prædestinatus est, vt de facto, formaliter, actu, & exercite ab ipso obtineatur, & possideatur : liberum autem, & contingens sub hypothesi decessus prædestinati in gratia, non est ; sed necessarium ex fidilitate promissionis diuinæ de gloria ita decedentibus largienda : quare nec scientia media de eo esse potest ; est autem n̄ ea adesse absolute præmissio.

CERTAMEN VIII.

Vitimi ceteris grauioris scrupuli expeditio.

1. **Q**uintus scrupulus Recentiorum, & qui in re præsente postremus est. An, licet, ut auxilium efficax prædestinatione, seu electione prædestinatio donetur, scientia media efficacia auxilij, seu conditionate futuritionis eventus contingens sub illo essentialiter ad eiusmodi electionem prærequiratur, & ex parte prædestinationem constituit, vt haecne ostendimus ; alio autem non prædestinatione, sive prædestinatione electionis ordine, possit ex scientia solum simplici intelligentia à Deo donari ? ac subinde electionis medijs efficacis absolute sumptæ scientia media essentialis principium directivum non sit ; sed solum electionis prædestinationis, seu ex certitudine, & infallibilitate eventus contingens absolute obtinendi prædestinationis essentia inclusus ; videtur enim ex una parte principium directivum omnis electionis, & collationis auxilij efficacis absolute esse debere : siquidem quoquaque modo, & ordine à Deo efficax auxilium absolute eligatur, & conferatur ex fine aliquo ad quem, non conductus solum, sed de facto, & cum effectu ducat, eligendum, donandumque à Deo est : & à Deo, non quidem inscio, & incerto eventus, non solum quem potest, sed quem habitus de facto est ad finem, ex cuius intentione eligitur, atque à Dei prouidentia ordinatur, est ex inefficaci finis intentione à Deo prouideatur, atque ad finem illum ordinatur ; si quid valent date haecne a nobis, vel ex alii approbatæ rationes pro necessitate scientia media ad prædestinationem constitutam dirigendamque prædestinationem electionem maxime propugnatam certam.3.

2. Aliunde vero videtur scientiam medium de auxilij, seu medijs de se indifferenter, & extrinsecus efficacis, efficacia principium essentialis directivum electionis omnis auxilij illius absolute esse non posse, salua contingenti eventus libertate, ac subinde scientiam media que supponebatur essentia consistente : quare, & sententiam affirmantem contradictionem inuolueret, cum scientiam medium destruat, quam supponit : si enim scientia media essentialis principium directivum electionis auxilij efficacis ab electionis huius secundum essentiam, & intrinsecum sui nude sumptæ, & considerata natura essentialiter præsuppositum, & prærequisitum

fit : fiet, vt in statu absoluto nulla electio, & collatio absoluta auxilij efficacis à Deo esse possit, quia scientiam illam essentialiter, & principium per natura & causalitate presupponat. Cum autem absoluta auxilij illius entitas, existentia, & intrinsecum esse dependentiam à Deo ipsum vere potere eligere, & contere imibiliter medullitam habent, nequeaque Deus illud eligere, & conferre, nisi per aliquam electionem vere possibilem : fiet tandem, ab solitudo esse iustitiam, & entitatem auxilij efficacis scientiam illam, ut si principium essentialis etiam supponere : nempe principium, cum quo purificata conditio per auxilium & ipsum, & contingens quod sub illo erat conditionatum, coque posita in ab solitudo transi, & absolute non esse ex principio, caufaque fuit & purissimo essentiali, & antecedente natura profus repugnet : quod ipsum est liberum, & contingens absolute non est. Sed neque conditione : cum nec in hanc illo, illoque ab essentia sua essentialiter refuta sit principium illud essentialis sui quae præficiuntur, quae & scientia media, que eiusmodi principium est debet in hypotheti pont ac præcedere, ubi qui sequitur quodvis principium vere causam, & principium, neque ita per accidens, est : ut res, cum proxime non influant, eorum carentiam, seu negationem ex parte actus primi proximi, quem non constituant, non requiri : quare principij proximi, & auxilium & creatam voluntatem adæquate continui differentiate ad bonum auxilij vnam, vel eius omissionem, aut vnam oportunitatem salutis determinacionis, & connexionis principij remoti, per se etiam essentialiter, remotè tamen, requisiti cum bono vna auxilij illius huius libertati officere minime posse. Hac tamen, & alia, que pro compositione præfinitionum notiorum actuum regulatrum per scientiam medium cum conuenienter libera ex Scientiis nostris referendas connuersia 4, de voluntate d. 6, questione secunda respondei etiam hic possem : que tamen longius memoriam nunc, & confutanda non sunt, cum ea omnia locutus esse. Solum addo ea de praesens minoris probabilitatis specie respondei, quoniam pro illis prædictis posse. Cum hæc principia per se, & essentialiter, adhuc remote requisita ad auxilium efficacis, cuiusque bonum vnum non sunt, in præsenti vero, tam electio efficacis auxilij essentia sua per scientiam medium regulata, quam scientia ipsa media, qua regulatur, tam etiam remota, necessaria tamen, & essentia requiri sunt.

4. Dices connexionem illam, tam electionis auxilij efficacis essentia sua per scientiam medium regulat, quam scientia media regulantis cum bono auxilij via, & esse ei contingenti purificata conditio, seu auxilio efficacis per eam electionem absolute posito, consequenter factum, & logicam esse, tametsi in coniunctu electionis illius & auxilij efficacis absoluere bonum illius vnam contingat : est enim connexio à futuritione conditionata, quam scientia media supponit, ut obiectum, tota prouemens,

& quæ vt diximus controu. 6. de prouidentia d. 2. quæst. 2. certam. s. à boni vñus auxiliij illius absoleta positione tandem obiectus penderet: hac autem ex auxilio de se indifferenti, & extinfectus efficac solum à conditionata boni vñus futuritione ab arbitrio creato libere ponitur: ita nimirum, vt ab arbitrio illo nonponi posset, atque absolute omitti: quo, & futuratio conditio sub eo auxilio non esset, sed scientia subinde media, nec per ipsam essentialiter regulanda auxiliij illius electio: ac proinde impediti absolecte ab arbitrio creato ea omnia pro priori natura possunt, ne ficiant: tametsi semel posita impediti nequeant ne sint, ex suppositione scilicet, quod sint, ac pro natura priori præcesserent: immo ne bonus vñus absoletus auxiliij, qui vt illa omnia pro natura priori, suo queque loco, & gradu in suo genere præcesserint absolute existens prioritate natura in cali purificationis conditionis per absoletum auxiliij positionem in genere alio obiectus præcedentis absolute exiftens supponitur: ac proinde vñus ex suppositione, quod absolute sit eo auxilio posito, inferunt eum bonum vñus necessarij absolute sub auxiliij illo posito fore: ca autem necessitas conseqvens solum, & logica necessitas est, non physicæ causæ, & antecedens, vt de se patet, & dicebanus citato certamine quanto ad argumentum simile Recentiorum contra præcedentiam lecitias medietate ad prædictiuam electionem auxiliij efficacis directius, & necessario directius, si ordine prædictiuam habenda à Deo ea electio sit. Mutuan vero hanc causalitatem in diuerso hoc genere, & necessariam ad conciliandam libertatem nostram, cum certitudin, & infallibilitate causalitatis prædestinationis circa eventum contingentem, ad quem per media de se indifferentia, & extinfectus solum efficacia prædestinamus, nullatenusque repugnante suppositione, & ostendimus eodem cert. s. Nihil fani apparentius, & subtilius pro affirmante sententia adducti n. 2. excogitari posse videtur.

5. Statua enim indifference auxiliij entitatiua, quam quæstio hæc supponit, nihil argumentum oppositum probat. Ceterum quippe est entitatem auxiliij secundum le cum boni vñus negatione esse coniungibilem, quod si de facto coniungendum cum illa fore, si daretur (vt coniungenda esse sufficiens, quæ reprobis datur certissimum est, licet de ea entitate sua cum bono ipsorum vñi potuerint coniungi) ex scientia solius simplicis intelligentia possent conferri: quare effientia, & entitate ita electionem regulatam per scientiam medianam non respiciunt ut à Deo absolute apponantur: vnde in hypothesi in qua secundum solam, nūdamente entitatem suam possum auxiliij est, futuritione conditionata, s. fulvi boni vñus non respicit, cum neque eius scientia electionem regulatam per scientiam medianam supponat, quod si ita posito in hypothesi auxilio secundum modum suam entitatem cum bono vñi coniungendum conditionate sit (vnde efficaciam extinfectus fortior) quæ à Deo per scientiam medianam videatur: tametsi eius efficacia bono vñi conditionato constituta, & per scientiam medianam à Deo cognita, altera quam ex scientia media auxiliij illud ad finem intentum eligi absolute à Deo nequeat, & apponi: auxiliij illud intrinsecam connexionem cum futuritione illi conditionata boni vñus, quam ex accidentaria ipsi electione ita regulata intrinsecus non supponit, entitate sua non haberet, que secundum se absque electione ita regulata apponi à Deo absolute potuit; sed ratione extinfectus, & contingentia ipsi adiuncta efficacia, seu boni vñi conditionata sub ipsa futuritione: quare nec entitatis positione ex parte aliis primi, qua, & conditio purificatur, & conditionatus vñus bonus in absolutum transit, necessitas physicæ, & natura antecedens ad bonum vñus absolementum ponitur: licet ex minus auxiliij absoleta positione, & futuritione conditionata, quam effientia, & entitate sua (qua sola actum primum ad bonum sui vñus constituit) nec contingit, nec respicit, sed extinfectus, & accidentaria adiungitur, necessario resuluet: effigiat aquinocatio, & fallacia argumenti in eo: quod licet electio per scientiam medianam regulanda, qua ratione efficacia, extinfectus propositus, auxiliij prædicti auxiliij præsumum

Christoph. de Ortega de Deo Vno. Tomus II.

efficax apponendum assertur necessario, ita necessario apponendum ratione entitatis intrinsecæ, & effientiae auxiliij ipsius in argumento pro negante sententia præmissis supponatur.

6. Sed affirmantis sententia argumentum necessitatem omnino modum electionis per scientiam medianam regulare, vt auxilium efficax, raleque à Deo cognitum absolecte apponatur non prorsus euincit: etenim auxiliij sufficientis reprobo dat, inefficacia extinfecta à negatione conditionata boni vñus cognita à Deo per scientiam medianam est: sed tamen absolecta inefficacia illius, & sufficientis auxiliij electio, & absolecta appositiō per scientiam medianam non dirigitur vt ostendi cont. 6. de prouidentia d. 2. q. 2. cert. 2. & dicam controu. 8. d. 1. q. 2. Ergo, etiæ efficacia auxiliij, efficacis extinfecta à conditionata boni vñus futuritione, per scientiam medianam à Deo cognoscatur, non est opus, vt eius absolecta electionis, & appositiō essentialiter, & necessario per scientiam medianam dirigatur, & reguletur. Probatur consequentia, ideo auxilium inefficax, & solum sufficiens eligi absolecte electione non regulata per scientiam medianam, quia dari potest, non quia inefficax, etiæ tale esse cognoscatur, sed solum quia sufficiens positivus: ast auxilium efficax, etiam si tale cognoscatur, potest à Deo eligi absolecte, ac dari, non quia efficax, sed præcisè, quia positivus sufficiens: ergo potest à Deo eligi absolecte electione non regulata per scientiam medianam. Minor statu dimmodo repugnancia non ostendatur: sed probatur potius: quia auxilium efficax, quia vtile, & conducens, seu positivus sufficiens amabilitatem habet intrinsecam: ergo, & amabilitatem, quin vlerius voluntas in extinfectam eius efficaciam tendat, eave ad eligendum absolecte apponendum illud moxatur: ea autem conductuam, utilitas, sive sufficiens positiva sola simplici intelligentia à Deo cognoscitur: ergo ea sola diriger eam auxiliij illius apponendi electionem, & voluntatem: si autem id voluntas Dei potest ex fine exercendi suam in ea electione liberatam, & constitutuē poterit in actu primo proximo ad bonum vñus, & eius oppositum auxilium efficax, quia conductens, & positivus sufficiens præcisè poterit illud ex sola simplici intelligentia, non quia efficax eligere.

7. Quod si determinata boni vñus seria, veraque (tametsi inefficaci) intentione de medio efficacis prouidentia difficultius plane est, non, quia efficax, atque non spectata scientia media de efficacia, & bono vñu ipsius pro priori ad eligidendum à Deo absolecte eligi, & apponi nequeat, sed ob rationem Molinae, Lessivi, & aliorum à nobis propagnatarum cert. 3. n. 3. Definitio ergo in difficultate concluso neutrī sententia fundamenta posita (que quidem virginita videtur) alterum partem concludere. Non affirmamus, quia ex proxime dictis constat auxilium de facto ab extinfecto efficax, non quia efficax, necessario eligi à Deo debere, sed posse etiam eligi solum, quia positivus sufficiens, si ex alio fine, quam boni vñus liberi, & effectus contingentis, & determinati obtinendi, sed indecomitate, & pure permitendo creata voluntatis determinationi alterutrum, a Deo eligatur vt decretum concurrendi indifference cum arbitrio creato permisum solum erga alterutrum ipsius determinationem se habere docebanus tom. 1. de Deo vno disp. 3. quæst. 2. Neque negatiæ sententia fundamentum intentione euincit, vt vidimus proximum. 4. & 5. ultimo tamen ob rationes contra affirmatam sententiam num. 6. atque hoc 7. das directionem scientia media essentialiter ad auxiliij efficacis electionem non requiri, tametsi ad prædestinationiam electionem, & de quovis contingentie fine, ad quem est intento de auxiliis efficaci prouidendum sit, ad electionem similem essentialiter requiratur.

* * * * *

Q V A E S T I O III.

*De electione ad gloriam ante absoluta
merita prædestinati præuisa.*

Muierisaliori titulo, quam ab alio solet, quæstio proponitur. De electione enim solum efficaci ante merita absolute præuisa magna contentione à Theologis nostris disputatur, ex quo Valquez & Soarez, (duo illa Scholastici belli fulmina) tot post Herculeos Scholasticorum veterum labores plus nobis vtra Theologia ostendentes super ea questione magno, & ingenio, & studio decertarunt; sed tamen vniuersaliori proponenda vñ nobis est: cum, ut nihil quod ad antecedentem electionem ad gloriam à Deo Patres tradidicunt omittatur: tum, ut corum, qua Valquistæ, & Soarista ex scriptura, & Patribus pro sua quique sententia, & contra aduersam producunt, æqua iudicis lance librentur. Quæstio autem de adulutorum prædictione procedit: infantium enim parvorum cum gratia Baptismi ante vñsum rationis decadentiam nulla merita sunt.

C E R T A M E N I.

*Ante absolute præuisa merita eligi ad
gloriam prædestinatos: certum om-
nibus est, de eius vero electionis
efficacia non item.*

Insu certe aliquo vero, & Theologico prædestinatos ante præuisa merita ad gloriam electos esse Theologo viro dubitate non licet: ita enim, & scriptura & Patres paulini loquuntur ut vidimus ex scriptura d. 1. quæst. 2. cert. 2. num. 3. fin. num. 6. & num. 7. voto. Dilecti insuper dicuntur ab illo ipsorum merito n. 5. & 6. ex puraque Dei misericordia, & gratuita voluntate; id quod Iacobi Prædestinatōrum typus, & Esau reproborum exemplari, ac insuper maslæ eiudem partim in vasa honoris, partim in contumeliam vasa pro filiū arbitrio electæ, dispositæ, Paulus explicit ibi, & confirmavit. Ex quibus certum omnibus est omnino Prædestinatos ante omnia ipsorum meritum ad gloriam, perpetuamque cum ipso amicitione à Deo fuisse ex scriptura, Patribus ad ea scripture testimonia, liquido constare: quare, & electionem ad gloriam ante præuisa prædestinatōrum merita à Theologis omnibus vero aliquo Theologico sensu admitti absolute debere, nec posse omni vero Theologico sensu à fano, & Catholico Doctore absolute negari sola est locutio quedam difficultilis Augustini ex quæst. 2. ad Simplician. (de qua rufus certam 4. fufius agetur) ad infinitum efficacia electionis antecedentis merita prædestinati ad gloriam, quan, dum negare semel videatur: quare his iterum verbis: non tamen electio, ad gloriam præcedit insufflationem (que vtique ex prædestinatione procedit) sed electionem insufflationem (que post prædestinationem ordinatur eff.) & causalitat̄ intentionalis hac ratione probat. Nemo enim eligitur, nisi iam distans ab eo, qui rejetur: que nimis distanda ante merita, ac demerita prædestinati, & reprobi non est: quare prædestinati ad gloriam ante merita electi vila eis per Augustinum nequit: verum, cum de efficaci electione ad gloriam ibi agat hanc ut summum ibi negasset. Secundo forte, et si non ad rem ipsam, ad absolute denominationem electionis, sive ad gratiam, sive ad gloriam viuis p̄ alio diversitatem aliquam ex parte ipsorum (quam distan-

tia nomine explicavit) ac, præsupponi censuit.

2. Ceterum, verus sensus Theologicus electionis prædestinatōrum p̄ reprobis ad gloriam, quo admissa ante præuisa absolute prædestinatōrum merita, à Catholicis cunctis Doctribus electio eiundem ab solito debet, speciatim, & determinate affigari non ita potest: si enim electionis antecedentis merita nomine intentionem solam (salutis coram velis significat), ab eius erga prædestinatōrum gloriam efficacia, vi non supponimus, præficiendum; cum etiam erga reproborum salutem habeat Deus, neque inde coram præprobis electio afferi: cum sit in ea intentione falsa, & gloria reprobis prædestinatis æquales: quare neque hi ab illis differet, vt ad proprietatem electionis vñne p̄ alia oportebat. Nec fatis videtur efficaciam medium p̄ prædestinationem preparatus prædestinatus accellus, quia prædestinatus, ac preparatus medium efficaciam gracie voluntas ad gratia media, non intendit ad gloriam se vñterus extendit, maximè in nostra sententia negante electione mediorum propria finem amari. Tum etiam: quia ex intentione inefficaciam tam seria tametsi, veraque finis efficacia media ad hanc intentionem adhiberi posse non ita est omnibus certum. Sed tamen ex dictis controvergia 7. & concordia, de prouidentia electionis ad gloriam prædestinati p̄ reprobo ante eius merita absolute præuisa veris propria determinante sensus duplex facile inveniatur. Primo ex dictis controvergia 6. d. 3. q. r. certam. 2. & 3. vñ iniquitatē seriatim, & propensionis in finem intrans in inefficacibus absolute intentionibus veris ostendimus, vñque vñficiisque motuam ad electionem medium, vel sufficientem, vel efficaciam, vel utramque, iuxta maiorem, vel minorem intentionem inefficacium seriatem, qua fieri potest verolimitante, vñueris taxauimus: inde enim dici recte, facile potest: salutem, & gloriam prædestinatōrum indicat quidem, ast propensio, impensusque inefficacia mediorum electionem, ac subinde ante eum sensus absolute intentantem est, quam reprobatorum falsa inefficacia intendatur: ac propinade in intentione p̄ gloriam prædestinatis eius a reprobo ex parte Dei ante vñ merita absolute illam intendentis, clarer diversitas sufficiens, ob quam prædestinatus p̄ reprobo ad gloriam electus ante præuisa merita eius iuste iudicatur.

3. Secundus verus Theologicus sensus electionis signatim prædestinatus p̄ reprobo ante illius absolute intentationem p̄ scriptura Patribus, & Theologis cunctis admittit, atque admittendit, æque facilis, atque, ut animo communior ipsi est, admissa æqualeitate quoad ferentem & propensionem intentionem diuinam erga virtutem salutem nullaque in eo vñtrisque diuergetur. Cum autem ex parte intentionis glorias prorsus æquales tamam, atque discrimen necessarium, ut prædestinatus p̄ reprobo ad gloriam æque vñtrique intentant electus sit, at iure dicatur opere ad mediorum efficaciam electionem pro salute prædestinatus, potius quam pro salute, & gloria reprobi ex ea intentione ortani, sive ad eius prædestinationem recurrere: eius vero accuso multo ex capite intentio illa, vel prædestinatione ex ea intentione orta, atque absolute prædestinati merita antecedens, ipsius p̄ reprobo electio ad gloriam absolute est, & ita dicetur. Primo: quia prædestinatione, sive electio efficaciam mediorum per scientiam medianam de eum efficacia directa ex intentione determinante salutis prædestinati, & gloria ipsius voluntas interpretatio est, vidimus d. 1. quæst. 2. certam. 4. num. 3. à medio, ac decisio, que deficit respectu reprobi, cut, cui equalis intentione, sufficientem solum auxilia ad salutem possidentur. Secundo: quia corum electione per scientiam medianam directa, seu prædestinatione determinatione determinantur, seu necessarium consequentem ali quam, nimis ad gloriam suam, Dei voluntate prædestinatus p̄ reprobo habet, ut vidimus ea qualibet certam, atque de prædestinatis gloria Dei intendenda cura affective maior, quam de gloria reprobi et corum mediorum electione, ut vidimus cert. 3. num. 7. Ac de manu, tametsi æque intrinsece de vñtrique gloria intentione Dei sit, tamen respectu gloria prædestinatis totam suam actitatem, & affectuum motionem exercet de

facto, quin eius aliquid otinetur, dum ex scientia media de auxiliorum efficacia non, nisi auxilia efficacia, præparat; prouidetque prædestinato Deus, scientiamque media de ineffacia auxilij sufficientis ex ea intentione detinetur, ne illud ipsi donet; cum tamen ex æqua intentione salutis, & gloria reprobri, similique scientia ineffacia auxilij sufficientis, quod ipsi donet, eius donatione non absit nece; nec scientiam medium de efficacia auxiliorum allatur, quæ eidem denegat expectat pro priori ad ipsorum electionem quam habiturus non est: itaque totas suas affectivas vires exercite, & in actu secundo electionis mediiorum, ad quam Deum mouet respectu prædestinati, gloriaque ipsius, intentio illa explicat ac exigit, non autem respectu reprobri cuique salutis, ut illa ipsa quæst. certam. 7. numero 3. dictebamus: cum respectu illius vis motiva ad efficaciam mediiorum electionem intentionis illius otinetur, solumque materialiter, & identice non autem realiter formator præcedat: quare, tametsi, secundum se præcise sumpta, æqua respectu gloria virtusque sit, vt se tamen, si amper affectivam vim, & motionem in electione maiorum ad finem explicat, exigit, & exercet, etiam ex parte actus primi prædestinati præ reprobo electio ad gloriam ipsius merita absoluta antecedens absolute est, ac meritum nuncupatur.

Hoc itaque, ut minimum, sensu electione prædestinatarum ad gloriam ante ipsorum merita præuisa absolute dogmatis statuta; an eiufimodi antecedens prædestinationem, & merita electio prædestinatio ad gloriam efficaciter fit de facto, effeve posse aut debet? apud Scholasticos Theologos dubitatur, in ea vero questione duplex tantum Scholasticorum opinio absoletu altera affirmans, altera absoluere negans ablique vteriori examine, & distinctione, sententia Authorum referi solet: cum tamen sit in quaestione proposita dubium triplic. Primum: an electio absoletu efficax prædestinata debet prædestinationem, ac subinde merita absolute prædestinata antecedere? secundum, ad de facto ita antecedat? Tertium, an ita falem posset antecedere? ex horum dubiorum in quaestione praesertim indistinctio, atque inaduentata antecedens electionis gloria ad merita prædestinata ab omni Theologia vniuersitatem ab eius efficacia, & ineffacia præcindendo admisit, à nobisque explicata hæc tenet, factum apud Authors est: utiam pro affirmativa, quam pro negante sententia tumultuaria, & indiscernitam prolixus, aut horum, cum ex antiquis, tum ex Recentioribus Scholasticis syllabus texatur, dum Recentiores quemcumque eleemos ante præuisa merita, immo & ipsorum prædestinationem, prædestinatos absolute docentem legunt (vt omnes docere absolute debent cum non nisi ex intentione salutis absoletu prædestinatio, & mediiorum efficaciam pro prædestinationis electio efficeretur sive efficax intentione sue inefficax essenda sit) statim pro antecedente electione absolute efficaciter ante merita prædestinata illius desribunt. Infuper eos Doctores Recentiores, qui de facto affirmant, quafipræ causa communii omnibus referrunt omnes: cum tamen longe alter alij, atque alij in quaestione de facto affirmant. Alij autem de facto affirmant, quia aliter fieri posse negant, atque ita necessario fieri debere arbitrantur. Alij vero fieri posse aliter fatentur, ita vero ad Deo factum sentent: eo etiam dictum est pro negante sententia de facto stare Doctores possunt: ut alij de facto intentionem glorie, sive electionem prædestinata ad gloriam absolute efficacem, & antecedentem ad illius merita negant: quia eam cum meritorum, ac subinde intentionis gloriae per illa merita libertate afflent repugnare. Alij vero, quia, et si cum eam amice indicent componibilem: tamen ad Deo habitum eiufimodi absolute antecedentem efficacem intentionem, sive electionem ad gloriam prædestinata indicent non sive: Ego vero his notatis Doctorum pro alterutra parte ab aliis relatorum differentiis, & sensibus distinctius procedam, nec tam longum, quam alij Catalogus pro alteruta questionis presentis parte proponam.

5. Et ex antiquis Scholasticis neminem pro alterutra sententia tuto referi posse censeo. Non quidem pro affirmantibus quia hi de electione prædestinata ad gloriam ante eius absolute merita præuisa absolute dilputarunt,

nulla absolute efficacia intrinsecæ ipsius antecedentis electionis ad merita absolute prædestinati facta mentione, quin de antecedente absolute electione eius ad gloriam sensu à nobis explicato, atque ab eius absolute efficacia, vel ineffacia præcindente sunt plane locuti, ut statim in S. Thom. pro ea sententia affirmante ex variis eius locis recitato offendimus: sed neque pro negante sententia certa fide referi veteres Scholastici possunt, quin facile de executiva Dei, & collativa voluntate gloriae prædestinato (quæ ex fide non, nisi proper præuisa merita, est) explicari possint, ac debeant. Debeat inquit: quia cum electione prædestinata ad gloriam non, nisi ob præuisa absolute merita constantius, expellitque negant, de executiva, & collativa gloriae loqui se aptius produnt: quia electionem prædestinata ad gloriam absolute talentu vero Theologico à nobis explicato sensu negare nequeunt: quin cum Theologis omnibus, tanquam dogma Theologicum vivis ea de re agunt admittunt: ergo pro affirmativa sententia de facto electione efficacia absolute gloriae prædestinata ante eius absolute merita præuisa, nec aliter haberi à Deo prædestinationem posse ni eiusmodi electio procedat, afferunt Bæner. 1. part. q. 2. 3. vbi etiam Zumel Nazareti, Ripa, Nazarius, Albelda, ac reliqui Recentiores Dominicani, qui in 1. part. S. Thom. scripserunt, & in decretis prædeterminatiis, ac physicas prædeterminationibus actionum creaturarum contingentium Magistrum Bæner Dicem sententia: cum enim media, seu auxilia efficacia ad gloriam contingenter per actiones liberas obtinendam prædestinatione à Deo exhibenda, intrinsecus efficacia, ac proinde ad actiones liberas, & gloria determinate à prædestinato obtinendam determinata, ac determinanta de se sint, nisi ex intentione efficacia absolute & intrinsecæ tali eligi à Deo, ac prædestinatione donari non posse consequenter censem: id quæ simili intelligentia, quam solum admittunt, ut patet ex iis que diximus contouersia 6. de prouid. d. 2. quæst. 2. certam. 2. conclus. 1. & d. 3. quæst. 1. nempe ad prouidentiam diuinam erga causas naturales de se ad effectus edendos determinatas, & necessarias, atque erga corum effectus, solam scientiam simplicis intelligentiae, & naturalem inservire, atque solam intentionem efficacia debere præcedere. Proinde suis hinc Thomistis Recentioribus contentit, ac reliquis (Bæner excepto) hac etiam in re præiuuit Alvarez 1. de auxiliis d. 3. conclus. 3. citatur Scotus cum suis, sed fide non bona.

CERTAMEN II.

*Omissis Thomistis sententiæ, &
Patroni.*

1. Cum Thomistis agendum hic non est, nec cum Scottis aliquot Recentioribus, qui a suo Praeceptor, & reliqua doctrina sua consequentia desinent, cum satis eorum fundamenta tom. 1. de Deo uno fuerint à nobis difœcta. Alterum longe affirmatum de facto sententia plures alij sequuntur, qui physicas nostrarum actionum prædeterminationes, decretaque prædeterminata reicitant: quare, & scientiam medianam de conditionata contingentium nostrorum, vel implicita, ut ante Molinam Scholasticis veteres omnes, vel explicita in terminis omnes scholæ nostræ Thomistica Iesiana, qui Molinam nostrum ea in re habent præceptorem: quorum acutatum & copiosum elemulum possumus tom. 1. de Deo uno controu. 2. de scientia, & præfertur controu. 3. de decreto diuino concurrendi ad liberas creatas operationes d. 1. fere tota atque eos omnes redegimus ad summam. Ex iis ergo non pauci affirmantur sententia in quaestione de facto adhaerent, ita vero, ut mediiorum, seu auxiliorum ad salutem extrinsecus solum, ut docent, efficaciam pro prædestinatis electio, atque subinde prædestinatione abique

ss. 3. *absoluta*

326 Contr. VII. de Prædestinatione.

absoluta efficaci de se electione prædestinati ad gloriam antecedenter ad eius merita absolute praesua esse à Deo potuerit. Sic censeo docuisse Caietanum ad locum citatum ex 1. part. Sotum in 1. d. 41. quest 1. §. potest aliter. Et si qui alij de electione hac antecedente & abolute efficaci ad gloriam in terminis ex veritatisribus Scholasticis afferuerint: illi enim omnes auxilia intrinsecus efficacia, ac subinde decreta intrinsecus efficacia, contingentia per ipsa renueunt, vt citatis locis vidiimus, scientiam medium implice, vt efficax antecedens electio illi absq; adeo aperta cum contingentibus, ita antecedenter intenti libertate pugna confiserit, ut postea explicatus alij iam citandi docerunt. Ex nostris Doctotoribus Salmeron tom. 4. part. 3. tract. 14. Cardinal. Tolet. in cap. 8. ad Rom. annotas 31. vbi Peregrinus d. 4. Cardinal. Bellarm. 2. de gratia & libero arbitrio. cap. 35. Henriquez de fine homini. cap. 11. ceterisque fuisse & distinctus, acutusque Soarius 1. part. lib. 1. de prædestinatione. 8. & opicul. 3. de auxiliis. cap. 16. intrinsecam eius antecedentis electionis efficaciam cum gloria ob abolute merita contingenti intenta, & contingenter, ac liberè obinenda, ac huius, & illorum libertate ex directione intentionis, seu electionis per scientiam medium compones: atque electione auxiliorum efficaciam extrinsecus pro prædestinatis, corumque prædestinationem ex efficaci quoad intrinsecum electi intentione, & electione præstinati ad gloriam haberi à Deo potuisse, & ibi, & ibi, ea ipsi res occurrit, afferit, vel supponit. Soarius confessionis profus Falolus 1. p. tom. 2. quest. 13. artic. 1. dub. 3. multa, & accurata eruditione, ingenio pondere & acuminis sententiam illustrans. Arraga tract de prouidentia, & prædestinatione d. 35. & 36. totis, Curiel in prima Petri cap. 2. controverfa 4. concl. 4. Mendoza Augustinianus in quolibetisticus quest. 1. scholastica §. secundo loca. Pesantius in p. 1. quest. 23. artic. 5. d. 10. & 11. Arrubal. 1. p. d. 72. & 73. supponit capitulo Annibus discursibus, quos Apologia pro scientia media contra eius impugnatores eformat: citantur in id Luce 12. Quia complacuit Patri vestro dare robis regnum. Maldonatus, Ianuenius, Sa, Barradas; sed hi certe electione pro prædestinatione usurpant, quod ipsum voluit citat. Tolet. Granados denique utramque sententiam affirmant & negantem vult conciliare tandem, sed dictis à se contradicte conclusione 1. & 2. que lata pro affirmativa hactenus sententia sunt.

2. Pro affirmativa hac sententia de facto S. Thom. aperto stare eius Patroni cum Recentiores Thomistæ Dominicanæ, tum etiam Thomistæ nostri Iesuitæ contendunt, citata enim qu. 23. artic. 4. ait. Prædestinatione secundum rationem preponit electionem, qua est ratio ordinantis in finem. Non autem precipitur aliquid ordinandum in finem, nisi præposita voluntas finis. Vnde prædestinatione aliorum in finem eternam presupponit secundum rationem, quod Deus velit illorum salutem. Ne bene à nostris Molina articulo 5. d. 1. m. 6. Valentia punct. 4. §. 4. & 5. Vafquez cap. infra citando 10. Lessio etiam infra scđt. 1. ratione 10. num. 23. Becaño infra obiecta 1. salutis eternæ nomine iustificationem, & perseverantiam finalē in hac vita interpretantur. Siquidem idem apud omnes, atque gloria valer eterna salus. Et S. Doctor de salute, qua finis prætentus prædestinatis sit, & ex cuius intentione præstinauitur, loquitur explesse. Ea vero finalis salus, qua finis intentus prædestinatis est, gloria ipsa est non iustificatio, & perfectioria in hac vita, que medium ad finem intentum est, & in 1. diff. 41. artic. 2. ad 1. Elecio diuina est, qua aliqui ex ordine sua sapientia ordinantur ad finem beatitudinis, sed prædestinatione est secundum quod preparantur, cùs ea quæ perdiciuntur in finem; ideo sicut voluntas ordinans in finem procedit auctum voluntatis preparantis ea, qua docunt in finem, ita electione prædestinatione procedit. Et quæst. 6. de veritate artic. ait, prædestinatione supponit dilectionem, per quam Deus vult salutem aliqui: ac prout etiam electionem, per quam ille qui insuffillibiter dirigitur ad finem ab aliis separatur. Et hoc virginitiora S. Thom. pro affirmante sententia testimonia sunt, nam quæ afferri solent ex hac 1. p. q. 22. artic. 2. ad 9. & artic. 3. corp. & cit. quæst. 41. artic. 2. ad 2. &

citata quæst. 23. artic. 5. ad 3. vbi ait: electionis, ac prædestinationis Dei nullam ex parte nostri, adhuc ex gratia, causam, & diuersitatem dari, sed in purum Dei arbitrium & voluntatem gratuitam reduci debet, etiam rem afferuntur. Neque enim electionem Dei merita aliqua prædestinati antecedentem abfolire tales facit aliquo vero Theologico à nobis dato dogmaticum, ut refari negant, sed tolum illam antecedenter ad merita abolute efficacem, quam ciuitati Doctores affirmati Patroni contendunt: sed ostendamus facile, quæ paucis virginitiora recitata Authoribus secundi modi de recitatis n. 6. ex viu esse non posse.

3. Etiam in eis S. Thomas ex necessaria precedencia intentionis finis, seu electionis, & dilectionis prædestinationis præ reprobo, ut illum obtinet, ad electionem & preparationem mediorum ad gloriam obtinentium probat eiusmodi intentionem, seu electionem his gloria prædestinato præ reprobo ad prædestinationem, seu preparationem mediorum efficacium ad illam a præstellenre obtinentiam debere præcedere ac subinde de factis ad prædestinationem præsupponi: ergo si loquuntur intentione finis gloria, seu electione, & dilectione prædestinato præ reprobo ad illam abolute antecedente, & efficace, hanc necessario præcedere ad prædestinationem debere ait: ac proinde non, nisi ex electione efficacie aboluta, & antecedente prædestinationem ei posse contra hos Doctores afferit, solumque Thomistæ Recentioribus facit; quod hi renunt: in autem loquuntur de antecedente efficacie abolute electione ad gloriam, nec ipsi, nec Thomistæ facit: nec minimum negat, sententiam aduertat, sed adhuc evidetius refat S. Thom. vt genuina eius mens ad agendum aduferat, vel secus sit, deprehendat. Valerius vbi proxime S. Thom. explicat, vt & 3. p. d. 23. cap. 1. numero. 10. de præcedencia electionis, & dilectionis præstinationis præ reprobo ad gloriam ipsius prædestinato, quod in prædestinatione ipsa includatur, siquæ ipsa aliam sumptu prædestinatione prior prioritate maiori vñieralitatis, quatenus, iuxta Thomistæ plures, Dei intentione, & voluntate prius ad obiectum in communione, sive ad eius vñieralitatis predicationem terminata intellegit, sive ad prædicandam ad prædictam in particulari, vt scilicet ad efficaciam auxiliorum vñieris auxilii efficacia consideratur electio ipsorum; quam ad ipsa in particulari efficacia, & quia formalis prædestinatione terminatur intelligentia prioritatis vñieralitatis maioris prædicandi confirmari putant nonnulli ex q. 6. de veritate artic. corpore vbi ait: post electionem prædestinatio præ reprobo ad gloriam prouidere media, vi non cedit, sed hi cedent, refutat. Sed plane S. Thom. agit locis citatis de præcedencia intentionis, seu electionis ad gloriam, quæ causalitate, & prioritate naturæ quam physica ad præparationem, & electionem mediorum efficaciam in particulari præcedit, quæ prioritate illa maioris vñieralitatis nequit contineat: loci autem est quæst. 6. de veritate artic. 3. corpore secundus, prioriter etiam naturæ, quæ physica continet, si alioquin continet ut iam videbimus) electionis præstinationis præ reprobo ad gloriam respedi præparationis, seu prædestinationis, & electionis mediorum efficacium in particulari, non autem prioriter maiori vñieralitatis. Tertio alij respondunt in sententia inscripta Thome prouidentiam, & prædestinationem sicut in actu imperii intellectueli, sive imperiū modi (in Thomistæ Dominicani Recentiores volunt) sive indicatiū de presenti (vt vult notifer Ruiz impugnat à nobis affirmatio controverfa 6. de prouidentia dicitur), quod post intentionem finis, & electionem mediorum efficacium à Deo habeatur: sed eiundem imperii communitum de se & S. Thome suppositione effe offendit ibidem: quare, licet Soarius, quæ illi virtut per affirmativa sua sententia testimoniis hanc interpretationis, & solutionis ex mente S. Thomi confessant i. de prædestinatione capite quinto, numero 13., & reliquis, genitio remaneat. Magister mens Didacus Daza arbitrat, genuina S. Doctoris mens non est.

4. Aliande ergo, & locorum Sancti Thomæ probabilitos, & ad eius mentem germanior scolas vñierandus nobis est, quia antecedentem ad mentem ab-

lata prædestinationi, & absolute de se efficacem eius præreprobationem ad gloriam contra reliquos præter citatos paucos prædeterminantes Dominicanos, tam affirmant, quam negant sententia Doctores necessariam ad prædestinationem à sancto Thoma traditam admittamus. Primus esse potest ex quæstione sexta, de veritate articulo tertio corpore, ex qua nobis opponitur: ut sentiat ex intentione salutis creaturam rationalem, & scientiam simplicis intelligentiae de virtute omnipotentie sue, qua scit pro singulis, & omnibus illis auxiliis efficacia extrinsecus seu habitura efficiat contineri, decernat aliquibus præ aliis non de auxiliis, efficacia solimmodo ex ea gloria corum intentione, & dilectione ipsorum prouidere, quin eius decreti efficacia ultra auxiliorum absolutorum positionem ad bonum vnum ab soluto contingentem creaturam rationalium, ac libere per illum obtinendam gloriam absolute extenderit. Et igitur decreto ex intentione salutis eam habito interpretatio falso, & virtualiter magis carnae salutis, ac ipse ad illam diliguntur ad præaliis eliguntur, atque ab eis electi, & dilectione separantur, ut loco citato obiecticetur: ex ea vero portiori illarum per decreta illud dilectione postmodum posteriori signo electione auxiliorum per scientiam medium regula eliguntur auxilia in particulari efficacia, quæ prædestinationis constitit vel completor, atque à Deo est presupposta gloria dilectione, & electione respectu glorie, ineffaci intrinsecus, prædestinationis procedit, secundus sensus sit sanctum Thomam censuisse eis locis intentionem salutis, & gloria formalem, & expressam prædestinationis præ reprobis, horumque electionem speciale ineficacem, & circa absolutam efficaciam, esse propiorem, & impensiorem, quam erga non prædestinationis salutem, eti vero quidem, & fezia intentio horum etiam respectu sit: quare & ea ipsa prædestinationis à reprobis, primo in Dei voluntate dicuntur, & separari inde posterius natura, quasi physice, electione auxiliorum efficaciam prædestinatione item Dei voluntate discernuntur, ac parentur luxa dicta num. 2. & fors & Th. ex efficiibus voluntatis carum propensionem metitus, & intentionem (ut astimatione humana fieri frequenter, & prudenter solet) maiorem gratiam auxilij efficacis pro prædestinationi, non nisi ex propensione, & intentiore intentione salutis fieri posse, indicavit.

5. Tertius sensus est iuxta dicta numero 3, ut dilectio prædestinationis ad gloriam, ante intentionem glorie illius nullatenus formaliter excendens propensione, & setientie intentionem gloriae reprobis secundum se præcise, prædestinationis, seu electionis auxiliorum efficaciam causam in actu primo sit, ac necessario debet præsupponi, si sit ad electionem quamvis mediocriter finis intentionis, ut ratiocinatur bene S. Thomae, tandem vero electione ipsa mediocriter efficaciam, seu prædestinationem, ad quam mouet, totaque affectivæ motus vires suas exercit, & exercet, causam exercere, & de facto prædestinationis constituit: sicut actione, & causalitate sua causa quævis sui effectus causa ab soluto, & actu præcedens, ac prius ipso constitutus, tamen eadem actione, & causalitate effectus constitutus sibi causa posterior: quare autem vis illa intentionis motiva ad electionem mediocriter efficaciam, que respectu gloriae reprobri aqua intentio ostium, & respectu prædestinationis tota rota exercit intentio salutis prædestinationis, secundum eam etiam in actu primo ostium, totaque vires suas affective impunitas ad mediocriter electionem realiter formaliter præcessisse conuinetur respectu prædestinationis, secus respectu reprobri: ac proprieate realiter formaliter loquendo intentione ipsa gloria entitatibus, & materialiter eadem prædestinationis præ reprobis in actu etiam primo: non solum ad meritam, sed ad prædestinationem à reprobis in ordine ad aternam salutem discretum, & lepatum fuisse, atque p[ro]t[er]e hoc dilectum & ad gloriam electum; tamen ineficaci, & quaque omnino intentione virilissime salutis à Deo intendatur: sicut, exactius, quam aliquibus oportere videtur. Sanctus Thomas mentem exquisit: cum, & mea in ipsum deuotio[n]i, & obseruancia satisficerem, tum, ut his explorauis,

tis, explicatisque sensibus, similium nec adeo vrgentium locutionum apud Scholasticos veteres ab affirmant sententia Doctribus citatos sensum neganti sententia minime aduersum hoc uno codemque labore ostendit.

6. Eandem affirmatam sententiam, non adeo vniuersaliter de prædestinationis omnibus, sed de Beata Virgine, Apostolis, Baptista, Hieremia, aliisque dignitate, & sanctitate præstantissimis prædestinationis ut felicitate hi colum, quos eximie prædestinatos vocant fuerint efficaciter auxilia ab soluto corum merita ad gloriam electi renuerunt Okam in 1. d. 1. questione vñica, lit. G, Gabriel ibi art. 2. concl. 2. & 3. Catherinus 1. de prædestinatione cap. viii. & lib. 3. initio & in cap. 3. ad Rom. tamet ut vidimus d. 1. quæst. 1. his lapsi fuerint, confessus Beatos reliquias prædestinationis appellando no[n] esse; quo super ipsum ibi confutauimus: quod autem electio hac efficax ad gloriam absolute antecedens, de quib[us]dam prædestinationis alteratur de reliquis neque nullum in scriptura, & Patribus fundamentum habet immo vero cum exp[licit]e de saluandis, prædestinatione omnibus eorumque electione, & prædestinatione ad gloriam æque, codemque modo Patries, & scriptura ab illo via eius distinctionis indicatura loquatur, his Doctribus ita distinguendis adueruntur, sed neque à ratione verisimilitudinem ea diffinio habet, cum eximis illi sancti sanctitate, & gloria maiore ceteris præcellentes solum intentionem glorie & sanctitatis ex parte obiecti maioris in Deo requirant, non autem ex parte subiecti, seu intrinsecè diuerfan, & efficaciorem quam gloriam, & sanctitatis minoris aliorum intentio tametsi proportione corum feruata æque de mediis efficaciis ad maiorem, vel minorem sanctitatem, cuique intentam, absque vela ex parte efficacie intentionis diueritate prædestinationis omnibus à Deo prouidebitur.

7. Denique Alaziar in Apocalyp[hi] cap. 3, ad id. Tene quod habes, ne alius accipiat coronam tuam. Censet Deum primo efficaciter præfinitus numerum saluandorum, non designatis singularibus personis saluandis: posse vero, cum viderit aliquem à iure, quod, ut esset ex eo numero habebat, & ad coronam, & ad gloriam ex operibus, & iustitia excidere, alteram in eius coronam, & locum subrogare, efficacia illi auxilia ministrare, ut ex meritis ad gloriam, & coronam alterius eligatur. Hæc tamen opinio, & est singularis, & absurdus: Nam, ut bene Cornelius ibi, non homines coronis, sed coronas hominibus præparauit, sicut nec propter locum gentes, sed propter gentes locum. Secundo primum illud decretum sommarium proflus est: immo contra scrip[er]am Patries, & Theologos: qui nalius est electio misericordis, aut dilectio huius præ alio, cum ex nullius complacentia sit: ex misericordie vero electione, & dilectione vnius præ alio ad salutem & complacentia illius negotiorum prædestinationis totum inchoari dogma Theologicum est. Secundo vel ex eo decreto isto, qui à iure ut vnius ex eo num. esset excidit, prædestinationis erat atque etiam qui in eius locum qui illo excidit substituitur: vterque esse non potest prædestinationis: quia neuter à iure decideret à numero neque à corona: quare neque alter alteri succedet: si autem neuter prædestinationis alteratur alter ad eum numerum saluandorum, & ad gloriam, absque prædestinatione Dei perueniet, quod est erroneum: ac quibusnam personis numerus illi saluandorum implendus sit ante abfoliu præsul[m] merita, & iustitiam Deo in certo crit, quod est absurdissimum. Si autem dicas cum, qui alteri succedit prædestinationis esse non autem alterum, qui à iure excidit & corona: iam prædestinationis ille de numero saluandorum est, atque ad gloriam ante merita & iustitiam finaliter electus præ altero reprobo contra te: prædestinationis quippe omnis eo ipso ad gloriam electus absolute est, atque in scriptura Patribus, & rota Theologia dicitur. Ratius: cum decretum illud primum efficax sit: ex ipso quod prædestinatione ad numerum præfinitum saluandorum hic aliquis pertinet, salutis perdendæ contingentiam, & potestatem amittere, & antecedentem illius obtinendam necessitatem subiicit: ac si ipse efficaciter antecedenter ad merita elegerit ad gloriam fore: quod tam singulari cogitationes

328 Contr. VII. de Prædestinatione.

^{ne} vitari tentabatur. Atque (vt alia omittam) cum gloria, & corona actus cuiusque vitalis sit, nemo in alterius coronam succedere citius potest quam alterius vitalium actum eliceret ; quod per totam philosophiam repugnat. De loco Apocalypsis, cuius genuino sensu certamine 3. dicemus.

8. Pro negante sententia antecedentem & efficacem absolutam electionem ad gloriam ante prævia absolute merita prædestinationis ad illam citari ex veteribus Scholasticis plures solent, non meliore quidem fide, quam pro affirmante referabantur : quo enim expressius firmiusque eiusmodi antecedente merita electio- nem illorum ad gloriam negant de electione ad gloriam executiva & retributiva, seu exercitu remunerativa se loqui profitentur : siquidem, vt certamine primo diximus electionem gratuitam intentiam, & prædeterminationem ante absolute prædestinationis merita absolute talem tametsi non absolute efficacem, nullus vnguam Scholasticorum negavit; nec, nisi contra scripturam Patres & Theologicum proinde dogma negari vilatenus potest ; idcirco Priscorum Theologorum iniurias pro hac sententia recitatione abstineo. Stant igitur explorato pro negantiis haec sententia ex his, qui contra proximi facili Hareticos scripserunt Albertus Pighius 8. de libero arbitrio capite secundo, Richardus Taper articulo 7. §. Nec re ipsa. Hieronymus Ollorius 9. de iustitia Ioan. Erius in suo Chilopacto centur. I. Driedo de concordia liberi arbitrii, & prædestinatione parte secunda, capite tertio, ad 3. Cardin. Sadoletus in capite 8. ad Roman. Stapleton in capite nono, & orat. de hoc argumento, Bartholomaeus Camerarius dialog. Cathol. capite 5. Joannes à Bononia, & Franciscus Carthaginæ, de prædest. Noster Turrian. opus de electuina, Molina 1.p. q.2. articulo 2.d.2. & articulo 3. d.1. m.7. & 8. Valent. caudem questione 3. pun. Vafquez 1. parte, d.8.9. & 3. parte d.2. Salas tom. de gratia manuscripto tractatu 15. & 14. sectione 15. referens Medinam verunque, Ludouicum Legionensem, Sixtum Medinem Adamum, alioisque authores ad trinitatem tametsi in eis vetere plures, quos vt dixi Patronos exploratos sententiae huius non reputo, Leffius item fati fuisse tractatu de prædestinatione sectione 2. Bocanus prima pars, capite 14. questione 4. Herize 1. parte tractatu 3. d.2.3. à cap. 9. ac deinceps Hachetus tract.2. questione 2.3. d.3. capite 3. Gamachæus questione 2.3. capite 6. albert. Moncœus tom. 1. d.4. cap. 4. Cornel. in id Petri 1. Saragire, vt per bona opera, &c. Joannes Præpol. (qui tres postremos refert) 1. parte questione 2.3. articulo 8. dub.8. §. 2. Sed mirum plane est, Arriagam capere voluisse in sermonibus citatum Herize, quod tamen hunc sententia affirmanti concederit. Falolum vero in suas affirmantis partes citatum Molinan trahere voluisse. Cum tamen, tam hic, quam Herize omnem contingentem nostrum effectus efficacem præfinitionem abolitum, & quomodo cum habitam, & regulatorem iudicent cum eius contingenti, & libertate contradictione pugnare, vt diximus controv. 4. de volunt. d.6. q.2. quare eo suo generali principi, q. huius affirmanti partem excludunt, quibus etiam ego ex cod. principio subscripto.

CERTAMEN III.

Irrito pro alterutra sententia ab eius Patronis ex scripture testimoniis pluribus laboratur.

1. Producitur pro negante sententia illud Mart. 25. *Venite benedicti Patri mei, possidete paratum vestib[us] regnum (gloria utique) à constitutione mundi: nempe ex aeternitate, ex qua mundum fieri constitutum à Deo fuit: Esuris enim, & dedistis mihi manducare, &c. quibus aeternæ preparationis regni, seu electionis efficacis gloria prædestinatus p[ro]ximis reprobis pro causa mentis absoluta co-*

rum redduntur, sicuti & preparationis gehennæ scelationis efficacis reproborum ad inferi penas statim absoluta ipsorum impietas illis verbis. *Ut maiestatis in unum aeternum, qui paratus est diabolus & Angelus eius. Etiam enim, & non dedistis mihi manducare, &c. Venum hoc lassagi de gloria electione execraria, & absolute atque remunera tua Dei voluntate, quod nulli (nulli) Nor- tonibus relatis, ac citatisque à Maldonato) dubium est quod merita absolute esse diximus d.1.q.2. cert. i.n. j. de currebo possides, & authitatis de dannatis claret. Lis autem de electione, vel antecedente prædestinatione, vel in inclusa gratuia & liberali, quam omnes fateri debent, efficax sit necne? Nec aliud probat illud ex Martino. Sed etiam ad dexteram meam vel sinistram meam dare vobis relatis, ac citatisque à Maldonato dubium est quod merita praecisa absolute ex extirpatione cum lectione intelliguntur: sicuti & illum 1. Corint. *Oculu- zidi, &c. qua preparauit Deus ipsis qui diligunt illum. Enim decreto illo executu præmianti exercitu abolsiu- iostorum merita veritas eorum locorum certissima filatur; tametsi intentua electio efficacis absolute antecedenter gloria prædestinationis non proper merita abolsiu- tamquam motuum, habita, sed per merita tantum ne- dium obtinendas in Deo præcedat.**

2. Afferatur illud Iacobii 2. *Nonne Deus elegit patres in hoc mundo diutines in fide, & heredes regni, quod remisit Deus diligenteribus? quem locum, eis & Angeli prædest. Sancto c. 17. sub finem afferat, ut propter electi fideles fuisse, non quia fideles erant, sed ut ea electiones deales ferent, aque offens: eaque interpretatione aduersari quietescant, duriscula tamē est: sicut enim eligere pauperes in hoc mundo non fuit illis eligere, ut pauperes in eo fierent, ut finem, fed eorum pauperatum conditionem ex parte subiecti ad eorum electionem impo- suerit; ita & fidei diafia, ac merita ut conditum ex parte subiecti supposita ad eundem electionem, eaque significatur, ut exprimit Syriaca translatio verbis hinc. *Nisi pauperes mundi huius diuties autem in fide eligit Deus si his heredes Regni illius, quod promisit in quod diligens ipsum? Quia electione sententia clarior factio ipso conprobata apparet, atque occurrunt instantie, quia posse- tim putas Falolum: quod scilicet electi etiam dicunt heredes Regni: & cuius tamē haereditas non consistit ex parte subiecti eligendi supposita ad electionem nisi, sed electionis terminus auliquam illi supponit, sed per ipsam electis afferrundis: ut enim heredes fierint ac- cincti haereditatem adirent electi sunt in fane: sed, cum in electione, & terminus, & subiectum electionis sit nec aliud, quam Regni haereditas terminus electionis (de qua hic), eis possum ac fuisse ea electione explicitum: non lie- tim reliqua, que ex parte subiecti eligendi supposita ad eadem electione & factio ipso electione compositorum electionis eius termini dici possunt. Confirmat fidei hunc atque virget argumentum solita fusa interpretatio soliditate Vafquez nostri 3.p. d.2. c. 11. n. 18. ex mente ipsa, & intento. Iacobi loco recitato, illud enim est ostendere non esse perfunctorum acceptiōem in Ecclesi habendum, ut scilicet diuties in honore & prece per fidei diuties sint, pauperes vero fideles despecti habentur: si- quidque Dei exemplum, qui pauperes mundi huius diuties se- ro fidei merito ad Regni sui haereditatem elegit, fidei efficaciter Iacobus, & approbat confirmat: ut perficie- ri Soarij nostri euafia de aqua amabilitate diutium fidei adeo in pauperibus, atque in diutibus locum non habeat, ea vero solida Vafquez interpretatione videntur firmatur: ex immediate subiunctis à Iacobio de diutius vitiis. Nonne diuties per potestim opprimunt ipsa & feci- licet, & diutium tyrannidem, & oppretum pauperum fidelium patientiam offendunt, atque subinde ex fidei patientia meritis ad regnum Dei electos illius vero vi- torum suorum demerita ab eo reiectos demonstrat.**

3. Ceterum non minus Vafquez rigido tellimis- rum scripture, & Patrum interpres Magister meus Dida- Daza nihil ex hoc loco ad rem prælitem patet con- cepti: neque agit in illo de electione diutina prædestinationis ad gloriam regni nominis significatam: que, cum ales ad ignoratam principiæ in Christianæ Ecclesi p[re]mis-

dis, vbi ne ex effectibus quidem dignocē poterat) occulta, & arcana sit, non potuit cunctis fidelibus in argumentum, & exemplar (quod ē re omnibus novissima petendum erat) adduci, vt perfonarum acceptio diffundetur. Regni igitur nomine iudicariam, & Episcopalem in Ecclesiæ pœnitentiam pauperibus, Apofolis fide, & meritis diutibus a Deo factam a Christo Domino datamque post resurrectionem Matth. 28. verbis illis datus est mihi omnis poefla, &c. Notissimum erat fidelibus, quo etiam sensu explicari cum Cyrilo etiam patet illud Matth. 19. Amen dico vobis, quod vos, qui reliquistis omnia, & seguimus eum me sedebitis super fides duodecim indicantes duodecim tribus Israel. Huius vero Regni Dei pauperibus merito vero distinxi Apofolis habita à Deo electioni consonat Chrysologus explicans illud Matth. 4. venire posse me, &c. Petrus, inquit, & Andreas, Iacobus & Iannes germanus combinatione immo pauperes geminata in Apofolorum Principes eliguntur: erant censu pauperes, sed innocentia complexores: arte vires, sed vita merito preiostis: expatores pœsum, sed pœsumores hominem iam decrevit. Secundo de electione, & vocatione ad fidem, & Ecclesiæ interpretatur: quod & regnum etiam Dei dicitur Luce. 17. 21. Ecce enim Regnum Dei intra vos est: & illud Matth. 8. 12. Filii autem regni cœptent in senibus exterioribus: immo Matth. 25. & Colorum regnum dicit ex parabola decem Virginum obierunt sapienter Magnus Gregorius homil. 12. in Euangelio, & confirmat ex verbis illis Matth. 13. & colliguntur Regno omnia scandala, quibus Zizaniorum parabolæ explicatur. De vocatis enim efficaciter ad fidem, & Ecclesiæ Christi absolute electio diuina dicitur. 1. Petri 1. Eleætis adueniæ disperforis, &c. ea vero vocatio efficaci, externeque, & temporarie electione pauperes diutibus à Deo probatus experimento cunctis notissimo confitabant, vt ad perfonarum acceptiōnem exemplo diuina electionis eliminandam oportebat. Nam, & Pharisei Ioan. 7. aiebant. Nunquid aliquis ex principiis credit in eum? & Christus Dominus Matth. 11. Pauperes euangelizantur: & Luce 4. de se illud Itai. Euangelizare pauperibus misit me interpretatus est: ac demum, 1. Corinthi. 1. dicitur: videte vocationem vestram fratres gnoniam non multi sapientes, non multi potentes, non multi nobiles, &c.

4. Ea interpretatio Daze nostro nobisque magis placet quod sit Augustini sententia conformior sic: enim Dei Regnum fides, & Ecclesiæ Christi est, ad quam electione temporaria, & externa per vocationem efficacem pauperis iam existentium talium: præ diutibus habita à Deo notissima cunctis erat. Constat vero pauperes præ diutibus ad regnum eligi non posse, sive ut illa regnante, quin ad fidem, & subinde, vt efficiunt Ecclesiæ Christianæ fides, eligentur: ac proinde fidem electionis terminum esse, paupertatem vero fecus: quia hanc electione supponit ad argumentum contra acceptiōnem personarum efficaciam etiæ necesse: & factò ipso supposta constabat. Sed oppones: regnum promisum illis, qui Deum diligunt, non fidem, que ad electionem eiū regnum promittit supponitur, & Christianis iniquis Deum non diligenteribus, regnum commune cum bonis & diligentibus est: quare, eti fides, & Ecclesiæ fidelium Dei regnum alias dicuntur. A hoc tamen loco Iacobus confessus, & acceptance Dei Regnum non usurpat; sed pro regno à Deo finaliter diligenteribus ipsius iustis promisum, atem nepte beatitudine & gloria: quare vtrique interpretatione euanescit, preterquam Valquez argumentum videtur. Relponderet tamen primo: fidem, & Ecclesiæ Christianæ esse etiam à Deo promissam toto verbi legi testamento: quod totum vmbra nostri Testamenti Nostri fuit: illud autem Deum diligenteribus dicitur promisum: tum quia extra fidem, & Ecclesiæ Christi iusti, ac diligentes Deum esse non possunt: cum tamen extra illam peccatores solum promulgato Euangeliū esse cequant: tum quia iusti specialiter regnum promisum est: quoniam fidei Christianæ Ecclesiæ, & Sacramentorum eius fructum vñfumque præcipue habent, arque ex eorum speciali amore, & benevolencia, & promisum, & institutum fidei, & Ecclesiæ Christianæ regnum à Deo fuit. Respondet secundo opposita regni acceptiōne Chrysophil. de Origena de Deo Vno, Tomus II.

admissa: Iacobum ex nota externa, ac temporaria electione per vocationem efficacem ad fidem argumentum, vt diximus ad suum instrumentum sumpsisse: de jure vero hæreditatis glorie radicali, quod in fide est, huius locum, non de proximo, & formalí, quod stat in sola sanctitate, & formalí iustitia: cuius est fides necessaria radix: eo enim fenu, & causa ab Apofolis Petro & Paulo fides omnes (in quibus plures, haud dubio, peccatores erant) sapienter in eorum epistolis Sancti nominantur & eleeti. Denique vt aliquid obiectio præfaret, & Iacobum electione arcana ad regnum & hereditatem gloria ex præfisi meritis absolutis pauperum demus locum ad executiū & exercitū remuneratiū recursum patebat.

5. Sed illa testimonia, in quibus certitudo electionis prædefinitionis, & vocationis nostra ad gloriam, cuique aliquid infallibilis à nostro bono vnu gratia dependens traditur efficacissima pro negatione sua sententia astimantur à nostris Lessio, Cornelio, & aliis supra prius ad Romanos 11. In te autem bonitatem Dei, si permaneris in honestate, aliquin, & tu excederis, sed & illi si non manseris in incredulitate infereris. Ergo nihil aliud utriusque absoluta opera decreta à Deo efficaciter de coram salute est: sed utriusque absoluta opera ad id expectantur 2. Petri. Satagit, ut per bona opera certam vestram vocationem, & electionem facias: ergo ante illa certa de te electio: quare, nec de te efficax fuit. Apocalypsis 3. Tene quod habes, ne aliis accipias coram innam. Vbi cadem, qua in primo loco consequentia: sed primo loco Iudeos, qui sibi tantum salutis promissionem factam (gentibus ab ea exclusis) gloriabantur, competit Paulus: & ostendit gentes à salute non esse exclusas, nec de ea Iudeos debere esse securos, ni bonis operibus instent: nam, & apud Iudeos reprobriant, & apud gentes prædestinati atque electi aliquot sunt ex meritis gratia salvandi, ac per illa salvandi decreti, & electi: quare, qua potestate antecedente operari bene, vel fecis, possunt obiectu certam suam electionem facere, atque ne excidantur viri rami inutiles, efficeri, vel fecis, iuxta illud etiam Pauli, ne forte cum aliis predicatorio ipso retrobus efficiat: tametsi consequente potestate nequeat electus efficaciter excidi, ac non certam electionem, & vocationem suam facere ratione futurionis conditionate, & scientie media, qua ea efficax electio regulatur: vt Doctores qui hac oppositione de prædefinitione debent faci: vnde, & Petri locus explicatus manet: tamen de formalí electione ad gloriam non, præter obiectantes, interpretatur; sed de electione ad gratiam efficacem, sive prædefinitione, ut summus, cuius efficacia bono eius vnu, tanquam conditione, caufaque formalí extrinseca constituitur: Eumenius in Catena Græcorum Patrum, Hugo, Beda Carthusianus, & glossa certitudinem, non quidem electioni ipsi intrinsecam sed subiectuum ipsius electi, vel aliorum, apud quos electionis certitudo ex bonis electi operibus, vel maxime habetur. Demum de electione temporaria, seu vocatione ad fidem geruam loci sensus est, in quo synoimie electio, ac vocatione dicuntur: que certa fit, cum effectum fortuit. Et textu græco firmam alij legunt: quia bonis operibus fides tobatur, atque obsumatur quis ab resistendum erroribus, & vitiis, vt itacum Petrus adiunxit. Haec enim facientes non pecabunt aliquando. Apocalypsis locus distinctione potestatis antecedentes, & consequentes satis ad praefens habet, quovis modo corona Episcopo Philadelphia ab obiectivis explicetur. Sancti Thom. art. 6. ad 1. non de corona gloria sive ex iure prædefinitionis, seu electionis à Deo ad ipsam, sed ex iure antea eorum meritorum Episcopi illius intelligit: ac proinde eam incertitudinem habita prædefinitionis, seu electionis ad gloriam (qua Episcopo illi probabilitus adjuvile creditur) ratione non esse intelligendam. Nec video quid contra, vel præter textus literam diceret: qui cum locum de corona, seu dignitate Episcopali, quam habebar interpretaretur: hanc enim, non autem gloria coronam habebat: eam autem & quam habebar tenerē, & retinere in tentationibus (vti ante contra eos officie, si deinde non deficiens retinuerat) iubetur ne illam

T. aliis

326 Contr.VII. de Prædestinatione.

alius ei ut inert, ac muneri impari, ac deficienti succedens accipiat Dei de suo grege postulante, & orante cura, & dispositione: quod nec à Cornelij nostri mente versu simili moto, sine est alienum.

6. Neque vero ab affirmantibus sententia Doctoribus ex scriptura laborau operæ pretio maiori, & t. ex illo Matth. 24. de Antichristi persecutio possum, que tanto fore à Christo Dominio predictum, ut in errorem inducantur, si fieri potest, etiam electi, & cuius, ni propter electos (addit Marcus quos elegit, emphaticè) dies breviarentur, nemo salveretur, ut sensu sit: breviatus dies tribulationis illius, ne antecedens efficax electorum tribulatione diuturniore supererat impeditetur. Vnde Iohannis 6. Hoc est voluntas eius qui misit me Paris: ut omnes, quid dedit mihi non perdam ex eo quidquam, &c. Quod ita explicat August. 5. contra Julian. c. 4. Ipsi intelliguntur Christo dari, qui ordinari sunt in unum aeternam quam feliciter se eis date afferat Christus Ioh. 10. Et non perirent in aeternum, & non rapiet eas quisquam de manu mea. Est ergo de electio prædestinationum ad gloriam fermo, & ea quidem antecedente ipsorum merita aboluta, & efficaci, ut ex emphasi Marci, & verbis Iohann. 6. datis significatur. Probaturque rursus ratione: electio enim redditus pro causa, ut diuturnitas persecutio Antichristi impeditura salvationem prædestinationum auferatur dierum breviatione, sicut & preparationis reliquorum auxiliorum, praesufficientibus, efficacibus, quibus de facto prædestinari, seu electi salus obtineatur: quare, & antecedens ad hæc omnia, ac subinde ad merita & persecutio- riantiam ex his oriunda & posteriora. Quod autem absolute efficax ea intentio, seu electio prædestinata ad gloriam sit, patet: siquidem inefficacem electionem salutis erga reprobos etiam habet, & tamen in primis fieri plane & omni sensu potest, ut in errorem inducantur; quod de electis illa dictio: si fieri potest etiam electi, afferitur impossibile: sicut & illi, & non rapiet eas quisquam de manu mea. Secundo eiusdem electione, qua intentio gloria solum inefficax sit, reprobis etiam sunt electi: ergo, & proper illos breviati dies illi dici debent, cum virtus etiam breviarentur. Tria hic tanguntur. Primum de impossibilitate perditionis electorum, seu prædestinationum, salutisque eorum necessitate, quod consequente necessitate salutis, atque impossibilitate perditionis ratione prædestinationis, ex quacunque, inefficaci etiam, intentione salutis ipsorum orta satis verificatur interuenient scientie mediae de conditionata futuritione salutis sub auxilio gratiae internæ, & externæ etiam protectionis, seu remotionis impedimentorum, quibus non amotis perirent: quam prædestinatione utramque gratiam absolute afferens supponit; quod autem ea impotentia perditionis electorum non sit antecedens ex efficaci intentione antecedente salutis ipsorum, sive eorum electione, ad salutem ex eodem textu constat: vbi dicitur, neque electos, seu prædestinatos ipsos, neque ullum omnino hominem saluandum, nisi persecutio illius tempus decuratur illis verbis: Et nisi breviarentur dies illi non fieret salua omnis earo: fieret autem certè salua prædestinationum caro, sive prædestinatus, & electus omnis, si antecedente ad eum prædestinationem, ac subinde opera & salutem per illa obtinendam, absoluta, & efficaci voluntate, & electione divina eum prædestinata ad salutem electus: ex ea quippe efficaci, & prorsus antecedente intentione salutis, & electione prædestinata ad gloriam antecedenter etiam, in quavis rerum peritħia eius salus necessaria erat, etiisque perditio impossibilis: quare & non breviatis persecutio illius diebus: sicut, & ea durante prædestinationi alijs auxiliis efficacibus saluerunt, cique cum victoria resistent, quibus similia pro quovis prædestinato efficacia, ad perduratur etiam persecutio illi resistentur Dei potentia, & scientia aderant.

7. Secundum quod electione pro reprobis etiam admittenda, si ex aqua ali salutis utrumque intentione dies persecutio breviarentur diiectum, est certamine primo, numero 3. & certam ine secundo, numero 5.

in explicatione mentis Sanct. Thom. ostendimus eum, adhuc exquitate emittari intentionis salutis veniente que admisla, non uno tantum sensu ex parte actus pri- mi etiam, & anterioris natura ad prædestinationem, & merita ab solute prædestinatos pro reprobis dimis illa intentione esse ad salutem electos taletque meito ha- beri, ac nominari debere. Secundò certamine illi pri- mo, numero secundo, & certamine 3. numero 4. hinc probabiliter, ac pro non nimis subtilibus, molles aliam eius antecedentis electionis prædestinari pte reprobis ad salutem ex inefficacib. absolute intentione la- lus ipsius ex maiori fereretur, & propensione con- efficaciam adhuc) in salutem prædestinatissima ful- tem, reprobis propositum sat fundatum ex dictis con- tronferia 6. de prouidentia d. 3. questione prima, cer- tamine secundo & tertio, Tertium, & postrem in textus huius ponderatione, & obiectione tactum con- feliciter modo proper, & pro electis speciem per- fectionis illius dies breviari dicuntur: cum tam præde- stinatis, quam reprobis breniatio illa diem præce- cesauerit) explicuit doct. & subtiliter mens Magis Daza. Quia minime pro illis merito breviati per- fectionis dies dicuntur, qui ante aetate coelique persecutorum illi resisterant, neque fuerant laetantes in errore adi- ducti, erantque, ni breviarentur dies breniatio: i) illi folium erant prædestinati, & electi nam repudiari omnes, vel fere omnes ante aetate persecutionis induci- erunt, vt moraliter loquendo nullus dimi- nitatem persecutio inducens supposet: ac posse, non pro his, aut proper hos, sed proper electos speciem breniatio breviati dies illi merito dicuntur. 2) illi breniatio refutatio ex parte externe prædicione genit. eo polita, vt per impedimenti ablationem talis ob- neatur, vel ruina viterit: & quia reprobis in errore, vel iam occididerant, vel calvi erant, breviati, vel non breniatis illis diebus i) ideo cum breniatio reprobis gratia extetate protectionis non fit, nec salu- cia, & congruit inspirations & vocations par- ne aliquid contulit, vt prædestinatis contulit & electis: quare non proper, seu pro reprobis, sed pro, & proper prædestinatos illa persecutio breniatio facta merito dicitur, ad quorum tantum perfunctorum ob- duxit & in quorum cessit absolute salutem, & libe- latum: ac subinde prædestinationis ipsorum effectus fit. Hoc eodem sensu Apostolus 2. ad Timot. 1. Omnia in- stines proper electos speciamem ut & ipsi salutem infi- quantur videat dixisse, Itet omnibus prodele posse que Apostolus patiebatur, & ex desiderio salutis omniū ea sustinet: quia, eti cunctis prodele capi- tur, ast electis, seu prædestinatis profutura de fe- leto, & cum effectu speciamem cum ea sustinet, mol- tabatur.

8. Inducitur pro affirmantibus id Luce 11. Nolite timere pusillus grec, quia complicatus (granita inter- pretes omnes voluntate) Patri vestro dare vocis Ro- gnum, celi nempsad quod possessionem temporalis elemosynæ loco clargitione lucrandum statim hor- taretur. Cum enim discipulis de necessariis ad vitam foli- citos atque vano egreditur timore ex Paenitencia, quam ipsi prædicabat, paupertate sublimidos videtur, argumen- to a maiorí ad minus affirmatio can solitudinem & timorem vanum egreditur depelit, atque eos in pa- pertatis amore valide obfitatur. Qui enim grata, & liberali voluntate regnum calorum dare voluit, faci- vit temporarie necessaria subfida datum mox etiam: quod nulquam ostendetur, si voluntas dandi regum meritis promissum post merita absoluta prelia solu- modo a Deo haberetur: ca enim necessaria præmissio & fidelitate (vt minimum) voluntas effici non libens, nequit granita, & liberalis: quare ex illa, ramel de re maiore liberalis, & gratuita, de re adhuc minor, alia haud quamquam legitime inferetur: fed in primis Chrysologus timorem eis verbis & discipulorum codi- bus à Christo de profundis magnitudinis premii à Pace constituti, ac discipulis ea dictione poplari effe confi- fermon. 2. scribens. Nam promissum regnū faci- more seruans audire non potest: parque, & pla- ga in candem sententiam alia: Secundo Regna-

etis verbis præconitatum, illud ipsum est quod immediatis verbis: *Quarite primum regnum Dei, & iustitiam eius, & hac omnia adiacentur vobis.* Hoc autem regnum Ecclesia Dei, & eius sanctitas; & motus probitas fidelium intelligi vult Baradas tom. 2, concord. Evangel. Iib. 1, cap. 26, cuius propagandas curam eis verbis Apostolis Christus intimet, & suadet, cui, si ipsi curam omnem suam impendant, necessarior ad vitam illorum tuendam, atque seruandam curam, & prouidentiam peccatum Deum fore pollicetur: unde sensus oppositi nobis cohærentes textus erit: ne vite vestra nefastaria subfida defutata ab eo timueritis, qui vos ad amplissimam in Ecclesia sua potestatem, & principatum, rem scilicet longe maiorem, gratuita sua, & liberaliter elegit voluntate: sed eito regnum gloria cum plerique sane Doctoribus eo loco intelligamus: & si sermo cum Apostolis fôliis, vel è persona ipsorum cum omnibus fidelibus, (vt cum Euthymio volunt Maldonatus ibi & Baradas proxime nec de electione efficaci antecedente merita) nedum, vt aduerterij volunt prædestinationem, nec de prædestinatione ad gloriam textus intelligi potest: quia ex fidelibus plures, atque ex Apostolis Iudas, nec ita ad gloriam erant electi, nec prædestinati: immo vero reprobri & praefaci: nec, nisi impi, contra Christi apertissimum scientiam p[ro]p[ter] locutus Christus dicitur de omnibus prædestinatis, & electos esse iudicantis: *Sat ergo erit, si antecedens prædestinationem, & merita voluntas glorie, & complacenta illa esse intellegatur, salutis omnium gratia, & liberalis intentio iustificare & communis ad argumentum efficaciam cum enim ex intentione sufficientia, & necessaria ad salutem media, & subfida spiritualia ad vitam æternam, longe excellenteria necessaria ad vitam temporalem (de quibus solum fôlii erant discipuli) gratuitem etiam & liberaliter cunctis Deus prouideat, rite, recteque infertur, de necessariis ad vitam, gratuitem etiam, & liberaliter, Deum discipulis profluum: præferuntur suorum animorum, & Ecclesiæ fidelium curæ impensis: Denique, & de electione ad gloriam post merita solummodo præficiencia illa dandi eis regnum textur, conformius explicanda videatur. Cum enim immediate dicatur: *Quarite primum regnum Dei, & iustitiam eius, & hac omnia adiacentur vobis, anterij loco, ad primum principale iustitiae oblationis mandatorum vobis promissum, necessaria ad vitam suppeditabuntur, subditque rationem.* Nolite timere, &c. quia, cui placuerit gratuitem promittere meritis vestris eccl[esi]i, & gloria regnum, & gloria in premium, sequitur obligare, quod, condignis etiam, præstare non tenebatur, cœtiis vita necessaria præstare placet: quo fasisti ponderationi necessitatis voluntatis dandi gloriam ex meritis, ex qua ad gratuitem suppeditandi necessaria vita illatio negabatur: currit autem ex gratuitem promissione, & obligatione dandi eam ex meritis. Ac tandem, cum ex gratia merita illa ostiuntur, quibus datur gloria, atque in voluntate gratuitem dandi gratuitem interpretatione dandi gloriam contineatur, gratuitem gloria donatio moraliter cœfetur: unde sanctus Augustinus sive *gratiam pro gratia libere promissam, & mercedem fiduciar redemandam.**

9. Pro affirmantibus circumfertur illud Actor. 13. considerant, quaque præordinari erant ad vitam aeternam. Sed, quam extra rem affectatur, confit ex d. 1. questione secunda, certamine primo, numero sexto, & certe præordinari tantumdem, atque prædestinati apud Augustinum 17. de bono perseuerant, S. Thom. & Scholasticis valer: prædestinatione vero, eti[am] ante absolute merita prædestinati sit; at efficax gloria voluntas non est: inducunt ab eisdem testimonia ex 1. ad Ephesios, & 8. & 9. ad Rom. in quibus, & electi, & dilecti, & vocati secundum propostum, id est beneplacitum, & gratuitem, non autem remuneratiam Dei voluntatem, & antequam boni quidquam, aut mali egissent, de Jacob, & Elaii dicitur, quibus, & electio, dilectione, & propostum Dei præcedere dicitur, atque secundum propostum, & electionem, quod tandem est atque ex electione, & proposto vocatio-

Christoph. de Ortega de Deo Vno. Tomus II.

nem efficacem, & cum iusti perseverantia, & gloria coniungendam preparari (quod prædestinatione, prouidentiaque prædestinatiorum propria, & quæ merita eorum absolute præcedit formaliter sit) elecio vero, & dilectio, seu propostum gratuitum, & liberale prædestinationem, & merita antecedens, atque perseverantie, & gloria prædestinatiorum indefectibiliter coniungendum, nequit non efficax de se esse. Respondetur tamen: propostum, secundum quod vocatio prædestinatiorum propria esse dicitur, sive electionem, & dilectionem Dei nihil aliud, quam prædestinationem significare, ut ea loca ex instituto expendentes, & interantes vidimus d. 1. questione 2. cerramine 1. finis & certamine 2. quare, neque electionem, seu propostum secundum quod vocatio dicitur infallibiliter cum perseverantia, & gloria prædestinatiorum coniungendum prædestinationi, sed votacionem, quæ secundum propostum esse dicitur columnando natura præcedere: propostum autem, quod prædestinatione est, secundum electionem esse dicitur, non, quia electio efficax finis gloriae propostum, seu prædestinationem determinante præcedat: sed quia libere, ac liberaliter, sive puto arbitrio, & electione Dei illud habentis propostum à Deo habetur, nullis prædestinati, vel non prædestinati propostis illis meritis demeritiva absolute excitato: sed insistant scipè Sozianus, atque affirmantes reliqui: votacionem, & gratiam finaliter efficacem, coniunctamque, atque infallibiliter cum perseverantia, & gloria coniungendam, præcipuamque partem & complementum prædestinationis plerumq[ue] ex præcedentibus, absolute meritis prædestinati à Deo absolute decerni atque donari: ergo nequit ex mera Dei electione, gratuitem arbitrio, ac dicti abfoli[er]e, & indefiniti, seu viuenter aliter propostum, seu prædestinationis, plerumque ex meritis, præcipua, ac portio sui parte habita, nisi ratione electionis efficacis antecedens secundum se totam absolute merita prædestinati, ex qua propostum efficacis votacionis, seu prædestinationis habentur.

10. Respondetur Paulum ibi, & Augustinum, patres, & Theologos reliquos ex ipso loqui de prædestinationis propostis per modum vniuersi voluntatis, quia via ligna partialium decretorum, quibus tota illa series constituitur, priorum, posteriorumque vere, intentionaliter, non physice, sive accepto per modum vniuersi propostio, & prædestinatione rotâ, & omnium a primo ad ultimum, & finale efficax auxilium perseverantia coniunctum completere, ex eo, quod decreta mera gratuitem de auxilio primo effectae ex nobis non sit, ex qua tota decretorum prædestinationis series inchoatur, nempe tota prædestinationis & propostum, non ex meritis sed gratuitem sive à Paulo, Pateribus, & Scholasticis dicitur, quia aliquis ob rationem factam (quam nemo ignorat) gratuitem, & liberaliter absolute prædestinationem an sit negare: sicut & series tota auxiliorum à primo ad ultimum & perseverantia qua huic coniuncta est, gratis dari dicitur: quia eius series initium ex nobis non est; tametsi auxilium efficacis finale, & perseverantiae pro illo accepta ex meritis à gratia anteriori ortis sive donetur. Et ratio est: quia in primo auxilio ita concionatorum efficacis datur in radiice, & virtute posteris: quare, primo gratuitem, & liberaliter donato series tota gratuitem & liberali Dei donationi innuit: eaque ablata liberali donatione subruret: vt auferetur quidem, si vocatio prima ex nobis, nostra natura viribus & meritis esset (quod solum ut prædestinationis, seu propostum votacionis, & vocatio secundum propostum ex Dei electione, liberoque, & liberali arbitrio esset) excludere volueret Paulus contra Iudeos, qui operibus legis, & propriis viribus salutem obtinere efficiebant: & Augustinus contra Pelagianos, & Semipelagianos, qui solam tenuissimum initium, annullaque prædestinationis Deo ex nobis, naturaque nostræ viribus oblatam volebantibus ex gratia & liberalitate Dei tota simul & adæquata sumpta prædestinatione esse absolute merito à scriptura dicitur, sine qua absente esse non potest, neque inchoari, & in cuius gratuitem, & librali initio reliqua, quibus completem, & abfoliuitur gratuitem virtualiter, & radicaliter donantur. Quia etiam ratione, si coniunctum de voluntate dandi gratiam,

T. 2. &

332 Contr. VII. de Prædestinatione.

& gloriā, tanquam de voluntate vna loquamur, elec-
tio ad gloriā, ex meritis licet gratia liberalis, &
gratuita dici potest, intelligique eo sensu, & acce-
ptione recte potest illud Augustini contra Semipelagianos 7, de corpore, & gratia: homines scilicet gratis
electos fuisse ad regnum eum Christo. Hæc iuxta
doctrinam Augustini, qui de prædestinatione, Sanctorum capite 17, & vbiq[ue] vocationem secundum propositum propriam prædestinatione censet. Alij enim Patres apud Iustinianum 8, ad Rom. num. 5, [ex quibus] Iustinius de prædestinatione fecit 3, num. 30, quancumque vocationem ex liberali Dei voluntate, ac non ex operibus legis, & nature, vocationem secundum propositum dicit ab Apostolo censent, communemque esse etiam sufficiens vocationem ex gratia Dei vocatis non prædestinatis: ac proinde n. 38, fideles omnes vocatos secundum propositum ibi intelligunt, quia pia conjectura, & ex praesenti corum statu prædestinatos illos omnes Apostolos censent, & vocant, ut significat Augustinus, quandoque de bono perseverantie cap. 22.

CERTAMEN IV.

Irrito etiam pro alterutra sententia certatur ex Pribus.

1. **P**roto ex dictis ad scriptura locis pro alterutra opinione ab eius Patronis inducta fatus constat nihil pro alterutra firmum ex Patrum testimonio ad eadem loca scribentium firmum afferri pro alterutra sententia posse: quare corum recitatione, & explicatione abstinerem, ni corum multitudine, & inculcatione minus Doctoris turbari quandoque posse indicarem: ergo per capita saltem, & quasi per summam, memoranda, & explicanda non facilius censeo: & pro negativa in primis afferuntur ad id Matthæ. 20. Non est meum dare vobis, sed quibus paratum est à patre meo. Chrysostom, homil. 6, in Matthæ. scribens: Sed, quibus labore, atque sudore paratum est: Epiphanius, hæres 69. Si laboraveritis erit vobis paratum. Cyrill. 10. Thes. c. 6. illi, quos excessus certandi commendaverit. Ambrosius, de fide cap. 3, ut offendetur patrem quoque non puisionibus deferre solere sed meritis: quia Deus perfonarum acceptor non est. Unde Apostolus ait, quos præcivit, & prædestinavit. Non enim ante prædestinavit, quam præferit, sed quoniam merita præfuerit, horum premia prædilexuntur. Quen Apostoli locum ita etiam interpretantur ut meritorum absoluta præfencia prædestinationem ad gloriam antecelerit. Origen. 7. in eam epist. Theodoret. Thophil. Euthym. Occumen. Sedul. Theodul. apud Salmer. Tolet. & Iustinian. in cap. 8. & 9, ad Rom. & Damasc. Dialog. contra Manich. nos ad iustitiam, & sanctitatem opera hortatur: ut in eorum numero sumus, quos Deus bono fore præcivit, atque ad eternam vitam præordinavit: idque deinceps ipsum explicatus ait: prævidens Deus ea, qua nos sponte facturi sumus, ex seclitate, qua sunt in nostra potestate, etiam ea, qua non sunt in nostra potestate prædilexit. Sed Valsquez d. 93, citata c. 3. (qua erat ingenii, & interpretandi suinceritate, & rigore) plerisque ex Græcis Patribus citatis censet non prædestinationem, sine electionem ad gloriam precise, sed ad gloriam etiam, qua ad gloriam prædestinati ordinantur sive proprie, & stricte, & rigore Theologico acceptam prædestinationem, & voluntatem ex meritis: seu operibus ex nobis, naturaque viribus absolute factis, atque à Deo prædictis habent à Deo esse indicative: quare prædicti sunt sententie directo testimonios illis non fauere; sed nondum extore ventilato, atque ab Augustino profligato, ex quo redderentur cautoles Semipelagianorum erroris, præficiis Patribus ante, exortos ventilaro; atque ab Ecclesiæ examinatos alios errores, immo & scholasticis Doctoribus peritissimis, & acutissimis eis fauere vsu venit, & Damasceni verba antam huius interpretationi offertur non leuen. Sed, quidquid de hoc sit, de prædestinatione, & præparatione eterna ad præmii, & regni donatio- nem, & collationem executuam facile prælati Patres explicantur, ut Ambrosius, (qui difficulter ex recitatis est) locus expressi: & petitionis materia suadet, quæ de executuam sedium ad dexteram, & suauiter collatione erat, & verba non est meum dare vobis, sed quibus pa- ratur, est à patre meo sicut suadent: executuam vero præmii, & gloriae præparatiuam voluntatem affirmantes electionem efficacem ad gloriam esse absoluta merita prædestinati, non negant, sed fatentur Catholicos immo vero sua ipsa conclusione assertant, & supponunt: cum electionem illam suam antecedente ab gloriam non nisi per merita ipsa absoluta obtinendam, & propter eadem absolute prædicta dandam alferant, & de-

fendant.

2. Augustini locus pro negante sententia vigendum, atque hoc ex instituto explicandus remittit ccr. 1. numero 1, ex quaest. 2. ad Simplician. Ita ut Bellarminus 2. de lib. arbitrio cap. 15. mutatam postea in suam affimationem ab Augustino negatiuam fuisse afferat. Hanc vero sic videtur tradidisse quaest. 2. ad Simplician. Non quia Deus inuenit opera in hominibus, qua eligit, id manet propositum prædestinationis: sed quia illud manet, ut inservient credentes, ideo inuenit opera, qua invenit at regnum Cœlorum: inferius. Non tam in electio præcedit iustificationem, sed electionem iustificationis, subordinationem. Nemo enim eligitur, nisi iam distat ab eo, qui reigitur: Ante opera vero absoluta nulla est subiecta, vel eligendi, vel reciendi distantia, seu diversitas, ob quam eligatur alter, alter recipietur, ut patet in eadem vero sententia confitit (tempore Augustini) ut liquet ex 4. de prædestinatione. Sanctorum, & de bono perseverantie, c. 10. & 21. & serm. 7. de verbis Domini tecum. Matthæ. gratiam electionem ad gloriam ab electione ad gloriam, quam non, nisi ex meritis, & remuneracione agnoscat, sic distinguens: elegit autem, & secundum illius gratiam, & secundum suam iustitiam. Quamibut præceptor cui doctrina, & mente influens discipulus Prospet 2. de vocat. gent. c. 13, aiebat: Dens ergo iis, quos elegit (ad gloriam), ut ex libentibus liquet) sine meritis dat, unde orantur ex meritis: & frustra dicuntur, quod ratio operandi non sit in electis: cum ad hoc operentur ut electi sint, scilicet efficaciter ad gloriam: siquidem inefficaciter indepe- dent, & antecedenter ad meritum, vel prædestinatione ipsa interpretari, vel anteriori intentione salvi corum formaliter, electos ad gloriam prædestinatos reque admittit iuxta dogma Theologicum sensibus à nobis explicatis certam. 1. à num. 2. & cert 2. à num. 4. & cert 4. perficit vbi distinctionem prædestinati a reprobo pro priâ nature ad prædestinationem à 5. Thom. num. 3. certam (etsi velis ab Augustino nuper) explicatione vñima designauimus. Demum cum Augustinus ante hanc semipelagianam ortam examinatorem, & ex iustitiam discussum, in eam cum Græcis Patribus concorditer vel inclinat: cum tunc ex prædictis meritis nature, que gloriam præcederent, nec aliter decerni nobis à Deo gratiam doceres, ita, cum ex meritis gratia, absolutus dari gloriam Catholicè censet, non, nisi ex absoltis prædictis decerni à Deo gloriam prædestinatis, & commelectionem efficacem ad gloriam à Deo haberi cœliuscum credendas est. Respondet ramen eis locis efficacem voluntatem executuam, & collationem glorie alien ab Augustino: aliam vero efficacem intentiunem electionem prædestinationis ad gloriam, ex qua efficacia ad hanc obtinendam media prædestinatione preparantur ad eos non negari, nec afferi: etsi enim reprobo a prædestinato ducesstat supponendam ad electionem indehinc dicit: ad denominationem electionis, sensu aliquo non satis ab ipso explicato, requiriunt, ut eo etiamens electionem prædestinati præ reprobo de eorum exemplaribus Iacob, & Iesu agens absolute electionem ad gloriam obinde exprefit negari, namets sensu alioculito aliquam electionem ipsorum his tandem admittat: quod si electio hic fuit aliqua, ut si intelligamus, quod ad Roman. 11. dictum est: reliquia per elec- tionem gratia salvi facta sunt: non, ut iustificationem electio fiat: ad vitam eternam, sed ut eligantur, quæ inserviant;

infficiuntur: certe ipsa electio ita occulsa est, ut in eadem
et per se nobis apparet non posse: alias cum id de elec-
tione absoluta dicat, quin nominet efficacem, omnem
electionem ad gloriam ante absolute merita praedestinati
minus catholicè negaret, ac filii contradiceret: cum ea
quæstione ita agat contra Pelagianorum errorum, quem
vobis confutat, ut ad eam se quæstionem, utrū exactissi-
mam suam contra eos disputatiosem, remittat: id au-
tem re ipsa electio ad gloriam est, quam citat sermo,
electionem expresse vocavit. Nec ultima ratio quid-
quam praefat. Nam cum Semipelagianum, post va-
lide ab ipso confutatum, tenuit merita ex propriis vir-
ibus medium, & necessarium ad gloriam a Deo obtinendam
confessabat: Quare neque velle gratiam poterat ex
eorum antecedente intentione, siue propter merita ut
finem, quin ordinis intentionis, & executionis esset
inclusus, & rerum ipsorum contradicto: ut feliciter,
quod natura sua medium est, eius, quod natura etiam
sua finis solum illius esse poterat, finis esset, nec posset
velle dare gloriam, quia meritum semipelagianum dare
veller, quod gratiae effectus non erat, sed natura. Cum
autem merita ex gratia Dei mediis ad gloriam sint, ex
huius intentione antecedente, ac proprie gloriæ, ut
finem per meritam obtinendam amari illa, atque gratiae
auxilia preparari, absque vila repugnaria & incon-
venientia posset Augustinus docere, ac velle Deum dare
gloriam, quia vult dare gloriam, que illius, mediis meriti-
bus effectus est.

3. Afirmant sententia Patrum producent Augustini-
num 7. de corrept. & gratia scribentem de praedestina-
tio. *Quoniam secundum propositum vocati sunt, precep-
tum fuit per electionem ut dictum est gratia non prece-
dium meritorum. Eleisti sunt enim ad regnumandum
cum Christo: cum Christo vero regnare de regno tem-
porali iustitia, & gratia in hac vita nullum dicitur,*

*led de eterno solum beatitudinis regno, quod rufus ex-
plicat. Illus ergo elegit ad oblinendum regnum suum,*

*Item 12. & 13. regnum, ad quod electi sunt, & a gratia
temporali, & a perseverantia distinguuntur, & aeternum esse
haec habent. Numerus ergo sanctorum per Dei gloriam Dei
regni praedictus, donata sibi perseverantia, illuc integer
inductus. Et illic in egerimus sine fine beatissimum feru-
bilio. Et quidem crebro haec ad regnumandum cum Christo
non est ad gloriam primaria vocacionis, nec temporali-
bus iustificationis, & adoptionis: nam ex numero ita
electorum plures deficiunt perseverantia defectu, quare
ne inegerrimus, nec sine fine Beatissimum scrubatur:*

*enec eiunmodi electio, quia perseverantia, ac sub-
tile gloria externe electi non coniungitur, propria pra-
destinacionum effectu est electio ad regnumandum cum Christo,*

*& sine fine, de qua hic, & vobis de eiusmodi
electione loquitur. Audatur cap. 22. de bono perseveran-
tiae. Si qui obediunt sed in regnum eius, & gloriam
praedestinata non sunt, temporales sunt: cum ergo ad
gloriam vocacionis, & adoptionis, & perseverantiam
cum gloria regni ipsorum coniuncta, electos sine me-
ritis esse oporteat ex Augustino praedestinatos quovis,*

*vitales & secundum propositum in eis, & Pauli phra-
ses sunt, ad gloriam etiam sine meritis, ac proinde
antecedenter ad merita, & efficaciter electos esse cen-
sentes Augustinus est docuisse: siquidem electio sine
meritis ad Regnum, gloria ex qua media efficacia ad
perseverantiam, & gloriam cum eis infallibiliter con-
iungendam praedestinatores sine vocacionem secundum
propositum propria, & necessaria, & grauita, atque
comi absolute merita praedescens, ac sine eorum meriti-
bus a Deo habita, per Augustinum non, nisi efficax esse
potest: immo id totum proxime videtur Augustinus do-
cuisse, cum aiebat. *Nicunque ergo ab illa originali
damnatione ipsa gratia diuina largitate discreti sunt, non
est dubium, quod & procuretur eis audiendum Euange-
lium, & cum audiunt credunt, & in fide, quia per dile-
ctionem operatur utque in fidem perseverant, ut quando
expibunt mandantur. Dabunt autem eis poterat an-
ta defensa essent, ni antecedens coram illa ad gloriam
electio, & discretio gratuita ab Augustino asserta effi-
cax ab ipso credetur, & poterat idque de mente esse
Augustini constat vterius ex eius intelligentissimi disci-
puli Prosperi epistola ad ipsum quae extat ante Augu-**

*stini libro de praedestinat. Sanctorum, vbi doctrinæ præ-
ceptoris de praedestinatione super hac re explicationem
ab ipso reposcit: *Quomodo per hanc predicationem pro-
positi Dei, quo fideles sunt, qui præordinati sunt ad vi-
tam eternam, nemo eorum, qui cohortandi sunt, impe-
diatur, ne occasione negligenter habent se se pardeſti-
natos esse desperent. Quia scilicet censebat electionem, &
gratianam, & ante merita efficacem, cum ad finem,
tum ad gloriam ad prædestinationem, & vocacionem
electorum & vocatorum secundum propositum ab Augu-
stino esse confitante assertam. Atque ita eius mentem in Gallia à Massiliensibus intellectam: ut esse de electio-
ne & proposito diuinum cui resiliat ab electis, atque ita
vocatis nequeat, referat Prosper ibi & Hilarius sua epi-
stola ad Augustinum, que epistola Prospere juncta cir-
cumferunt: quin Gallorum impostura. Præceptoris suo
Augustini ipsi ibi conquerantur, nec Prosper ad capitula Gallorum c. 7. & 2. de vocat. gent. 16. nec Fulgen-
tius 1. ad Monimac. cap. 8. & 13. nec Augustinus ipse:
immò vero tam Augustinus lib. de praedestinat. Sanctor.
& de corrept. & graf. quam ipsi eius Allecto Augustini
sententiam ex scriptura confirmare contendunt. Accedit
Augustinum illud 1. ad Timot. 2. *vult omnes saluos fi-
eri non semel, sed sepe, de solis praedestinatis intelligere:* ac prōinde gratianam, atque à meritis indepen-
dendentem intentionem gloria ad electionem medium so-
lummodo efficacium induciuum, & cui resiliat non possit
solam agnouisse: vt omne hominum genus in duas clas-
ses, alteram ita electorum antecedenter, alteram eie-
ctorum disiunt, vt taciti etiam, nec reclamantes
Prosper, & Hilarius de sancti Augustini mente apud
Gallos stara, & enigata suis epistolis ad ipsum re-
tulerent.**

4. Hæc tamen omnia neque ex intento, neque ex
textu sunt, neque ex mente Augustini pro affirmante
sententia, intentum enim Augustini libris de correptione,
& grat. de praedestinat. Sanctorum, & bono perseveran-
tiae, & vobis de gratia, & prædestinatione ad
gloriam agit contra Pelagianos, & semipelagianos erat
meritum omne ad gloriam quovis modo, & gradu con-
ducens ex Dei gratia, non autem ex operibus viribus
nature adhuc initiatu, & inchoatu esse: ac proinde
de gratia, & prædestinationis nullam ex parte nostri, &
nature viribus causam dari: ex quo fit, vt de electio-
ne, non quidem directa, & formaliter ad gloriam, sive
gloria praedestinatiorum, sed gratia, sive ad gloriam
formaliter, hoc est de preparatione gratia efficacis ad
gloriam infallibiliter per eam obtinendæ, sive formaliter
in eius phrasis prædestinatione (que interpretatur, &
præsuppositio ratione intentionis, ex qua gratia eius-
modi eligitur, gloria per eam obtinendæ voluntas est)
loquitur Augustinus, quoties de electione gratia ad re-
gnum, sive ad regnumandum cum Christo loquitur: nihil
luminos, nil omnino de eius intentionis presuppositæ
ad prædestinationem, sive electionem, & preparatio-
nem gratia illius efficacia, vel inefficacia (impertinen-
te scilicet profrus ad institutum illud suum questione)
curans. Id ipsum contextus Augustini vbiique suaderet:
cum electionem temper cum prædestinatione coniungat,
gratia electionem vocet, & aeternam in Dei voluntate,
& temporiam in eius effectu, gratia nimuram donatione,
& collatione, utramque gratuitam, atque meri-
tis ex nobis, & nature viribus non esse probat 1. de
prædestination. Sanctorum ex illo ad Rom. 11. Reliquia
per electionem gratia salua facta sunt, in cuius libro,
c. 17. ait: *Intelligamus ergo vocacionem. qua siue elec-
tio, non qui eliguntur, quia crediderunt; sed qui eli-
guntur, ut credant. Vocatione autem non sunt formata-
liter electi, neque ad gloriam; neque ad finem aeternam,
& internam Dei electione, que vocatio non est, neque
esse potest; sed externa solum, ac temporalia, que
internæ, & externæ illius voluntatis diuinæ, & efficacis
effectus est: sed neque actus electi electione alia an-
tecedente ad fidem, aut gloriam fieri vocatione illa
possunt, ex qua vocatio ipsa eisque preparatio, seu
prædestinatione ita vocati proueniat: Cum causa per
tum effectum nequeat fieri nisi implicatore, quod
pius natura est, ad posterius se ipso trahatur, & po-
sterius natura retro trahatur ab scipio prius: cense-
re 3. igitur*

igitur vocatione ipsa efficaci externè , & temporariè prædestinatos ad fidem , iustitiam &c. formaliter electos constitui , sicuti , & prædestinatione ipsa , electione exteriori , & interna (quam à temporaria , & externa ranquam cauam ab effectu ibidem distinguit) formaliter ab exteriori electos ab aliquo ullis nature meritis : ac subdit : *hac est immobilia verius prædestinationis & gratia* : offendens se de nulla alia electione prædestinatiorum quam de exteriori prædestinatione , seu preparatione gratia , que interna . Dei exteriori electio formaliter fit , & de gratia ipsa , que formaliter fut temporaria , & exteriori prædestinatiorum electio , vilarens egisse cap. autem 18. de electione ad gratiam abique ullis meritis ex nobis se agere profetur , nihilque aliud electionis exteriori prædestinatiorum nomine intelligere his Apostoli verba illustrans , ostendit . Elegit ergo nos Deus in Christo anno mundi constitutionem prædestinans nos inadpropriem filiorum Dei , non quia per nos Sancti , & immaculati futuri eramus , sed elegit , prædestinatus , ut esses . Si ergo prædestinans elegit , utique prædestinatione elegit , qua in sanctitudinem ordinamus , & filiorum adoptionem , per gratia efficacia media , qua prædestinatione , seu gratia , & ad gratiam formalis electio devoluta : quare , neque formalis electio ad gloriam esse potest , cum ad sanctitatem , & adoptionem filiorum ordinari , ranquam finem dicatur , & sanctitas medium ad gloriam sit , & ad quam proinde gloria ut media eligi nequeat , quin ordo invertatur , & finis proper media , siue ut sint media , aperta contradictione amittatur : sed nec filiorum adoptionis ab operum sanctitate , & honestate diversa per bona opera obtinenda , ut media electio formalis esse potuit , quin adoptionis , qui finis Sanctorum operum est , simile , & contradictione necessarij ordinis inter finem & media , inuestigione amittatur : ex quibus concluditur : electionem prædestinatiorum formalem , & gratuitam ab Augustino utique affirmata , solum electionem seu præparationem gratia efficacia , atque prædestinationem nulquam ex meritis nature , sicut illa non quia per nos , & contra Pelagianorum , & Semipelagianorum errorem expedit ; sed ut merita ex gratia , cuius solum prædestination formalis electio est) sanctitatemque , ac deinde gloriam (ex cuius intentione prædestination & prædestinatione eligit prædestinatos) in nobis obtineat : tametsi , quia , ut diximus , electio gratia efficacia , seu prædestination ex fine gloria habita virtuali , & interpretatione gloria voluntas est , atque consequente impossibilitate ab ea inferparabilis , sicuti & gloria intentio inefficax huic formalis gratia efficacia electioni seu prædestinatione conjuncta , electio ad gloriam prædestinata per reprobo dicti quacunq; iuxta dicta certam .^{2. & 3. à n. 3.}

5. Inistunt tamen affirmantes : eti eius erroris confutandi occasione , de electione prædestinati ad gloriam formalis , & efficaci & antecedente gratuito ad meritam eius Augustinus egisse , nec solum de gratia formalis electione ex illis Prospere epist. citata ad ipsum . Illud etiam : qualiter alii uenerunt , quasimus patienter insipietiam nostram ferendo demonstres : quod retrahatis (alias perruflatis) priorum de hac re opinioribus penè omnium par inveniunt & una sententiam , qui propositum , & prædestinationem Dei secundum præscientiam accepterunt : ut ob hoc Deus alios usque honoris altos consumelat . scerit , quia finem uniuscunq; praesident : & sub ipso gratia adiutorio in quo futurus esset voluntate , & actione præsicerit . Priorum autem nomine Patres Augustino , & Prospero anteriores intelligit , non Maffilenses Semipelagianos utique coetos , qui antiquorum illorum Patrum autoritatem , & sententiam tueri profitebantur : eti autem Patres aliquot antiquiores dixerint prædestinationem ad gratiam efficacem , euile propotum in Deo esse ex præscientia aliquicu inchoationis , initique meriti nostri ex viribus naturae (vt supra ex Græcis aliquo & Augustino aliquando referebamus) nemo tamen dixit ex præscientia finis vita : ergo eorum par una , & communis iam sententia fuit de propotio gloria ab operibus independenti , ad quod solum præscientia exitus mortitorum finalium expectari ab ipsis putabatur . Secundo quia finalis exitus actionis sub ipso gratia adiutorio gratia ipsa non est , ut patet , sed gloria : ergo cius præ-

scientia absoluta ad propotum gloria , non grata Patribus illis expectandus à Deo putabatur ; & causa hanc etiam præscientiam absolutam ad propotum duum , siue electionem ad gloriam prædestinatione Sacerdotum propositis omnibus à Proþero , & Hilario questionibus respondet , atque propotum , & effectu formale ad gloriam independentem , & antecedentem ad merita non nullam natura virtutem , verum & ex gratia habitus statut ; tametsi voluntatem , siue electionem aliam exercitiam , & collatinam gloria Carbolitanis pro negativa sententia produxit , ac saepe alias faciat . Confirmatur : quia Maffilenses seu Semipelagiani utique prædictorum Patrum sententiam amplius alteram de prædestinatione ad gloriam ex meritis astris , seu virtibus naturæ abolutis a nobis habitis , ac Deo oblatis ad prædestinationem , cuius latitudinem , ac primam gratiam ab ipso obsecrandam , quod postmodum in Semipelagianis damnatum est : alteram de prædestinatione , siue electione prædestinato ad gloriam non , nisi post absolute præualemerit ipsorum ex gratia prouenientia , cum perfeuerant ad mores utique , qua consumarentur : ac proinde Augustinus contra utramque in Semipelagianis repertam sententiam pugnauit : primam hereticam esse coniunctam ; tandem , eti non haeresis notans , ut minus sibi probabilem reliquias . Quod autem , & hanc tandem sententiam Semipelagianum renuerunt contradicentes per codem ita Maffilensem Semipelagianum sententiam referentes . Qui autem credidit , sicut in uidebat deinceps per Dei gratiam sit inueniens , quod in uidebat Deum ante mundi constitutionem . & in uidebat in regnum , quos gratia vocat digni futuram . & de hac uita bono fine existit , ut transiret . Confirmatur tertio ex dictis suis Augustini fama de verbis secundum Matth . Elegit autem Dominus quia apostolus , & secundum sicut gratiam ad gloriam tamen ordine intentionis antecedenter ad uita & uirtutem) & secundum illorum in hiemam ordinem exercitum inquietunt , siue exercitua , & collatua gloria eiusdem quo difficiliter illum textum pro parte negare ex quod secunda ad Simplicianum , & reliquo suet de electione ad gloriam post merita absoluere emolliuntur .

6. Sed ut reliquias omnes , qui gratia electione gratuitam , ac merita antecedenter in Augustino uenant de formalis antecedente , & efficaci electione ad gloriam esse suadent , notant . Non est ideo quod Augustinus eligi aliquem ad aliud (v.g. ad gloriam) utique esse , aut fieri electum ad illud . Pollicimur enim hoc est esse , aut fieri conformem electio priori ei cius ad quod primo eligitur conformatio . Hoc autem inducit illud ex c. 17. de prædestinatione Sanctorum inellaganus vocationem , qua hanc electi , ut qui eliguntur , quia crediderunt , sed qui elegantur , credant , qui scilicet votacione , comit credentes hanc qui ad fidem eliguntur , conformes electione . Et si sunt & sunt coequi solum tenui electi , qui ante votacionem eligi dicuntur esse , & fieri possunt & de corrept. & grat. Electi sunt , quia secundum propria votacione sunt : id est per propotio , seu electione anteriori finit , siue fixa illam eisdem : quod Propter recitatione numero 2. specie videtur dicere , non ad operentur , ut electi sint , & de prædestinatione . Sicut etiam Augustinus . Rebus quippe in iis hoc eligere noster , qui non faciat in eis , eos elegit . Sed vero finis , & non haec omnia sunt . Poltemus hoc additionem per doxum est , & proflus , etiam grammatici , & ratiolum , qui actiue vocis verbū actiū passum uocatio in bona grammatica necessario respondere suauiter norant , vapulabuntque , si in eo factudo , vel hanc tantillum . Erat autem in facultatibus omnibus grammaticis præ omnibus eius Præceptoriis penitentiis Augustinus , ut eligi aliquem , qui ad eadem actionem dectione fiat , siue formaliter palliue electus efficeretur . Insolitam locutionem , & grammaticam traxit uideatur . Nec in testimonis ex ipso , & Proþeo indeceretur . Nec in quidquam paradoxa hec præsidij habet , ut quod ex dictis num. 2. & 4. vbi de electione formalis au-

dente efficaci, & gratuita ad gratiam, non autem ad gloriam testimonia illa esse monstrauimus. Et vocationis ipsa formaliter constituta, vbi de electione externa loquitur Augustinus, vel prædestinatione ipsa, vbi de interna, & aeterna Dei electione loquuntur. Et sane superfluo Doctores isti exotericam eam phrasim Augustino imponunt, cum distinctione illa sua ordinis, intentionis, & executionis ipsi familiariter satis habeant, ut perfunctoriis solutionibus ad testimonia Patronum (quorum contextum plerique ex Recensentibus Scholasticis non legunt, & intentum non attendunt) pessimo in scholas inducere more viceps responderent. Deinde, ut additamentum illud infolio, & hactenus inaudita locutionis suadebatur, atque, vel partim affirmanti probanda, vel obiectio[n]ibus contra illam eludenda, aut verosimiliter eludentis, ex vlo effe posse oportet, electionem efficacem antecedenter expressam, & formalem gloriam, vel eius, ad quod prius quis eligitur, & cui illius aseleccione sit, cetero conformis, ac subinde in ea phrasib[us] electus, aliquo Augustini textu, atque verosimili interpretatione probatur: nisi enim ea prima electio statutus, cui secunda conformatum, non extat, illa vero prima electio nec adducatur, neque vlo Augustini testimonia verosimiliter probatur ut ex dictis nimirum, constat: unde ille ordo intentionis, & executionis voluntatem, seu electionem gloriam efficacem ad rem praeteneat, neque verbis illis Augustini ex sermone illo 7, recitat, quae apte de electione gratiae, sive ad gratiam sunt: quod autem occasione erroris Pelagianorum, & Semipelagianorum confundendi locis pro affirmante sententia productus de electione gratuita ad gloriam ante merita ab soluta ex gratia prouidentiam contra Patronum antiquiorum communem sententiam eam non admittunt, nisi post merita gratia sententiam suam Augustinus dixerit, neganti sententia contra affirmantes plurimum donat: nempe communem, vnamque, & flatam apud Patres antiquos sententiam negantem fuisse, à qua nimis nisi Ecclesiæ declarationes, ac definitione in oppositum extante, (quam hactenus non extare aduerterat) nullum Augustinum quidem circa temeritatem recederet licet. Fallit autem est villam de efficacia electione ad gloriam antecedente merita ab soluta ex gratia præuelta ante Scholasticis scilicet proximi, nedum apud antiquos Patres, estuisse.

7. Secundò Augustinus vbiis de electione gratuita, ac sine meritis agit, de ea vt dogmatica veritate à scriptura, & Apolo[te]ro p[re]fertim, tradita agit: atque per aduersarios electio gratis, & autem merita prouidentia ex gratia dogmatica veritas non est: ergo nullibi Augustinus de electione ad gloriam antecedente merita gratia agit, sed solum de antecedente merita naturae sive Pelagiana sive Semipelagiana ad prædestinationem, vel secundum omniem sui partem vel secundum eius inchoationem & initium, vt Semipelagianum errorum Pelagi moderantur. Confirmatur: quia Augustinus, vbiis electionem antecedente merita Pauli testimoniis, atque argumentis ab eo tractis in primis confitit. Pauli vero testimonia, & argumenta omnia contra electionem ad gloriam, seu prædestinationem ex meritis pure nostris, sive ex operibus per narritas vires habitis, omnino sunt: ergo pro hac solu[m] electione efficaci ad gloriam, sive prædestinationem antecedente merita naturae, ab cetero independenti agit Augustinus. Tertio Augustinus ex instituto contra Pelagianos, ac Semipelagianos agit contra electionem ad gratiam, seu prædestinationem dependentem, & subsecuenter ad merita viribus naturæ habita, ita electio, & prædestinationis, sicut & Paulus contra Iudeos, qui iustificandos se ex legis operibus naturalibus arbitrabantur: atque locis omnibus, quæ ab aduersariis producuntur, & reliquis, quibus de antecedente electione ad merita prædestinationi quæ æquæ ab ipsis pro affirmante sua sententia produci possunt, nullusque proinde aliis, contra Pelagianorum errorum de subsecuente electione gratiae, & prædestinationis, ad merita naturæ pugnat Augustinus: ergo contra hunc eis omnibus pugnat, non contra aliam opinionem prioris Catholicam, quamnullam (aduersariis ipsis fatentibus) infelicitatur. Pater: quia verbis, locisque omnibus explorato sententia errorea, quam ex instituto Augustinus, cum Paulo impun-

gnane, aduersis contra illam eos non pugnare, sed contra aliam occasionalem, contra quam extendi, vt cuncte possint, pugnare, sestane cuvis homini incredibile: immo, & Augustino, & Paulo irrationaliter: nempe vbique, quasi instituti sui principi, tantique ad fidem momenti, quod sibi eis omnibus locis proposuerunt, oblitos ad occurrentis aliud, de quo cum disputationem instituebant non curabant, sed easu inciderunt totam disputationis sua aciem diuertisse. Quarao inde atque ab absurdio stringentis arguo: quia concilia, quibus Pelagianorum, & Semipelagianorum errores damnati in Ecclesia ab Augustino temporibus sunt testimoniis Pauli, & Augustini acti ad eorum damnationem immittero fuerint: cam omnium vtrique loca iuxta affirmantis sententia Patronos de electione ad gloriam antecedenter ad merita orta ex Dei gratia sentimus legitimum, atque ad virtutem intentionis habent, non autem de electione ad gloriam, quam si habent eis Doctribus non profuit cum in eo iuxta intentionem, & institutum Pauli, & Augustini intelligi necessario debent: vnde imprudenter faltem, eis testimoniis actos, motusque eorum Conciliorum Patres, & Ecclesiam: immo, & Ecclesiam seducunt ad eorum errorum damnationem fuisse dici posset: quod est blasphemum. Quin si sensum ab affirmantis sententia Patronis legitimum etiam Pauli, & ipsum interpretantis Augustini testimonia habent, habereque posint, altero de electione ad gloriam efficacem, & prædestinationem independentem à meritis nature non excludo, poset quivis errores Pelagi, & Semipelagianorum damnos non esse contendere: sed potius sententiam negantem electionem efficacem ad gloriam ante merita ab soluta a gratia prouidentia, atque ab eis independentem: siquidem testimonia Pauli, iuxta Augustini intelligentiam, que damnationi praedictur, eum sensum legitimum, & capiunt etiam, & habent. Alij vero æque vtrique negantiam sententiam electionis efficacis ad gloriam, seu prædestinationis antecedenter ad merita ex propriis viribus, & glorie antecedenter ad merita ex propriis viribus, & glorie antecedenter ad merita gratiae fuisse damnata, cuius oppositum affirmantis Patroni, & Theologi reliqui certum esse assertunt, & supponunt. Iam Prosperi testimonia ab affirmantibus inducta Vafquez ita intelligit 1. part. d. 39. c. 5: ut electionem etiam ad gloriam, scilicet collatum, & executum ex meritis ab aliuncta gratia profectis, cum Patribus omnibus Semipelagianis admiserint, vt ea refuerint loca, nusquamque de eo illis fuisse ab Augustino, aut Prospere refutatos: sed solum de eo quod aliunctam gratiam primam auxiliantem, & prædestinationem ex operibus nostris inveniunt, inchoationem, & ansulam faltem tenuissimam sumptuose docuerint: Id quod folie de euacuando difficultati opposita tarat.

8. Addo Semipelagianos vterius non admisimus specialem Dei prouidentiam, sive specialis gratiae preparacionem erga prædestinationes præ reprobis, sed gratiam etiam suam æqualiter, & in communi vtrique offere: ab ipsis vero inæqualiter participari, pro ex propriis viribus ad illam percipientiam, promerendamque inæqualiter conabantur: ac proinde prædestinationem, & reprobationem, per quam alii vafa honoris, alii vafa contumelie, iuxta Apostolum, sunt, non incipere à libera, & gratuita Dei voluntate dandi alii specialem gratiam, efficacem, qua certo ad regnum obtinendum dirigentur aliis prætermis: vnde aliorum prædestinationem ad regnum, atque aliorum à regno reprobationem in voluntate efficaci diuina illud conferendi, aut denegandi post prævia[m] merita, & bonum ab solutum, vel malum vlo grata illius in commune, & inæqualiter cunctis oblatæ, inæqualiter vero pro naturalis, conatus inæqualiter participare sitam sollemnem esse: quare nec Deum bona opera, aut merita illa prædestinationis donare: sic coram sententiam recitit Augustinus Prosper ep[iscop]us, citat. Itaque quantum ad Deum pertinet, omnibus paratam vitam aeternam; quantum autem ad arbitrij libertatem ab his eam apprehendendi, qui Deo sponte crediderint. Et auxilium gratia merito creditur, accepit. Hilar, sita etiam ep[iscop]ol, ad Augustinum, sita etiam ex illis recitat. Non ergo elegit Deus opera cuiusquam in præscientia, qua ipse donaturus est; sed fidem elegit in præscientia: ut quem crediturum esse præficiat, ipsum

336 Contr. VII. de Prædestinatione.

ipsum elegit, aut Spiritum Sanctorum daret, ut bona operando etiam vitam eternam consequeretur, Augustinus vero in hoc etiam eos condemnat, quod ex ita parvis meritis, & perseverantia præfusis prædestinatione minime gratuita & liberalis ad regnum a Deo habecatur, ac non potius ex gratia specialis præparatione per occasiones singulas, quia, & merita omnia & perseverantiam donat, ut iuxta suam prædestinationis definitionem se præparatis gratuito a Deo beneficiis, certissime quicunque liberantur liberentur. Ut ex Dei tandem prædefinitione totum negotium directionis certe, & infallibilis prædestinationis in gloria regnum, & salutem petagatur, atque prædestinationis absolute, qua vata honoris quidam praæ alias sunt, ante merita absolute dicatur: quia in re a Græcis Patribus, quorum auctoritate Semipelagianis se protegebant, discessit fortasse, quia minus caute de re, & modo loquendi Semipelagianis preluerunt. Nominis vero à non ita de re Semipelagianismum redolentibus, primo, & ab Ambroso, & à Hieronymo in id quos præseuit, & prædestinavit ad Rom. 8. & Fugitio 1. ad Monim, cap. 14. discessit, prædefinitionem ex præficiencia abso-lute meritorum, ex gratia adhuc prouenientium, absolute dictam constanter, & ubique negans: immo lib. de Prædestinatione c. 3. (si ipsius Author sit) non simpli-citer, & absolute taleni omnino apud ipsam gratuitam, & liberalem prædefinitionem ex absoluta meritorum gracie præficiencia admisit, sed cum addito remunerato-riam his verbis ex præficiencia virtutis prædestinationis fit remuneratio absolute. Est autem ratio: quia præde-stinationis Sanctorum ad gloriam dicit auxiliorum gratiae, quibus certo ad illam de facto, & absoluto, & infallibili-consequendam diriguntur, ac destinantur præparationem, qua absolute, & secundum se totum nequit esse ex meritis gratiae ad quae præcedit: quare neque ex meritis absolute præfusis esse, dicte absolute potest: tametsi, prot ad primum solum ex meritis præfusis ex aeternitate a Deo præparatus referunt, dici præde-stinationis ad ipsum merito possit: vt ad Pauli locum recita-tum proxime sapienter obseruavit S. Thom. ita locutus: Dicunt quidam, quod præficiencia meritorum bonorum, & malorum est ratio prædestinationis, & reprobationis. Hoc rationaliter diceretur, si prædestinatione recipere tantum vitam, que datur meritis. Denique Prosperi verba illa: quod retrahatis (typorum virtutis perturbatis legi-tus) priorum de hac re opinoribus penitus omnium per in-veniuntur, & una sententia, Patres Augustino, & Prospere antiquiores, priorum nomine, haud quaque denotare: sed Pelagianos, vtroque etiam antiquiores: quorum do-ctinam Semipelagianis abiecerunt se profitebant, quoad omnes, & singularis partibus, quibus prædestinatione secundum totam suam fieri, & adequate sumpta constat: ex meritis, & operibus naturæ constituantur; cum tamen in eandem ex aqua gratia prædestinationis, ac reprobis per occasiones singulas oblata a Deo, inqualiter tamen pro alterutrum inquali conatu ab soluto naturæ ab-solutè participata (vt nuper ex ipsius Prosperi epistola eadem referebat) & quo absolute præfusis, alij vata honoris, alij vero contumelie vata fierent, in eandem Pelagianorum opinionem, seu potius hæresim, à qua recedere profitebantur, reciderent: id quod fa-tis declarant sequentia Prosperi verba: eis quorum agi, & una sententia ab ipso dicitur, designantia: nem-pe qui profutum est prædestinationis Dei secundum præ-ficienciam accepérant (absolutam) et ab hoc Deus alios vasa honoris, alios vasa contumelie fecerit, &c. Nemo autem antiquior Patrum ex præficiencia ab-soluta operum, etiam ex speciali Dei gratia prouenien-tiu[m], alios vasa honoris alios contumelie a Deo fieri docuit (si Græcos aliquot, qui Semipelagianis incaute præluxisse putantur excipias) sed Pelagiani soli, quibus tandem dogmate de gratia oblata æqualitate, eiusque per occasiones singulas in qualibet participatione pro conatu naturæ inquali nolentes, volentes, iuxta Prosperum, & Hilarium confenserunt.

9. His opposita apponendaque omnia pro affirmante sententia Augusti, testimonia virginiter, et in illa recitata n. 3, facile exarmentum sed hoc etiam ofteniam habet-nus Augustini mentem de electione formalis expresa, & efficacem ad gratiam antecedenter atque independenter proinde à meritis Pelagianis, ac Semipelagianis per natu-ram vires habitis semper fuisse, aperit demonstrant: et- nam c. illo 7. de corrept. & grat. dixerat: eligitur in filio suo ante constitutionem mundi per electionem gratia facta autem gratia, iam non ex operibus, aliquam gratiam non est gratia. His autem ultra exprelam electionem gratiae (quæ gloria formaliter non est) cum Apollinis affert, Apolloni euilem argumentum contra habet, qui legis notitia, & naturæ facultate operibus, propr. quæ Dei gratiam iactabant se conquiri, vixit contra Semipelagianos, & sensu quidem ostendit, ut argua recte, nempe si ob merita ex naturæ viribus orta Dei gratia, & prædestinationis a Deo habecatur, gratiam non iure gratiam: ergo horum solum præcandidatum ad gratiam, & gratiam electionem, seu prædestinationem Dei posse antecedere non posse. Confirmatur: quia ex excellenti meritorum ex Dei gratia male, & contra scilicet argu-ret: quia ex eo quod merita ex gratia pronuntiant, Dei dona beneficia, & gratia sunt: quia vt idem constat ait a Deo donantur, in radice coniugia vocatio: ergo alium ob merita ex gratia ac subiecta gratia donantur, male argueret, gratiam non fore gratiam, quæ a Deo male inde gratiam ob eiudem modi merita don posse negaret. Confirmatur totum verbis Augustini, quibus electi sunt per electionem, & idem ex præ-destinatione, non præcedentiam meritorum suorum: quia gratia est omne meritorum. Confirmatur secundo: quia meritorum præcedentia ex gratia non euacuant rationem gratiae in gloria, que ob eiudem modi merita datur: ergo male cul-daret præcedentiam meritorum prædestinatione ad electionem gratiae proximis verbis, quia gratia est in merito. Si loqueretur de meritis gratiae, ac non in naturæ prædestinationi solidummodo. Antecedens Tridentini supra recitat, vbi gloriam pro meritis gratiae oritur datum, gratiam pro gratia datum apostoli: & Augusti, cum saepe alias, tum epist. 10. unde vita omnis meritis præcedentia fit: tamen, quia eadem non meritis redditus non nobis parva sunt per nos in sufficiem, sed in nobis facta per gratiam etiam (non vita extrema) gratia nuncupatur. Quarto verba ipsa applicata: electi sunt, quia secundum præfutum ratione: sicut ostendunt non loqui Augusti, de electione gloriæ, & antecedente merita, & vocacione: sed de elec-tione gratiae; alias enim vocatos, quia electi sunt, quia vocatos dicere: siquidem non vocatio electio, sed electio postea vocatio causa foris: quoniam vero vocatio efficax gratia auxiliantis per singulas occa-siones vltore ad finem vitæ, quas omnes præcedentia complectunt coniuncta, & infallibiliter certe con-ixa cum iustitia, perseverantia, & gloria aeterna illatione scientia media, quia dirigitur, & gloria ipsa euangelii vocacionis, sive prædestinationis, virtualis, & incep-tio electio ad iustitiam perseverantiam regnum sue regnandum cum Christo efficit, & merito appellatur: siquidem sola motione fidei, & mandatorum ab ipsis vita determinatio, atque infallibilis, adhuc consequente, necessaria motionis ad iustitiam, & aeternam vitam, vix extenuatur Iohann. 12. Mandatum eius vita aeterna, &c. &c. Haec est autem vita aeterna, ut cognoscatur etiam Deum verum, & quem misericordiam Christum: immo auxilium quodvis gratiae, sufficiens adhuc, necesse est, ut electio habere effectum, quod absolute habere effectum possit gratia iustificationis ab Augusti, epistolas, & libri in-querenti vocatur, & medocriter in ipso versatis notum est: citius prædestinatione secundum teoriam, & ade-quate sumpta, sive electio ad gratiam per singulas occa-siones determinante infallibiliter, & necessariamente consequenter saltem, cum iustitia, perseverantia, & gloria regnum, sive regnumcum Christo, & potius quidem iuste, ab Augusti dicetur. Confirmatur: siquidem ex necessitate consequenter, & infallibili coniunctione vocations suffi-cientis reprobo datae cum eius positione: tametsi neq[ue] ex intentione antecedente, adhuc inefficiet, neq[ue] ex decreto regulato per scientiam medianam de eius positi-onem, & inquiratur, electus ad stramque reprobis dictum ab Augusti ibidem scribente, Deum extra Apolos elegisse ad regnum: Iustam vero ad effundendum sanguinem.

10. Denique

10. Denique eadem consequente necessitate constat prædestinationum numerum integrum electione gratia efficacis regulata per scientiam medium, & in prædestinatione inclusa seruandum, nec posse, possibiliter consequente, electione gratia illius, & virtuali ad regnum resiliere; tametsi electio efficax ad regnum merita non antecedat: quod autem efficacia auxilia per occasiones, etiam singulas, ad bona opera iustificans, perfecterantiam & gloriam denique obtinendam ex ineffaci gloria intentione eligi à Deo, & conferri prædestinationis posuit diximus hic, & ostendimus non semel, fufusque ex instituto contr. 6.4.3. q.2. cert. 2. & 3. Quare nihil inde ex ratione interpretationi eorum testimoniorum ab affirmatis Patronos subiuncta evincitur: immo nefcio, qui rounte ab aliis præter Dominicanos Thomistas, cum quibus nunc non agimus) ea ratio alteratur: quandoquidem ceteri (cum quibus res nunc est) è solo ineffaci gloria intentione totum negotium (quod absque electione gratia efficacis per occasiones singulas fieri nequit) prædestinationis peragri à Deo posse fatentur. Ex quibus negligenda potius, quam diluenda, venient plura alia testimonia Auguftini, quale illud est ex c.14 de corrupt. & grat. Deo volunt salum facere nullum humanum resistit arbitrio: si enim velle, & nolle in voluntate est potest, ut diuinam voluntatem non impedit: nec superer potest, ut ibi nec de voluntate, & electione remuneratoria gloria propter merita præiuia (quibus Deo volunt salum facere de facto, & exercitè non resiliit, neque alia subiude virtus voluntatis, & potest diuina commendatio fore, quam si dicetur, neminem illis resiliunt qui non resiliit, sive ex suppositione, quod non resiliet) sermo est potest; sed de voluntate & electione ad gloriam antecedente merita, immo nec voluntate confundi auxilia efficacia ad perfueranter merendum, que salutis expresa, & formalis voluntas non est, qualem Auguftini verba significant: sed nec de voluntate, sive intentione salutis, & gloria ineffaci, cum sive volunt Deo salum facere non solum resiliat ab aliquo possum, verum & à p[ro]ferre (reprobis scilicet) de facto resiliatur. Confirmat vero Auguftus suam doctrinam de potestate Dei ad homines pro suo arbitrio salvandos, si velit ex 1. Reg. 10. & abierint potentes, quorum Deus teat in corda cum S[an]ctu. Ex cutis regni intentione efficaci Deus Principum populi corda tetigera. Ne verò de fine temporali (materia a Deo scilicet diuera) extra rem adduci nonnulli respondent ita: sicut virgo. Si ergo cum voluntari Reges in terra Dens constitutere, magis habet in potestate sua voluntates hominum, quam ipsi sive: quia alius facit, ut fiat in corrupti corde corruptio, ut calesi constituant in regno: & c.20. idem t[em]p[or]is ponsum ita confutatur. An fore existimat ad regna terræ facienda Deum voluntates inclinare: ad regnum vero certe obtinendum Deum non inclinare, quorum voluntates: de gratia & libero arbitrio. c.4. illud Ambrosii, quem vult religiosum facit, ad idem probandum laudat & inducit, & cap. 49. scribit: *Est enim peccato esse, quem Deus vult tam[en] esse.* Ambrosius ex lib. 7. in Lucam truncatus (est ad genuinam eius mentem, recitat, ut non totam aperiat: integer sic habet: *Quos dignatus vocat, & quem vult, religiosum facit,* ubi explicatur voluntas Dei obtentura certo, & infallibili actus liberos nostros, sine villa resiliens: est enim non mala voluntas Dei illorum intentiua; sed, ut coniuncta cum efficacia vocationis electione, quam illa prima verba declarant: *Quos dignatus vocat congre[n]t nempe, atque ita vocando, quem vult religiosum facit,* & lane, cum abf[er]e efficacia intentione salutis antecedente ad medium electionem è sola efficaci, & efficacium medium electione diuina salus obtinetur, ac certò, & infallibiliter obtineri, à nobis positi, ut aduersarij fatentur, neque quenamvis Deo absolute volente salum facere obtinere: oportet, ut intentione ineffaci salutis ita salvandorum Augufti sententia generalis, abf[er]e intentionis illius efficacia, ab aduersarij fatetur: ut nec ita salvandi possint resiliere: in eis autem sola impotenta consequens resiliendi ratione adiuncta, atque ex ea intentione subiecte electione medium efficacium per scientiam medium, ut diximus, directa, & regulata inveniuntur: quare ea generali Auguftini doctrina, nihil eum de efficaci intentione absoluta salutis medicorum electionem ac subiuncta merito. Christophe. de Ortega de Deo Vno, Tomus II.

CERTAMEN V.

*Quorsque Vasquez contra Soarium
minus solidè discurrerit sum
matim expeditur.*

1. **C**onuenit utriusque (ut diximus) absque efficacitate intentionis salutis & glorie prædestinationi salutari eum à Deo ex speciali prouidentia posse, totam effectus omnes illum prædestinationem atque huius effectus omnes posse confidere contra Thomistas Recentiores Dominicanos hic omisso, atque in simili de necessario decreto prædeterminatio nolitorum contingentium fusè confutatos tom. I. de Deo uno controu. 3. tota disput. 1. atque hac etiam controu. & quæst. non solum. Offendimus enim ex ineffaci, vera tamen, & seria intentione salutis reprobatorum sufficientia auxilia ipsi à Deo prouideri, quam veram intentionem salutis corum (ut vidimus controv. 4.) licet ex Thomistis hisce pauculioribus in Deo, non sine temeritate, negent, reliqui tamen cum reliquis Theologis, scriptura, & Patribus concedunt: quare illorum pauculorum ratio, (quod nisi ex efficaci finis intentione media applicari ad finem abolute nequeant) ex eo Theologico dogmate de mediis sufficientibus pro reprobis ex ineffaci salutis ipsorum intentione à Deo prouisum confutatum abunde est: immò & humana etiam experientia, cuius opposita eam ratione confirmare volebant: Siquidem ex intentione vera ineffacia media, quæ iudicio nostro intentio fini consequendo inseruire abolute possint, plerunque applicamus tametsi fecuriora, & efficacia alia ad finem obtinendum: quia cum applicatio maioris statim applicare omitteramus. Ratio autem à priori est: quia de ratione efficaci intentionis finis est intendente determinare ad faciendum, quantum potest ut finem intentione confeatur: quare ea omnia que in sua habet potestate ad finis certiorum feconderentur aequatio nem apliceat, & apponat non intendere efficaciter finem aperte confeatur. Cum autem infra eam intentionis motionem determinatiuam ad securioris, & efficacioris medijs applicationem, motio intentionis vera, non determinatiua ad securioris medijs, sed solum ad sufficientis appositionem non repugnat: immo neque ad huius appositionem non determinatiua, sed impensis solum, ex eo, quod efficacia media non adhibeantur, veritas intentionis non reicitur: quin potius ex motione ad medijs sufficientis applicationem vera feriatur (licet non tota qua esse poterat feriatur & intentione) intentio finis conuncitur: cum impensis medium vere ad finem eligi, & applicari nisi finis vera intentione præcedat. Reliquorum vero Recentiorum Thomistarum Dominicanorum ratio, quod inter intentionem finis, & electionem mediorum proportionem requiriatur, ut efficaciam elec-
tio non, nisi ex efficaci finis intentione, possit oriiri, ne casu Deus in horum electionem, & finis subinde consequtetur, & ultra quam intenderit, videatur incidere, ex dictis facile subrigit. Et si enim in eorum medianorum electionem, & finis consequtionem ex motione determinatiua præcedens ineffaci intentionis non veniat, venit tamen ex motione impulsiva intentionis illius; unde nec ultra quam intenderit finem consequtitur: Cum vere iuxta hos Thomistas eius consequtionem intenderit. Nec casu in illam, & medianorum efficaciam incidit electionem: cum ex præconfi-
lato, siveque voluntatis arbitrio, & deliberatione in eiusmodi electionem & finis consequtionem sciens, volensque libere venerit, ac deuenient: non fecus, atque in ipsam ineffacem finis intentionem, nec unde determinatus venit, atque, velut in intentionem finis eiudem, veniret. Sed hi casum contingentis actus, seu effectus respectu liberi agentis, cum huius, & efficacius libertate male confundant: illud demum de proportione

ne inter intentionem & electionem quoad efficaciam (quod vel impugnata causalitate, & fortuito respectu agentis male probant, ut vidimus, vel nullatenus probant) falsissimum est. Nam, vel debet esse actuū ipsorum subiectū, quoad efficaciam propria, vel obiectorum seu in obiectis, ad quæ illi agūs ferantur, at tandem: subiectū autem non requiritur; alioquin nullus modus ex intentione ineffaci finis electio efficaciter potest. Cum tamen ipsi faciantur ex intentione ineffaci, salutis reprobatorum electionem efficaciam mediorum sufficientiam eis de facto prouisum à Deo haberi: sed neque obiectū sue ex parte obiectorum; in que ten-
dunt, requiri ex proportione potest. Tum, quia ea ad actuū proportionem imperficiens est: tum, quia intentione salutis reprobatorum plurium, efficacia media plura ad actus conducentes ad ipsorum salutem à Deo dīgi ac prouiderū, cum ut honestos actus exerceant, ut intentiones superent (plura, inquam, sapere etiam quam prædestinari pluribus, qui sola presentia finali at tracte totius diuinæ vite salutari) negat prædi-
Thomistis non possunt. Hac (prater generalē rationem de euestione libertatis, & contingentie obiectum salutis ab ita antecedenter electis prædestinatis tamen, præsumque citatis locis, atque postmodum preme-
dicti ad institutum præsens ratione & sententiā Thomistica & hisce Dominicanis de necessitate intentionis fectionis ad gloriam merita absolute prædestinatis antecedentis (in terminis ut auit) confundandi fuerit facias.

2. Venio ad nostros' eorumque affectus exercitos, qui ea necessitate exclusa alterius sententie in quælibet de facto adhaerent. Soarius affirmavit principius, & Princeps adest itenue pro affirmativa dicimus, arque haec curauit, ut plura cogitare oportet prout facias, & impossibile citatis locis præferim de auxiliis, c. 1. ut nostri Vasquez negativa sententia Dicis sciamini argumentis faciasceret: & certe laudem transcribant Recentiores aliqui merentur, si Soarius, ex quo transcribant saltē circa sunt, summa vēdō causas pro affirmante sententia est, ut antecedentes metta præ-
stabiliti efficaci intentionis possibiliterat (qui subtilia affirmativa de facto sententia sua evidenter relata-
retur) obfirmet: statut primo, in diuinis voluntibus dierunt, inuersumque ordinem intentionis, & execu-
tionalis intercedere debet: ut primo voluntas à finis ante-
re ad mediorem amorem gradatim, poterit, & poter-
ius, quo media remota, & temotio finit reme-
tissimum usque descendat: 2. vero exercitus ordine à remotissimo hoc voluntatis amor incipiat ex inde ad proximiora, & proximiora fini poterit & poterit ele-
dat: id quod, & necessarium videtur, cum media remota proximiorum causæ sint, supponere ab aliis
ad posteriorum executionem debant, & in præ-
dicti nationis ordine ab aduerteris, ex intentione ineffaci
salutis prædestinaturum necessarii admittendum: cum
ordini intentionis finis amor antecedat: ordinis vero
executionis auxilii amor ex eo fine primus sit, deinde
meriti ex auxilio orti, & tandem finis amor exercitiorum
aliorum amore, antecedens efficax, vel inefficax sit:
nihil refert finis etiam liberi, & conognitae nobis
obtinetur libertatis, dummodo ex scienca media diffi-
gente efficax ille amor primus, seu intentio huius à Deo
concepitur, iuxta eundem Soari doctrinam generalē
de præfinitionibus diuinis contingentibus nostris
operationibus: statut secundo, in electione, seu intentione efficaci illa prima Dei gratitudo, & profus finis meritis illud gravis, vel ex parte actus, seu intentio
ipsius accipi posse, ut scilicet ad eam concepcionem
nulla omnino merita abolute præsupposita, ad gloriam electi Deum abolute mouent, ac merita indu-
cant: vel accipi posse ex parte obiecti, ut scilicet præ-
stabiliti gloria à Deo efficaciter intendatur efficaciter con-
ferti, sive habeat, sive non habeat merita: ac proinde in-
tendatur gloria gratitudo, sive non onerosa ex vi intentionis illius conferenda: vel potius contra ex parte obiecti
onerose, ac non gratitudo conferenda: acq; ut præsumit & co-
rona ab ipso consequnda. At igitur gratis, & sine meritis
sunt.

ORIE
In A.PA
D VIIC

fue ante meritū vilum absolute præsumum ex parte actus prædestinati gloriam a Deo efficaciter intendi; ex parte vero obiecti ea gratitius prorsus intentione perficte Deum gloriam prædestinati multifariam intendere efficaciter posse. Primo, ut sine meritis à prædestinato obtineatur excludendo positiū prædestinati merita ab eius gloria intentae collatione, fuit illam ipsi gratis, ac liberali prorsus donatione conferre intendendo: quo pacto baptizatis non adulis gloriam efficaciter videtur Deus intendisse. Secundo, neque includendo ex parte obiecti merita prædestinati, sed ab illis pro eo intentione gloria signo præcindendo, quia vel gratuitam, & liberalem vel onerosam gloriam donationem intendat: ut liberum proinde ita gloriam intendenti Deo sit, fuit obmerita & in premium remuneratorie, fuit liberaliter & gratuito pro posteriori eam vel prædestinato, & exentiū conferre, quia alterutra voluntate posteriori intentioni illa prima fuit aduerfetur. Posita vero posteriori voluntate efficaci, qua determinatē velit gloriam gratis conferre, non poterit prædestinato eam ob merita conferre, qui hūc posteriori fuit voluntate contradicat ut patet: ficut, nec posset gratis, & liberaliter gloriam conferre, si loco eius posterioris voluntatis oppositam remuneratō poterit, de gloria vel corona & præmio, ac remuneratō conferenda positiū voluntatem habuissent.

3. Secundum hunc modum confimat: quia, si quis decemat ego sicut etrere solam, postea potest modum ex pluribus, quibus succurrere potest eligere: neque, vel liberali donatione, vel mutuo, vel debita solutione; si ergo ille creditor ipius sit, qui altera ex his elezione intentioni efficaci sicut etrere præcindere aduerfetur, sed potius illam inter addebitumque effectu deducat, secundo: quia potest Deus pluian, & vberatorem fructum terra tali tempore efficaciter decernere, quia id per suorum naturalium dispositionem, vel Sancti alius tubus preces, aut merita, vel per gratuitam, ac proportionem vicronam ac miraculosam dispositionem suam à se agendum decernat: postea vero circa villam cum voluntate, seu decreto illo repugnantiam, & oppositionem, quousq; ex his modis, pluian, & vberatorem pro suo arbitrio decernere, atque exequi: cuiusvis enim ex his modis; aut modis electio per primum illud de pluia & vberate terra decretum libera ut de se patet, atque integra Deo est. Hinc autem modum minus sibi probatum Soarius ipse in Deo ait: quia imperfectum videatur prius de genere, quam de specie decernere. Deum cui omnia, quoad speciem, & modum à principio, ac simili, non minus, quam quoad genus, cognita, ac certo explorata sunt eius amēt, & confutus scrupulis his, vnde modus iste defecatur. Confutus: quia modum, & medium decet, fuit blasphemus intenti secundum le finis cum specie confundit, quia finis secundum prædicatio genericum decet illo anteriori efficaciter intendatur, ac non secundū specialiora omnia eius diuidiuntur etiam prædicta. Hoc vero ratione diuinæ scientie ex prædicto diuina (licet, non quia inventum: ut alii putant, cui prædictio obiectum præcludere, ut sapere offendendi, non contradicisti) repugnat, & ex parte etiam decreti, cuius efficacia præcindit ex parte obiecti esse non potest, ut sapere etiam monstrauimus. Si ergo, ut Soarius significat, de rei efficaciter intenta absque modi, & medi intentione eodem modo, atque de intentione rei, secundum predictum genericum, sine specificis confundens sit, non quidem minus Deum decens modus hic secundus erit, sed aperte implicitorius, & repugnans: quare censeo Soarium genus, & speciem laxe, nec stricta metaphysica, & logica significacione usurpare, ita vero pro re dicitur, & efficaciter intenta secundum se, quin modus, seu medium, que facienda est, simul decernatur ex parte decensis diuina nulla est indecedit umbra quia Soarius ipse in modi huius confirmatione secunda intentionem Dei de pluia, & fructuosa terra vberata, absque vilo kerupulo, possibiliter posteriori admissit.

4. Tertium modum sibi probatorem intendendi efficaciter gloriam prædestinati gratuito ex parte actus, atque antecedenter ad eius merita, alt dependenter ab Christoppi de Ortega de Deo Vno, Tomus II.

illis ex parte obiecta afferit Soarius: ut scilicet gloriam prædestinati per medium meritorum determinatus ut premium, & coronam, ac non aliter obiectandam, antecedenter decernat: ex eaque intentione auxilia efficacia eligat, ex quibus iustitiam adeptus prædestinatus, eam persequenter mereatur, ac subinde ob merita condigna, quibus ille decedit, gloriam ut efficaciter intendat, ut coronam, & premium ipsi donet. Nullam autem in hoc modo repugnantiam inter efficacem Dei voluntatem intentionis efficacis gratuitæ ex parte actus, & independentis à meritis, & eius obiectum glorie scilicet dependentis à meritis atque non aliter, nisi ut premium & coronam donandæ: quare, & eius voluntatis cum executiva gloria, ut premium & corona concordiam esse aperi simili sic explicat, & confirmat. Primo: quia in contractu venditionis gratis quis vult huic, & non alteri rem suam vendere, & tamen eius donationem gratuitam non vult sed onerosam, & pro pretio. Secundo qui premium defuit bonis certatius liberali voluntate statuit, & proponit, non vult tamen bona illa gratuita & liberaliter sed onerosè ob certantis merita donare. Tereti si ita poponens premium certantibus tantæ efficit virtus, & industria, ut sua opera, & consilio ita aliquem possit inuadere, ut certo vincet, ac premium propositorum infallibiliter consequerentur, sive huius potentiae & industrie concius ablique illa repugnantia, & imprudentia posset, gratuito etiam, & liberaliter ante absolute certantis merita velle illi premium, & coronam victori à se etiam liberaliter propositam, neque aliter quam ob victoriam in eo certamine consequendam: atque ex ea gratuita, & efficaciter antecedente voluntate operam, & industriam suam certante impendere, & applicare potest efficaciter velle, ut his suppetiis in certamine vincat, atque ob exercitatem absolute strenuatem, & victoriam obtentam premio & corona certantius præstita coronetur. Hoc autem exemplum, in quo nulla gratuita, & liberalis efficacis voluntatis de illo certante præmianto, vel cum suo obiecto, vel cum voluntate posteriori premium, & coronam collativa repugnantia inuenitur, est conclusio affirmans possibiliterum efficacis intentionis diuina merita prædestinati antecedentis, proplusque liberalis, & gratuita de gloria ex meritis determinata, & non aliter quam, ut corona & premio donanda, causus idem, atque ut aiunt ipsissimum est. Et sane alterutro ex duobus postrem modo gloriam adulteri prædestinati à Deo antecedenter, gratuito, & liberaliter intendi, nec ab opposita sententia Patronis negari posse videatur: eam quippe ita gratuito inefficaciter absolutè à Deo intendi fatentur. Quare vel eam Deum intendere præcindendo à medio determinato meritorum ex parte obiectu, vel per merita determinata (ut verosimilis) obiectandam, quia inter gratuitum intentionis, & onerosum obiectum non, nisi ex meritis, obiciendi, & ita executivam donationis gloriae ex meritis voluntatem sit repugnantia, aut oppositio villa. Quid autem adulterari intentionem illam efficacem esse negant ad convenientiam, vel oppositionem gratuitæ intentionis cum oneroso obiectu intenti, & executionis ex intentione illa huius inefficacia, vel efficacia nihil refert. Hac vero antecedentis efficacis intentione, fuit electionis gloria facta possibiliter, ut de facto pro prædestinatis in Deo adit rationes, & à priori, & ab absurdio Soarium & eius sectarij inducent commodius referendas resellendaque certamine débatu, cum nostram primam conclusionem statuamus, ac vindicemus.

5. His omnibus, & singulis pro intentionis gloria, sive electionis efficacis merita antecedentis prædestinati ad illam possibiliterum Soario excoxitatis, Valquez notat multis teste opponit neque satis plerunque firmis (ut alii ipsius, hac in re declaratis vnu venit) quia hic resoluenda villa nobis lunt, firmiorib; in certamine ultimum pio eorum, & nostra negativa sententia refutatis, ne eius veritas ex probacionem, & fundamentorum debitilitate apud aquos rerum ultimatores, ut non subruat, vacillet: & male-

Vn x in

340 Contr. VII. de Prædestinatione.

in primis contendit Vafquez disp. 89. c. 7. & 3. p. d. 2. 3. c. 8. ordinem intentionis solum in Dei voluntate esse: Executionis vero in solis rebus, & obiectis, sine scilicet, & mediis executis: cum ipse efficacem etiam intentionem finis per media & causas physicas obtinendi in Deo concedat, ac postmodum voluntatem concurrendi cum ipsis ad finis executionem. Nec dubium esse posit, quin medi remotiora ad executionem praecedentia proximorum ad finem ex Dei executioni voluntate ob finem aliquem praalentum, & antea ordine voluntate Dei mediiorum fini proximiorum prouenire debeat: quare, & ordinem executionis in diuinis etiam voluntatibus repetiri, sive ex efficaci, sive ex inefficaci finis seu effectus per intermedias causas à Deo apponendi intentione executionis ille Dei voluntates prouenant. Secundo male contendit in Soarij doctrina aliquid voluntum fore ordine executionis non codem, ut debet, sed diuerso aque aduerso etiam modo, quo ordinem intentionis voluntatis est: ac proinde efficacium voluntatum ordines non concuerint inter se, sed iniuste maxime discordare. Asumptum probat: quia ordinem intentionis voluntatis Deus merita propter gloriam: ordine vero executionis vult dare gloriam, ut Soarius ait, propter merita, leuis probatio: quia est grauius in philosophia aquino locutus. Distingue: vult ordinem intentionis merita propter gloriam, ut finem intentionis ac non habitum, sed per merita obtinendum, fateor, ut medium, & moriuntur moraliter habitum, suaque absoleta existentia ad merita apponenda Deum mouens & induens, nego. Similiter distingue alteram aliuscum partem, ordine executionis, vult dare gloriam propter merita ut finem, nego ut medium, & medium absolute prehabitu, & existens suaque absoleta existentia mevens, atque indicens Deum ut premium & coronam gloriam, ut ordine intentionis praesulerat, donec, fateor: Ecce harum virtusque ordinis voluntatum concordiam summanum, ut mittant ciuitatem aquincumatis fallacie sua Vafquez ipsum patere: cum ex inefficaci gloria intentione, sive propter gloriam, ut finem, auxilia, & merita prædestinati apponi fatetur: ac rursum propter merita ita absolute posita, in eorum premium, & coronam ordinis executionis gloriam conferri. Nec præstat, quod Vafquez instat, merita, scilicet, non esse media physica, sed moralia, que cundem ordinem proinde in voluntate operantis, atque in executione debeat seruire: siquidem solum fini media quatenus mouent voluntatem operantis, sive voluntatis obiectum. Quocirca si autem præstabilitate merita voluntas ad efficacem gloriae prædestinati mota est, nihil restat postea motionis moralis meritis erga Dei voluntatem exercendum. Sed tamen duplice intentionis, & executionis ordinem admitto, quem necessario vidimus admittendum, ramus ordinis intentionis gloria, ut finis voluntas efficaciter, & adiacente moraliter mota sit nihile refert meritis motionis moralis eo ordine agendum; reflectat tamen agendum totum ordine executionis eorum absoluta existentia præstabilitate, qua sola potest præmii, & corona exequitiam collationem exigere, & gloriam, & ut talis merititia motione causare: quod ipsum fateti Vafquez debet admittens Deum posse effectus caufarum naturalium ante harum absoletam præstabilitatem decernere: haec siquidem non solum illos physico influxu ordinis executionis causant, sed naturali precaria exactione voluntatis concurrendi executionis ad Deo: quam precariam executionem sua absoleta existentia fortunent, atque ordine illo intentionis ad efficacem antecedentem intentionem diuinam effectuum ipsorum non habuerunt. Quod autem ultimo instat Vafquez Deum ordine intentionis, & consultationis præconciliari, ac statuere debere, non solum, quid liberalis, & misericors, sed, ut Index . . . sit: ac proinde merita absolute expedita, ut iam prædestinati efficaciter intendat; ordines . . . dit aduersos & motu sibi pugnantem conunit: statuit ergo Deus liberaliter ordine intentionis gloriam dare ordine executionis, non nisi, ut iustum Iudicem, post merita, præmit.

6. Tertio impugnat antecedentis intentionis & electionis efficacis huius possibilitem d. 89. citata ex Okano: quia circa id, quod aliquis non sibi sed alteri libere consequendum proponit, atque adeo ex eius

intensione iudicat non debere moueri, nec necessaria mouendum ad apponendum ex parte sua quod opus est, ut finem ipsi ab alio intentum obtineat, neque ille aliquis intentionem efficacem illius finis habere, cum aliquid executionem absoluere, in sua potestate non habet, sed frustrationis periculum, & incertitudinem obtineat finis, quem alteri intendet; tametsi media ex ea intentione inefficaci possit efficaciter vello, ac de facto intendit, & sive parte apponere, est ille alter, cui finis ab altero intentus, & proprius est, medius, & ipsum finem in sua habet potestate ad media adiungendam, nisi ex efficaci finis voluntate nequeat moueri: finis, & ille aliquis, si finem sibi intendet, quem, & media secellaria in sua omnino potestate habet. Sed falsi plausiblū innititur impugnatio. Primo enim videtur auctor plausibile quæ ab alterius voluntate pendent, puta officium, beneficium, ita videnter, & nobis & aliis obtemperare intendere, ut ex vi intentionis illius ad eius executionem, quantum possimus moreamus, & nihil ad eius aliquid executionem fortius, & potentius vi eius intentionis omittere possimus: nescio autem quid alius intentio efficaciam nostra habeat, quam determinare non ad agendum, quantum possimus, rotum, nihilque quod in nobis sit omittendum ad intenti finis confectionem: etiam cum nobis aliquid efficaciter voluntas, ut taliter a medico, alimento, & velutum a vendentibus, quorum voluntates in nostra potestate non sunt, nec de concordia causis naturalibus necessarius, cum per illas aliquid efficaciter obtinere intendimus. Ratio est: quia infundibilitas de ratione efficacis intentionis nostra, etiam circa eas, quæ ab alterius libertate non præde- minime est. Etsi autem sit infundibilitas de ratione intentionis efficacis diuina, atque in casu prædicti, dat à Deo efficacibus etiam auxiliis meritorum & glorie. Per illud alesco nosse libertatis, ac indumentis potestatis sint possintque absolute antecedentem potestam non apponit: at non apponi nequeat consequente intentionis, & impossibilitatis: quia intentio illa efficacia essentia iter per scientiam medianam præsupponit etiam, ut Soarius ait, camque præcide auxiliis efficacia ratione deuolentes imbibant necessitatem contempnere intenti finis habet: Quod est latius, ut fructus nequeat: atque hac ratio Deus in Scriptura corda, & voluntates nostras in manu sua habere dicitur: ut ea quoquo verbum dederat, & verterat infallibiliter: atque indebetibiliter quo velitarque ab August. c. 97. cunctis & c. 1. 4. de corrept. & grat. Deum magis habere in propria voluntate, & potestatis ipsorum. Dilectionem finis proprii proprii eius, qui intendit, vel alius ad possibiliterem antecedentem intentionis suis posse non alieniansi ad plenam vel non plenam potestam intendit, iam impugnatam recurratur. Non enim ergo ut mittant omnia, quæ vult Deus ob suam tandem gloriam, ut communiter dicitur: quare, & sibi & propria finem, ac reliqua ut media ad ipsam vel j. amicitia amor ita nos in amatum transferre, & ea, quæ nobis ex complacientia nostrâ naturâ insira, ex illius complacientia anemus ipsi, atque velimus. At certi tentamus differimus de his, quæ penes intendentes potestatam sunt, ut conterat, non stat in eo, quod alii intendentes sunt, sed in eo, quod solo immediate, & proxime possit, ac efficaciter velit conferre: nunc enim duci dependent ab alterius libertate, & opere repugnante, ut patet: sed quae intentio voluntas illa non est, sed exequitiam solum sui obiecti, cum nihil ad eius obtinendum rationem medi habere possit. Si autem ita finis intendit, vel intendenti, vel alteri ita in ipsius potestam est, ut se solo illum exequi possit, & etiam dependent ab alterius libertate, atque operatione, quam tamen in sua habet potestate, ut nostras habere. Deum diligimus: nec aliter, quam per alterius liberam operationem confidere, atque exequi possit, etiam dependent ab alterius libertate, atque operatione, quam voluntas illa efficacem antecedens, absolutam alterius operationem, & intentionem efficacem obiecti sui erit: non tamen ex ea

ea immediate effectus excutiuè poterit apponi, sed exspectanda operatio alterius necessario erit: tametsi ita efficaciter intendenter intentio illa ratione efficacia fuit intrinseca seipso determinata, vt efficacia media ad eam operationem, quam ratione ipsorum in sua habet potestate absolute obtinendam adhibeat: ita ergo Deum se posse habere in electione, seu intentione efficaci glorie predestinati Soarius ait iuxta tertium modum intendendi gloriam ipsius, ut primum, & coronam, nec alter quam per ipsum merita obtinendam: quare tertia hac impugnatione non tangitur.

7. Sed tertium modum Soario probatorem impugnat natus Vafquez. Quia actus interius, & exterior in eadem specie virtutis necessario esse in statu Theologici debent: maxime, cum interius actus specificam honestatem ab externo accipiat: atque in praesenti, vt sit actus gratitudinis, misericordiae, aut liberalitatis, efficax voluntatis gloriae predestinata, debet respicere non hominem obiectum harum virtutum honestatem (quod omnibus virtutibus communis est) sed etiam in materiali obiecti rationem peculiarem: nempe compensationem obsequi, vt gratitudo sit, misericordia subventionem, & misericordia, & pacem largitatem, vt sit virtus liberalitatis: tametsi enim his tribus virtutibus aliquid commune, & independens ab obiectis conueniat, tamen sicut libet, & absque ulla necessitate physica, aut moralis obligationis tribuendi, tamen in specie aliqua eam constituta voluntas nequit, nisi specifica eius resipicit & pertingat. Si autem gratis, & sine meritis, quod de efficaci electione antecedente ad gloriam, denotat, vita communis illud liberalitatis physica & moralis, speciale; quod in virtute liberalis donationis est donatio, & voluntas exequens gloriae liberalis, & gratitudo esse debet, ac non ex meritis: cum, vt exequens voluntas intentioni illi respondeat, nec adscriveatur: tum, vt donatione ad aliam virtutem specificam ab ea, in qua electione illa efficax leu interius actus est, à quo procedit, contra statutum dogmae moralis Theologiae non pertinet: ergo implicar efficax electione illa antecedens liberalis, sine, ac independenter a meritis predestinata cum executiva voluntate, & donatione dependenter à meritis que de fide ex meritis, & remuneratoria est: in proponeante autem primum certarunt acque efficaciter intendente, & iunctante quantum potest, vnu ex certantibus, vt futurum, & primum a se propositum (quo proxima ratio videbatur encunari) assuebat, duas actiones externas dunque internas distinguunt: harumque quanvis in eadem specie virtutis cum externa, quam efficaciter intendit confitetur: interna liquidem præmissi propositum, & eis traditio externa prorsus liberalis est, certantibus communis, ac fors Reipublicæ, si præmissa de suo alijs ponere debet. Præmissi autem distributione cuique voluntas efficax erga alteram ex certantibus, quae distributionem illam pro obiecto habet, est libere, & physice, & moraliter habeatur liberalis non est, sed gratitudinis & remuneratoria fei distributione iustitia vni extrema ista distributione: quod si alius a proponeat, & collato primum efficaciter intendat, adiungetque subinde, quantum potest, alteram ex certantibus, vt primum consequtatur, cum media solum possit conferri, idque liberaliter, si ita conserbi ab ipso contigerit, nimirum quod intentione efficax, ex qua illa donat liberalis etiam sit, illud de voluntate empionis, & venditionis extra rem videri ait. Pacifici enim de re, & pretio ad eam virtutem pertinet ex cuius fine quis pacificetur, & quandoque ad nullam, immo quandoque ad virtutem, si ex fine fornicationis, ludive immoderati, & vitiis pacificant. Extremum de intentione ineffaci, que idem viri virtutis opus cum externa actione non facit leuis videtur, nec liberalitatis, sicut efficaciter intendit, affectus est, sed benevolentia ad plures virtutes communis. Hoc tamen, est acutissima, intentum non euincunt, Scenim primum quis proponat ex intentione efficaci, vt alter ex certantibus illud consequar, ex qua etiam illam, quantum possit adiuvat, vt vneat, præmissumque donet victori, dubium non est, quin præmissi donatio ad gratitudinem, vel iustitiam distributione spectet, ad quam antecedens illa efficax intentio, spectate non potest, cum debitum victoria non supponas, similiter.

Vafquez ipse aiebat voluntas efficax vendendi, seu paucescendi, ex qua rei traditio ex iustitia fit, ex iustitia esse nequit, sed ex alio quopiam mortuo esse potest: ergo non oportet, vt intentio efficax antecedens voluntatem aliam alius actionis executum ad eandem virtutem ad quam actio, & executiva eius voluntas spectant, pertinet: neque id, nisi de actu interno immediatè, & directè executus actionis externe, atque hac externa moralis Theologia docet, poruita docet; nec vim ullam habet oppositio, nisi ex debita subordinatione physica intentionis, & electionis ex ipsa quæ ob finem intentionis esse debet, sive efficax, sive inefficax intentio sit: quare, & contra Vafquez ipsum vim habet exemplum, si quam habet. Denum eundem tertium modum impugnat: quia, si unico actu intentionis glorie, seu intentionis antecedentis gratuitæ, & liberalis, non nisi ex meritis donante, ferri intelligatur poterit quidem ferri in gloriam per, vel propter merita, sive ex meritis seu ordine meritorum ad eam voluntatem concipiendam, qui altero ex his tribus modis explicetur, nequeque verificari, nisi merita prævia in eam voluntatem influant: quod & ipsius antecedentia, & liberalitati repugnat: quare, nisi electio illa efficax antecedens præscindens à meritis (iuxta modum secundum iam impugnandum) afficerat, prorsus repugnat: sed cum Vafquez ipse r. 2. t. 1. de intentione finis doceat illam ferri in finem cum ordine, & relate ad media necessaria debet: quare non posse non directe in illum, & indirecte ad merita ferri idem sibi respondit iudicet, & electionem; seu intentionem illum gloriam antecedentem, & efficacem ferri in gloriam cum ordine, & relate ad media meritorum, ac proinde ad merita etiam intendeat.

8. Secundum de antecedente intentione seu electione efficaci ad gloriam præcivit à mediis determinatis, sive à meritis impugnat Vafquez, quia ex vi eius electionis antecedentis, seu intentionis efficacis gloriae præcivit postea etiam posteriori electione mediis determinatis meritorum ad eam consequendam, immo & electione mediorum efficacium pro obtinendis meritis ad hanc subsequentia monetur homo liberè ad merendum, & obtinendam gloriam per merita. Ergo, eti non mererat, nihil ponetur cum intentione, & electione meritorum præstabiliti, & auxiliorum efficacium ad merita absolute incompositibile: atqui nec deficiens meritis à gloria efficaciter antecedenter intenta excederet, cum intentio illa, & electione antecedens, & ab intrinseco efficax gloria cum eius absoluta positione, & existentia essentia sua connectatur: Ergo, eis intentione, & subsecutis electionibus, nullaque facta impossibili sed possibili absolute positione consequeretur prædictinatus ad gloriam sine meritis, quod Soarius negat, & electioni consequentia gloriae ab ipso determinate per medium meritorum prorsus repugnat. Respondere tamen Soarius facile in suis principiis potest: antecedenter illum suam electionem, seu intentionem gloriae, vel latrem electionem subsequtam mediis determinatis meritorum, & auxiliorum efficacium ad ipsam scientiam conditionatae medianum dictiuam, & subinde conditionatae etiam meritorum, vt cius obiectum, futuritionem supponere: quia, si merita in statu absoluto descent, vt potest anteecedente posse, non præcessent: quare impossibilem absolute esse suppositionem coniunctionis defectus ab illo meritorum, & electionis ipsorum, tanquam mediis determinatis electi ad absolute gloriae consequtionem: ad eam quippe coniunctionem opus est vt electione ipsa supponatur absolute præcedens, & existens: quare & absolute existentia meritorum potestis absolute efficibus auxiliis, cui futurito corrum conditionata & scientia media, ac tandem electione ipsa, cum auxiliorum, tum mediis determinatis meritorum impletur: ad contingendum autem absolute meritorum existentiam & eorum absolute defectum, purificata per medium absolute positionem conditionem, nulla esse potest in voluntate, nisi fictilia & chimærica potestas, vt de se patet ac fæpe docimus: quare sola est potestas non merendu, ac impedientem, ne futurio conditionata, acque electione, tum meritorum, tum auxiliij illius, in suo genere præcessit: quae est potestas non merendi cius,

Vu 3 qui

qui absolute potest, atque in sua potestate habet impedimentum possibilis, consequens non merendi, pro priori ad absolvitum meritum quem appetuit impedit, ne fuerit ut respondimus sepe ad compendiam absolutam libertatem actus contingentis cum electione & collatione absolute efficacis auxilij per scientiam medianam regulatis, & directis: quare, nisi aliunde, hac oppositio videntur prematur ut premissus contr. 4. q. 2. contra Soaristicas præfinitiones vniuersitatis iterum in re præfenti virgibus cert. vlt. facile me eluctus vel cluderet impugnatio.

9. Impugnat secundo: quia, quidquid Deus vult gratia ipsius, seu propter ipsum vult, vel gratia alterius, seu propter aliud, quin posse voluntas præscindere ab utroque: sicut nec potest præscindere, ut aliquid velim, quin ex nostri, vel alterius complacentia velim: ergo Dei voluntas efficax circa gloriam prædestinata, vel veritas circa gloriam, siue donacionem propter se, & gratia sua, atque sic aperte vult dare gratias, & fine meritis: id enim dare gratias, dare scilicet gratia donandi, & ipsius donationis & præter exclusionem meritorum in ea voluntate infertur inde: electionem mediis meritorum ad consecutionem gloriae locum non habere, adhuc pro posteriori: quia voluntati illi efficaciter adseretur: vel veritas circa gloriam siue donacionem non gratia ipsius & propter ipsam, sed propter merita, & tunc iam includit merita, cum autem nihil posse vult nisi propter se, & gratia sua, vel gratia alterius & propter aliud, atque primo modo excluduntur merita, secundo vero inclaudantur, ut planè voluntatem illam ab inclusione, & exclusione præclaram esse chimericam, & impossibilem. Ad exemplum volentis efficaciter ex misericordia succurrere ego non definendo pro eius voluntatis signo priori donationem, vel mutuo, vel debito compensatione succurre respondeat: iam assignari speciale virtutem misericordiae, que componi posse cum quovis ex assignatis modis executu siue currendi in voluntate autem illa donandi gloriam abstrahendo à meritis, non posse assignari speciale virtutem, que cum donatione executiva propter merita componat. Sunt autem haec ceteris debilita. Nam ponit (quod Scriptura assertit) eam Dei voluntatem ex misericordia suisse, & est causus quem admittit: & sane, cum merita ipsa ex misericordia Dei orientur potest ipse conferre gloriam ex duplice voluntate misericordiae, & iustitiae, seu gratitudinis, vel unica ab alterius motu inadæquate concepta, & adæquate ab utroque: vel propter unum vel principale motuum, alterum vel impulsuum: vel denique exercere, & ex qui materiali actionem iustitiae, aut gratitudinis in donatione gloriae ex solo motu misericordiae. Ratio autem illa nimirum aquivocationis nota supra nobis in alia eius impugnatione, vocum gratia, & propter se vel propter alium: accepto quippe gratia & propter se vel proprius, & gratia alterius finaliter, & mediatrix, ut premissus ad formam, quæ aptius ad latinitatem loquatur) verum est nullum actum voluntatis cuiusvis posse ab utroque præscindere, propter autem meritum, non est finaliter accepimus, seu finis respectu gloriae, quæ ob ipsa datum, sed potius medium morale, seu motuum, per quod illa in executione dabitur: quare abique vlla repugnativa voluntas illa antecedens, siue electione efficax prædeterminata ad gloriam in ipsam eiusq; donationem ob misericordia honestatem, vel alterius virtutis modum, quin medium meritorum includatur, excludat, potest præcisius ferri: & sane, cum, quod ad motum attinet, nullum sit intentionis inefficacis gloria prædeterminata à Vaque asserta, ab efficaci discernere importunè ad eius efficaciam impugnandam medium istud assumitur. Ratio, ob quam secundus hic filius modus minus Soarist placet, quia scilicet videtur admittere Deum prius de genere, quam de specie devenire, quod, cum ex parte diuina scientia, cum ex parte efficacia diuine voluntatis repugnat, ut ostendimus, in modi huius explicacione benigna, quam supra dedimus. Soartij ratio vim non habet, vt ipso in suo philosophandi modo, displicat.

CERTAMEN VI.

*Haud maiori opere pretio Vasquinianis
aliis Soarium impugnant.*

1. Impugnat Lessius primo. Quia hoc modo electione reprobi ante praewita merita positum etiam videtur à gloria exclusi: tum quia ceterus Beatorum numerus hac electione efficaciter praefinitum vii, & sufficiens certo lapidum numero, & certo Coniuvanorum numero, & ordine coniuvium, eius affortores eis docent: cum autem efficaciter electi nequeant non numerum illum completi, ac supra illum addi alii sine mutatione praescindendi ante prævia merita non inclusi, excludi a gloria potius erunt, ac demum cum ea ex solium efficaciter electi ad gloriam auxilia efficacia ad perficerandum doceatur, qui ita electi non sunt, videntur ab auxiliis illis, & perfectioria potius exclusi: vrgere primum, & auferari certum illum numerum saluatorum communis, & sufficiens celesti inferendorum, quoad augmentum, & decrementum concedant: quare nec menam comitum illius moleste addiscit, certis corporis magnitudinis terminis, & proportionibus delineatus volumen. Secundum non vrgit magis. Electio quippe efficacia necessaria non est, ut auxilia efficacia donentur, adhuc prædictatis in horum sententia, qui ex intentione iustificati latius prædestinationem, & electionem auxiliorum efficacium etiam ad perficerendum possibiliter admittit: sed solum requiritur, ut ita electio, & prædestinationis non possit non conferri: quare ex determinatione haec conferrandi auxilia efficacia ita electis prædestinationis ad perficerandum reprobi, respectu quorum remanserint intentio inefficax fatus, ex qua dari a Deo ea auxilia possint, ab eis non remanent exclusi sed ex mera Dei liberalitate, quam eis electionis similes absentia facit. Vide secunda Lessij impugnatio euancit: quod scilicet Deus non redatur sinecere velle reprobis fatus: sed cum potius fatus insidiari: quandoquidem de industria ea deinceps auxilia, quibus noui taliantur, que si ex his auxiliis rursum ignarus de auxiliis prouiderit, plenarie reprobi contingentes: verum cum id ex mera Dei liberalitate, non ex prædestinationis praefacta electione ad gloriam prout, nil contra hanc præstat obiectio: immo ei tentat Lessij obiectans respondeat: cum ad prædestinationem, & electionem auxiliorum efficacium ad perficerendum, scientiam medianam regulantem, & circumscribantem: electionem vero sufficiens pro reprobi emittant, scilicet scientiam fateantur, & tamen Deum ex vera, sincera, serisque fatus ipsorum intentione ea a se auxiliis eligere facili dogmatis debat: iuxta talionem huius difficultatis à nobis datum contraria, & immo etiam in anteriorum peccatorum penam ex industria ea tripluat: quia tunc etiam ex corruptionis, & delinquentiae fine ea confert, ab ea intentione interea, tenuique fatus ipsorum non absit: de quo rursus 8. de reprobatione: indequè euancit scandalum, quod apud populum electio haec potest ingenerare: idem cum ipsi Catholica prædestinatione ingenere potest apud pelagianos ab Augustino predicata scandalum fecit, quia non fatis ab ipsi intellecta. Parui ergo talionem scandalum est, quod è sola ignorantia, & non præscientia intelligentia ortum habet, ut Theologico examine, aut vera, aut probabilita' rizantur. De quibus cum ad modum subtilla, & populi, seu casus, alioquin est nobis sermo, caput supereranda sunt, rater precipiti prudenter, ut de rebus ad prædestinationem frequentibus subtilliibus.

2. Tertia impugnatio. Quod eiusmodi electis fuisse possint respondere reprobi damnanti te antecedentes ad gloriam electos, atque efficacibus auxiliis à Deo non praeventos, ut bene vivent, ac perficerentur, & electi, & praeventi fuerint, & prædestinari. Hoc enim ob eccl

obiectione ex prædestinatione prædestinatiorum, & negotio prædestinationis reproborum, a quo robore contra Lessum, & Catholicos omnes intrui potest. Neque enim ex electione efficaci ad gloriam, sed ex electione auxiliorum efficacium pro prædestinatis ac non efficacium, sed sufficienitum pro reprobis, totas suas vires, (si quas haberet) defumit, sed habet certè nullas: cum enim fuit ex intentione efficaci, fuit inefficaci donata auxilia intrinsecus indifferentia, & efficacia, seu inefficacia extrinsecè sunt, antecedentem tam in reprobis, quam in prædestinatis absolutum ad bonum, prauumque corum vnum potestate relinquent, industria, bonorum liberu locum relinquunt, pro quo prædestinati laudem, & præmium, reprobri vero vituperium merentur, & supplicium. Solumque dicere reprobis possum, non ita Dennis erga ipsos beneficium, atque erga prædestinatos suffit. Quibus tamen ipse in operacione vicina parabola iam dudum respondebat: *An de bonis meis non licet mihi quod volo facere? an oculis tuis neguant est? quia ego bonus sum, & illo amplius. Tolle quod tuum est, & vade. Siquidem & reprobis non de eorum bonis, & debitis, sed de suo etiam, & ultra debitum, gratis plura in auxiliis sufficientibus Deus conseruat. Nihil ergo iustitia in reprobatione prouidentia, & damnatione feruanda electio illa efficax, & antecedens merita prædestinatiorum ad gloriam potest offere. At inquit Lessius saltem Dei bonitate officiet. Dona enim supernaturalia gratis, & è sua mera bonitate communia esse solent, ut in Angelorum Sanctificatione, hominum redemptione, Sacramentorum participatione, & aliis pluribus, æque ad omnes à Deo profus patet, qui bonitas fuit, vel inclinationis, legi deficeret, si quibusc efficaciter ex se solum, & absque eorum merito ad gloriam electis, alios ex se etiam ipso solum ab ea electione exclusisset: obiectio haec ut bonum Deum faciat, subfatuat Dominum negat, nec rationis umbram habet, ut in naturalibus vnam creaturam alteri præferre possit, ut experimur, in supernaturalibus nequeat: cum non minus supernaturalem, quam naturalem Dominus sit, atque ad supernaturalia illud quale quale ius, atque exigencia precaria abicit creaturis, Deoque ipsa debetum: & parabolam etiam inequalis donationis operariis in donis supernaturalibus sit. Exempla de sanctificatio- ne nill praefant Angelis communis: non probatur suffis omniibus, immò alii impetrant suffit, quam alii maiorem verius est: quid ergo diligenter alios pra alii ad gratiam votacionis ampliorem & ad gloriam impensis suffit amatos? Redemptio ad omnes creaturem capaces extensa non fuit, cum eius Angeli participes non fuerint: immò nec aqua quad applicationem, vel per Baptismi sacramentum, aut penitentie: nec medium sufficiens ad remedium, & reparationem nonnullis promisum nonnulli opiauant. Mitto perspicua.*

3. Quarta Lessij impugnatio: Promissio omnis est signum voluntatis præmittens: ergo absoluta abfolu ta, conditionata vero solum conditionate voluntatis. Atque promissiones omnes, & omnibus in scriptura à Deo de vita, & gloria æterna facta conditionate sunt, sibi metitorum scilicet conditione: ergo nulla est in Deo erga aliquem adhuc prædestinatorem, nemus erga eos omnes absoluta efficax, & antecedens eorum aboluta merita ad gloriam electio. Confirmatur: quia obinde nemo nostrum conditionate præmitit alii, quod absolue date decreunt. Confirmatur secundo: quia Deus eodem modo omnibus præmitit gloriam subconditione meritorum aque inferni penas sub conditione demeritorum, ac proinde utrumque ex conditionata solum voluntate, non autem ex absoluta efficaci, & antecedente absoluta merita, aut demerita, quam erga damnatio nem non habet, neque ex iustitia, aut retributione remuneratoria habere potest. Atque insuper, cum minime illa erga omnes sint, veræ, ferme, atque ex animo effe debent; effent autem respectu prædestinatorem inanem minime vanaque tertulamenta, que, nisi ex ignorantia antecedentis efficacis electionis sua ad gloriam, incutere ipsi timorem minimè possint. Rursus electio haec Dei ratione auxiliorum efficacium, quæ Deus in sua habet potestate, & ita electio necessario donat, cum eorum

meritis absolutis, & persecutantia conexa est, atque ad conuertientiam proinde cum ipsis dicitur: contra vero cum non ita electis denegat efficacia auxilia ad merendum, & persecutandam eorum non electio cum negotio meritorum, & persecutantia ipsorum ad conuertientiam etiam dicetur: ergo idem est, promitto tibi gloriam si eam persecuterer merueris, atque promitto illum, si te anteacto elegi contra vero eius tibi facturam minorum, si te non elegi ad eam. Quod, & à communi sensu, & ratione hominum, & à Dei bonitate alienum est: immò implicitorum, cum tota terribunda gloria, vel ab ea decindit conditio electio diuina, vel non electio sit, non quæ sonat & significatur conditio meritorum, aut demeritorum. Respondet facile: promissione illam ad omnes factam, & æqualem sub conditione fieri debuisse, cum non sit absolute danda gloria reprobis, qui tamen illam ex auxiliis sufficientibus obtinere absolute potestate antecedente possint: ratione cuius antecedentis potestatis non merendi illam, atque impediendi subiungi electionem illam efficacem regulatam per scientiam medianam conditionatorum meritorum, ne suo loco, & priori in suo genere præcessuisse, potuit fieri, adhuc supposita electione respectu prædestinatorum, conditionata promissio: cum ea electio solam necessitatim consequentem obtinendi gloriam ita electis prædestinatis inducat in suarum tentatione: id quod conuertendum aliunde est, ut vim hoc argumentum habeat: maximè, cum promissio hæc conditionata gloria, motuum (ut minimum) & incitamentum, non leuit, sit ad merendum: unde facile confirmationes omnes insinuantur, sed facilis subtrahit omnia, si promissio conditionata, & ipsi supposita necessario conditionata voluntas ante abfoliendum electionem ad gloriam constitutatur, quæ, etiæ necessaria ad eam promissione non sit, nullatenus autem subsequuta repugnat. Postremo, ut vim, & difficultatis umbram habeat, probandum erat: quæcumque ad conuertientiam dicuntur synonymiæ dicti, quod est improbable, præsternit in iis, quæ ob physician connexionem vnius cum alio (qualis est inter electionem & merita prædestinati) ad conuertientiam dicuntur, in iis liquidem vnum re ipsa ab aliis diuersum eorum nominibus significari certum est.

4. Quinta, & sexta Lessij impugnatio eodem recedit. Nempe ex hac electione antecedente merita, & efficacie quorundam ad gloriam, tolli, cum in quoquoque omnem bene operandi sollicitudinem, cum in viris Apostolicis animatum zelum. Siquidem si electus ita ad gloriam sum, ab ea exirede nequeo: & quamvis per merita obtinendam electus arque in eis etiam mea sollicitudo in Dei electione, & decreto numeretur, ille me ad ea omnia, ignarus etiam, & inertem efficaciter excitabit, si autem ex electis ita non sum, frustrance est præceptorum, & consiliorum Dei studiofa obseruantia: quia etiam adhibita saluandus certo non sum, quin antecedens bene merenti, & salutis potestas, & libertas, alio mibi, quam in damnatione cedat: certo autem irriti, ad rem, etiam ex electis ita non sum, frustrance est, quod ipsum argumentum contra zelum aliorum de mea, & reliquorum salute militat, tametsi per eorum zelum, & labores illorum mandanda executioni sit mea, vel reliquorum salutis decreta: nam, & hoc nihil ipsius de ea cogitantis, neque sollicitis suo tempore fieri, & ad id efficaciter excitabuntur, quin ultra statutum numerum electorum, & mensuram perfectionis, & salutis, ad quam quicunque electus à Deo est addi aliorum solertia, industria, & zelo quidquam possit. Hoc tamen totum Pelagianorum, & Semipelagianorum argumentum præcipuum, vel prius erroris sui totum fundamentum fuit: & quod sublata etiam antecedente electione, seu intentione efficaci gloria prædestinati, postquam prædestinatione, & electione mediorum efficacium extrinsecus, certa tamen, & infallibili de salutis assecuracione (ut Lessius ipse ex intentione ineffaci salutis admittit) eadem vim contra prædestinationis certitudinem habebet: cui cum nostra libertate conciliande Partes omnes, & Scholastici, atque accuratissime & subtilissime Anselmus, & Molina noster, nostrique omnes potest infusa

344 Contr. VII. de Prædestinatione.

runt: quare, cum impugnatio supponat electione hac Soaristica necessitatem antecedentem ad meritum, persecutariam, & gloriæ confectionem per ipsam non induci, maxime si, iuxta tertium Soarii modum, non nisi per merita obtinenda gloria electio efficax sit, que abſque libertate esse non possunt, nil in eo argumento, & impugnatione est, quod non æque Lessij & nostrorum omnium prædestinationem impugnat: ci tamen respondemus pro prædestinatione omnes, cui certitudinem, & infallibilitatem à nostro absoluto bono auxiliorum vñ, ſolertia, & industria ratione scientie media, cui prædestinatione ciuique certitudo iniuratur, pendere: quare, & poſt absolute à nostro malo vñ impediti, ne ſuo ſigno, & priori praecellere: iuxta illud Petri. *Satagit ut per bona opera certam vestram vocationem, & electionem facias: quod ipsum de, & pro ſua electione diſcurrit Soarius, & ſupponit obtinebitque, qvofique aliunde à doctrina, & ſuppositione trudatur. Libertas autem alio quam in damnationem reprobis cedens ex diſcitis conſtat, ſiquidem industria bonoque vñ reddere auxilia efficacia poſſunt abſolutè, neque ex efficaci intentione damnationis, & mali vñ, immò nec ex ineffaci, ſed potius ex vera, & ſeria boni vñ, & ſalutis intentione ipſi à Deo tribuantur. Et hac impugnationis pars contra Soaristicam non eſt, qui negant reprobus ante meritam poſitiū exclusos, ſicut negamus omnes. Nouatores co argumento impugnari, vt ante meritam poſitiū exclusos, vt ipſi contendunt, concedamus: quia non alter ſe exercitus Deus geret, quam denegando eis auxilia efficacia ne perceant: ſed ſaluentur. Et certe quoad extoritorum mediotorum, & appofitionem verum afflunt: erant tamen quoad internos Dei electionis & intentionis affectus, quos ob eorum ſalutem à Deo conceptos habitoſque Scriptura Patres, & Ecclesia testantur. Ex quibus patet, quid, quantumque aliorum zelus labor, & industria alii ad ſalutem conſequendam augendamque perfectionem, & gloriam poſerit ea etiam poſita electione, ſicut, & prædestinatione prodeſſe: proſicererique iis ſpeciatim electis, & prædestinatis quotum bonus vñ auxiliorum, immò & auxilia ipſa illorum zelo industria, horrata, & prædicatione obtinenda elegiſſet, ſicut in omnium ſententiā prædefinuit.*

5. Septima Lessij impugnatio: quia ea electio à naturali curſu, & diſpoſitione rerum discordat. Si enim ante præsumum primum peccatum habita à Deo eſt: ergo, eti illud non ſuifet idem, eodemque gradu homines bearentur: at nunc multi ex prauo concubitu nat, qui nec in ſtatu proinde innocentia naſceretur, beandi fuit: ergo non idem tunc bearentur. Secundo, cum electio hinc circa ſingulares homines tali corpore, & anima conſtant, eisdem cibis tunc, quibus nunc, vñ illos opus eſt, cum ex ciborum varietate corpora ipſorum, cum in fe, tum in ſemine ex quo erant coniuncta variarentur. Tertiò materia particulas per diuerſa corpora diſperſas colligere Deus teneretur, vt iudem beandi nunc perſtarat corpus: maiori ſelicer, quam generalis reſurrecſionis miraculo. Infuper, cum ad electionem hanc vniuſus prie alio, etiam non electi ſupponi exiſtent, & ſingulares debeant; ſi corum non electio vñ aliorum electio, ante primum peccatum fuit, inferitur: cofdem, qui peccato commiſſo co etiam non commiſſo, & in ſtatu innocentia fuſſe dammandos: quod ſimilibus absurdis pater multaque affiſibus aliis. Verum, si aduerſari negent hominum electionem, & prædestinationem ante præsumum Adæ peccatum fuſſe, & ſolum ex meritis Chrifti poſt peccatum decreti: quare nec Adami gratiam in ſtatu innocentia effeſſum fuſſe prædestinationis, (quod verius mihi eſt) cofdem, qui nunc in ſtatu innocentia ſaluandos homines minime inferitur: & omnia oppoſita diſparent. Sed quoniam hoc ordinis decretorum incarnationis Soaristica minus concurdat, admiſſa electione hominum corundem, qui ſaluandi nunc fuit, ad gloriam, non oportet eos co- demodo tunc, ac nunc procreantur, propagari: cum extrinſicum eorum ſubſtantia, etiam ſingularibus ſit: ſicut in Soarij ſententiā Chriftus, & ante Adæ peccatum, atque ex eo remote, & proximè ex Beata Virgine propagationem abſolutè, & ſecundum ſubſtantiam fu-

turus prævius eſt. Neque item iſdem cibis vñ opus eſt, vt eadem corporum materia perficit: extinſionis quippe id illis partibus nutriti, & alii eſt, ſicut de geniti generatione diximus: Cum nutritio iuxta Philolophum ſit partialis nutriti generatio. Atque hoc totum in humanitate Chrifti, ſi ante Adæ peccatum in Soarij ſententiā à Lessio ad impugnationem admittit, fatidum eſt: cum non iſdem cibis, quibus in ſtatu innocentia, Adæ peccato admisſo fuerit vñ. Quod autem ita Dei res peritante innocentia diſponeret, vt materie partim culle omnes, quibus beandorum nunc corpora coſtunt, & tunc eadem corpora coagmentarent infinitum Dei sapientiam probat, quæ retum, & caſualium omnium curſum tunc diſponeret, vt omnes illa particuli in ūia quæque corpora naturali curſu conſuferent, quod planè non natura curſu rerum, debitoque ipſi à Deo concurſu, & diſpoſitione, ſed miraculo in generali nostrorum corporum reſurrecſionē à Deo præparata. Vnde nec obiecio tam multa acutæ, & eruditæ mox quidquam contra Soaristicam electionem ad gloriam euincit.

6. Octaua Lessij impugnatio: quia, ſi electione illa efficaci ad gloriam antecedenter merita aqua permerita obtinendam eligit Deus ſimiliter gloriam cum meritis prædefiniunt (vt tertio modo Soarius aiebat) vel falſam electionem gloria immediate, & ante auxiliorum electionem, lequit electio efficax meritum, quæ in ipſa erunt prædefiniti, eiſiue præiuste gloria dignata meritis respondent: inde vero inferatur: cum operum absolutam poſitionem in manu Concilii polliſſet, in potestate noſtra non eſt: quod contra ſcripturam eſt, & contra dogmaticam arbitrii noſtri liberalement, etiam extrinſicam, quae eorum operum præiuatione abſoluta, vnde præiūtio, non autem libertas noſtra po cauſa redendi eſt, cur ea opera nū. Attandem, cum eorum operum, ac meritorum plura repudiari, & imperfecta ſint, ea etiam ita à nobis tecum Dei efficaciter antecedenter vellet, quod nec fax cum illo. Eſt ergo perfeſſio: ſicut & Pater veſter perficieſſis cum diuina ſanctitate, perfectione, & bonitate, perfectioni ſciliſſe operum meam intrangibilem præfigere, & operum imperfectionem, & negligētiā noſtrā etiam efficaciter amare: ac nos tandem inertiā, & negligētiā noſtrā, aque imperfectionis operum noſtrorum promptam, & expedita excuſationem in Dei efficaci voluntate habemus. Hanc tangit iterum difficultas de euerſione liberat̄ & meriti operum noſtrorum per eiusmodi electionem: quod in verum eſt, quod de Soario Lessio refert ſupra hēc, nempe, docere electionem ad gloriam tantum, & determinatam eſt non autem per merita determinata, id vniuerſim, ſive hoc, vel illa vim contra Soarium: immo, & abſolutē non haberat: ſiquidem decreto efficaci de opere noſtro diſiunctum hoc vel illo, cuiuslibet libetatem abſolutę non euerit ostendendam contraria. d. 6. quæſ. 3. ac deum ex dependentia electionis illius regulariter per ſcientiam medianam à noſtra abſolute libertate, & operum ex ea libere apponendum, vt Soarius ait, impugnacionis impetus infligatur, in aliunde preſiūs, vt diximus, virginem impugnari. Vnde noſtra libertas, quæ electionis illius ſuo genere, & ordine cauſa fuit, non autem electio pro cauſa, noſtrum meritorum, & operum adequata redi etiam debet: inde excuſatione inertiā noſtrā, & imperfectionis in Dei efficacem voluntatem & electionem temi gelliorum vanitas appetit. Nec denun, ita Deus illud operis in ea perfectione, quam habituam ſcientia ſua conditio- na nouit, eligit, & præfinit, vt præfinat, ne habeat maiorem, quam ex operantur potestate, & liberate potest abſolute habere: ſed ſolum præfinat, ne habeat minorem, quam oppoſita ex Dei defiderio de maiori noſtrā noſtrorum operum perfectione, aque ex Dei bonitate facili- & rati perfectione cuaneſſent.

7. Impugnatur communiter ſententia hec affirmativa: negatiue Doctribus, ex orationis inutilitate à præſtitatis, vt ſaluentur contra orationem Domini in illis verbis: *Aduenias Regnum tuum: cum ita eleſſis Deo ex ipſo atque antecedenter ad merita non poſſit ſaluarti, inſuper ex 1. ad Timo. 2. vbi dicitur:*

unumquemque fieri posse eas contumelias ex via in honorem : cui illud Apocalyp. consonat , tene quod habes , ne alias accipias coronam tuam , quasi haec possit amitti . De quo loco supra : Et illud Corint. 9. *Castigo corpus meum* Ecce , ne forte cum aliis predicaueris , iuste reprobas officiorum , quod positis eiusmodi electione chiaci ad gloriam , à Deo ex seculo ante & independenter à meritis electi amitti ab ipso gloriam est profus impossibile . Respondit olim Sozarius , argumentum hoc esse improbable , quia nostra eum eatens contra eiusmodi electionem efficacem ad gloriam ante praefatam merita predestinationi vobis fuerat : impugnat Vazquez 3. p. cit. d. 23. cap. 10. ab auctoritate negativa male inferri argumentum nondum tacti improbabilitatis : oportet enim tactum ab aliis omnibus esse , atque ut improbable reiectum , ac insuper aliquis aperta ratione eius improbabilitatem ostensam ; eo enim argumentum , & discutens improbabilitatem offendit columnando potest . Quamdiu enim ratio ab omnibus rater infoluta manet , non quidem improbabilis , sed evidens esse conincit : quod in re presente confirmatur apertius . Nam Oxam , Gabriel & Catherinus pauculis illis examiné praedestinatis , quos solam efficacie ante ipsorum merita electos ad gloriam putant , omnem prorsus potestem , & libertatem illam amittendi eiusmodi electione afferi planè fatentur : quare neque auctoritas negativa à Sozario improbabilitatis , impugnationis , & argumenti huius contra ipsum præterita adebat . Insuper maxima eius impugnationis probabilitas , immo efficacia inde satis ostenditur : quod Sozarium ipsum recurrete , vt ei respondeat , coegerit ad suppositionem extrinsecam , quae eis natura antecedente operationem fit , eius tamen libertati non officiat : quod ad concordiam absolute præsidentem , & prædestinationis cum operum nostrorum libertate tametsi ad manum Patribus estet , neglectum , vt fruolum , & inutile , ac falso ab ipsis omnibus recessum est , præcipue ab Anselmo , qui ceteris impensis , scilicet & subtilibus de ea concordia disputans c. 12. n. 9. & 14. discutit , ac definit : immo & Sozaris 1. de concordia Dei tandem in simili solutionem repellit de voluntate Dei non concordandi nobiscum c. 13. n. 14. alia velatio solutio quam tentant moxque subficiam , licet non facis ab aliis præclusa fuerit : tamen ita eam postea infelicitabimur ut nihil prestare illam aquis retum affimabilis : unde inferius gloriam individuum & in tali mensura donandam ad quam electione absolute antecedente prædestinationis eligitur , ipsi necessariam arque eius defensum ex suppositione illa electionis (quam prorsus antecedente esse hac solutio admittit) eis absolute impossibilem : esse vero electionem illam prædestinationi ad gloriam singularem , & in tanta mensura Sozarius fatetur vbiique . Secundo ipse fatetur electionem ad hanc , & tantam gloriam prædestinata esse cum his circumstantiis determinatis singularium meritorum , vt cert vlt videbimus . Denique esti cum eis determinatis circumstantiis meritorum electi illa ad gloriam absolute antecedentes habent à Deo non sufficiunt , ac proinde ad ipsum meritum peccatum prædestinationis libertas , non tamē ad illam , vel consequendam , vel amittendam , quemadmodum Sozarius ipse 3. p. d. 8. 3. sect. 2. & 1. de concordia Dei c. 11. ex uno ne hypostatica non manere humanitati Christi libertatem ad peccandum , tametsi ei maneat libertas ad merendum fatetur , in præceptis operibus : quia actus quibus impluit præcepta cum determinatis circumstantiis , & in singulari ex antecedente unione hypostatica suppositione determinata antecedenter non erat autem antecedenter determinata negatio peccati .

8. Alii autem huius affirmantis sententia Doctores ita præfate impugnationi respondent , vt tolli libertatem prædestinationis ad gloria consequtionem (quod solum ea impugnatione contendit) admittant , at manere eis ad illam spontaneitatem . quæ tamen cum bruis , etiam ad suæ felicitatis affectuationem communis sit , & quæ sola

Christophorus de Ortega de Deo Vno, Tomus II.

ad gloriam à Caluinistis in hominibus admittatur , & nos brutorum more ad gloriam agi , atque sua hac electione ire , atque ita respondentis via argumenti in Caluinismum adiungi sua solutione demonstrant . Quarto respondentis alii ita Scripturam loqui , non quia electus amittere gloriam absolute possit , sed vt sit in timore : sed dant impugnationem , quod intendit : ac insuper Dei per scripturas haec comminationes illicitas , & illusorias factum de re impossibili profus esse concedat , & subinde à veritate alienas . Quinto alii respondent ita electum absolute posse damnari , non tamē ex suppositione , sive in sensu composito electionis : sed in sensu diuiso , sicut de prædestinatione posse absolute damnari Catholice omnibus factendum est , licet ex suppositione in sensu composito prædestinatione absolute damnari nequeat . Hoc recusat Daza : tum quia est Caluinistarum , & Recentiorum Dominicinarum Thomistarum solutio ab auctoribus , contra quos agimus , in utrisque impugnata . Tum etiam , quia humana Christi peccare absolute non potest , nec posse absolute peccare dici potest licet in sensu diuiso visionis hypostaticæ sive ea sublata peccare posset . Ergo dummodo in sensu composito electionis illius nequeat electus peccare finaliter , ac subinde amittere gloriam ad quam electus est , & damnari absolute non posse finaliter peccare gloriam amittere . & damnari contra scripturam , & Catholice sententiam dogmatam dicendum est : sicut ob impotentiam finalem peccandi in sensu composito visionis hypostaticæ Christi humanitas absolute profus etiam antecedenter impeccabilis dicitur . Verum , si Sozari doctrinam respondentis percaluerunt , facilē se ab his impugnationibus expedient . Etenim Caluinista , & Dominicanus Thomista auxilia ab extrinsecis solum bono nostro vnu efficacia , & intrinsecus indifferentes abhorrent : atque inde scientiam medianam ad electionem efficacem ad gloriam , & efficacia auxilia pro electis eligenda . Deum dirigere exercitunt : quare , & omnem prorsus dependentiam à nostra arbitrio , & libero vnu ab solito auxiliis , cum efficacia ipsius , tum electionis virtuus mordicus negant , totum electionis illius efficacis , prædestinationisque luce negotium , robur , & connexionem cum gloria à Dei solius arbitrio pendere : vnde & eius diuisionem à nobis vilissimum pendere non posse , nec pro priori ad eius positionem vt non ponetur . Hæc vero electio Sozistica prædestinationis , quamvis motu & meritorie à nobis nostris ; bonis operibus absolutis , meritiive , non pendeat , cum ante ipsa sit ; at vero , cum scientiam medianam operum conditionate futurorum , vt fui regulam , supponat , atque utique , & scientia , & conditionata operum futuratio in alio obiectu genere à futuritione contingente absoluta , ac subinde & arbitrij nostri potestate indifferenti purificata conditione , per auxiliū illius absolutam positionem pendat , sit plane , vt tunc etiam , cum electio est sit pro natura priori ad eius positionem ad eam impedienda ne sit plena in prædestinationis electis absoluta potestas : quare , & ad eam diuidendam , ac subinde in sensu diuiso per electi potestam , & libertatem absolute finaliter peccandi , amittere gloriam , & passiu dammandi absolute potentia , & possibilis : vi omnes de Catholica prædestinatione philosophari debemus . Atque hoc sane sensu Soz. possibiliterem , seu absolutam potestatem amissionis , gloria & damnationis electorum in sensu diuiso electionis esse admittit : quia eius positio potestam diuidendi voluntatis nostræ , quam iuxta doctrinam datam supponit , & ad eam ponendam , vel diuidendam est , non destruit . Quare ni alius eusculo libertatis , & potestatis , amissionis glorie , & damnationis ita electi absolute impugnetur , nihil ex scriptura , aut instantiis præfatis contra Sozarium , & effectus obtinebitur .

CERTAMEN VII.

*Magni mei Magistri Daze & ipso
posteriorum urgentiora contra Soa-
ristas argumenta retusa.*

1. **A**liis rationibus peculiaribus affirmantem Soaristicam sententiam impugnauit Doctissimus acutissimus Magister meus Didacus Daza manuscriptus citat de prædest. d. 3, §. 4. Prima ex constitutione libertatis diuinorum decretorum solum per extrinseca connata procedit. Etenim decretum efficax gloria liberum est: ergo in ea opinione de constitutione libertatis diuinorum decretorum per extrinseca connata gloria ipsa absolute posita debet constitui: atque te ipsa & absolute non nisi propter meritum est ac ponitur: ergo decretum, & electio efficax gloria non nisi gloria absolute posita propter meritum haberi à Deo potest; quare, & ac merita absolute posita à Deo haberi, & concepi libere repugnat: atque electionem illam à Deo libere: ac non liberum haberi. Virgo ab opposito: decretum, seu electio efficax, & libera gloria effectu ipso gloria absolute posita debet in hac opinione constitui: ergo, si ante absolute posita merita nostra, & absolutum vnum nostrae libertatis absolute extrinsecus exercitum est posita gloria nostra: ergo eius absolute exercitetur, & extrinsecus à Deo appositio ab absolute meritis, & vna libertatis nostra non pendet, immo nec pendere potest. Hoc autem pugnat cum Catholica, & dogmatica veritate de electio executioni prædestinati ad gloriam, huiusque collatione proper merita quam Catholice aduerfarij ipsi statuant, & voluntate cum sua electione efficaci antecedenti merita componere. Nec patet in opinione connotatum extrinsecorum effectuum ad decretorum Dei libertatem constitutum recursus ad ordinem intentionis, & executionis electionis duplicita libera, anterioris scilicet ordine intentionis, & posterioris ordine executionis. Etenim, ut vidimus executione, & absolute positionis exercita gloria quodvis liberum. Dei decretum constitendum necessario est. Vnde contro. 4. de voluntate Dei d. 4. & 6. in hac opinione ordinem intentionis & executionis certi contra ipsam ostendimus. Nec magis præstas actiones extrinsecas ex fine Dei voluntate in eis edendis præstito realiter specificari, & entitative diversificari: eti enim falsa haec doctrina admittatur, atque ad diuersitatem connotorum pro decretorum diuersitate designandam inferuerit: forique etiam ad ordinem intentionis inefficacis cum ordine executionis tuendum, non vera intentionis efficacis obiecti directe solvi: cum enim efficacia ipsa decreti liberè etiam à Deo concipiatur nullo alio quam obiecti absolute extrinsecus & positione efficacia illa liberè decretu potest constitui, ut patet. Impugnatione hæc à Deo efficax, & ad manum in ea opinione connotorum est, vt miter nostrum Vasquez, Herize, & alios eius ea in re sequaces, qui ita solum decretorum diuinorum libertatem defendi posse, fere evidens putant, eo contra Soaristas discursu vlos non fuisse. Etenim, licet alter ipse de libertatis diuinorum decretorum constitutione confessus demonstrationibus, quas tales, hi putant pro opposita constitutione libertatis diuina per extrinsecus effectus, & connota sat is arcta eos ab opposito principio in præsenti virgerent. Atque ita ego impugnationem hanc Daza auditor præcipuum, & efficacissimum ultimabam. Iam vero, cum ex cogitata, probataque à me potentia, & motione vera, & reali (licet non physica) intentione, absque reali physica diuersitate actus à potentia in intellectu, & voluntate diuina constitutionem libertatis decretorum Dei per ei propositus intrinseca adæquare nec difficili Philosophia, & Theologia compouerim, leuem post hac impugnationem reor, eaque subinde abstinentum.

2. Impugnant Daza idem, & Herize (evidenter

putant) primum modum electionis huius efficacis, scilicet præcisia, ex parte adiuc obiecti, à merita. Etenim ex vi anterioris eius voluntatis non potest non potestate illa Deus gloriam ita ad illam electa tribuere, siue adiunt, siue non adiunt cum merita: ergo, nece potest potestate illa ita electa illam à Deo non recipere, siue adiunt, siue non adiunt cum merita: etiam libertas ad meritum, quod efficacia electionis non pertingit: consequentia est legitima à necessitate adiuncti, & fei importunitate actua non donandi existit, & complete ad necessitatem paucum recipendi, siue importunitam paucum non accipendi. Antecedens ipsa electio præcisia est. Si enim deficientis meritis potest gloriam non dare ea electione polita, clavis efficacia absoluta à meritis non præcindet; quodquidem eis non potius carcer efficit. Virgo autem Daza: quia gloria per se primatio, & proxima libra prædestinatio non est, neque esse potest. Ergo solum potest ipsi libera esse secundario, & medium ratione immediata libertatis prædestinati ad merita, à quibus ipsa pendet: atqui ea electione effectu demanda a Deo gloria præcisia à meritis seu, si non adiunt, siue adiunt merita, gloria donatio fit importunata, & independens à meritis: ergo nec secundaria nobis libera esse potest. Probarit consequentia: libertas nostra solum potest secundario donatione gloria conuenientib; dependentiam eius à meritis nobis proxime, & immediate liberis: sed hanc aufer donationem gloria electio illa efficacia anterior præcisia à meritis: ergo, & secundariam, quare & omnem nullum sicut relpectu nostri, libertatem. Constat exemplum: si enim quis à lictoribus comprehensus in carcere datur, utique velit nolit duendus, etiunc etiam liber maneat, ut velit ire vel nolit, non tamen vi in carcere cat, vel non cat, quo scilicet vel nolit trahendum à lictoribus est. Confirmat rufus a contrario. Si Deus ante præfa librum absolute cuiuscumdam demissus est ei gloriam non dare, liberum ei gloriam amittere non potest, eti liberum effet mereri illam, vel non mereri, quod attinet ad meriti intrinsecum (quod suppono ex pacto, aut promissione Dei non pendere) quia antecedens ad merita voluntate efficaci Dei era gloria exclusus.

3. Arctissimus tamen ad speciem nodus, nec aliud quam Gordius, solvendus ex iam dictis facile solutus est enim electio hæc independenter à meritis libet etiùm habita à Deo sit, & obiectum etiam ad gloriam præcisiæ ab illis donandam, si absent, & subinde ab eis independens: de meritis, quod meritum monitionem intelligendum est, non autem quod condicione & dependentiam obiectum electionis illius. Nam enim scientia media regulari: quare, & ab ea enigmo obiecto, nempe conditionata futuritione meritorum, at tandem absolute meritis, ac libertate (à quibus functione eorum conditionata obiectum, & veritatem purissima conditione pendent) docent pudent Soaristi. Quare libertas meritis, & vna nostra libertatis abullo, prædestinati electio illa non fuisset, et subinde ex vi ipsius gloria collatio non esset: quare, licet hoc vi electionis illius cum meritis, quo ad motionem meritorum non coniecturatur neque ab eis dependens, quia ab ea merito independenter donanda efficaciter, & præcisia gloria decipiatur, connectitur tamen cum eis ac dependet pro priori obiectu illius dependentia, vt si purissima conditione, à libero, vnu voluntatis prædestinati in merito absolute apponendis, quare & secundario libra gloria donatio nobis est cum autem per subsequente electionem medi vterium Deo ita efficaciter præcisia prædicti possibili, merita, quæ ea electione moritur, seu quo ad motionem meritorum exulta non fuerant determinata eliguntur, illam de facto absolute (vt dogma fidel doceat gloria donationem exercent. Atque, vt breuis voluntatem totam cingam cum præcisia illa electio efficacia gloria Soaristica ex parte obiecti à donazione gloria, quam efficaciter resipicit, motionem meritorum, si adiunt, non excludat possit, sed solum possit, non includat, neque ad futuram determinat, vt gloria donetur, sicut nec determinat non ad futuram gloria donationem, & executiæ voluntati solum excludat.

excludit ab executiva voluntate, donationeque gloriae, ita electo ad illam, motionem meritum conditionat, nequem, si ea merita non addat, cogitque ita eligentem Deum, ut tunc etiam cum meritis absurint, alium de gloriam, quam ex motione meritorum conditionat præsumptum doner; quare illud sine finit, his non sunt merita (quod ex parte obiecti electionis illius est) *electio*, & *douabo gloriam*, non ita intelligitur de independentia donationis, commixta motione meritorum eius à meritis, etiamque fuerint, sed solum, si non finit, neque, ut media per sublequentem electionem, ut gloria exercere donetur, determinat eligantur; aliqui ad gloriam donandam electione illa merita, & eorum merita motione essent positiū excludit, nec solum præcisiū non inclusa: quo solum sensu, & æquinoctiorum difficultatis specie præfata impugnatio, & confirmationes habent. Illud (quod incertos posset forte decipere) de hystoribus exemplum ad rem non est: cum illi medium independentia libera cancerandi hominis voluntate ad ipsius, velit, nolit, in carcere in graduum ex efficacia voluntatis eius consentim voluminari in carcere eundi positiū excludit, determinate elegerint, & apposigerint. Habere fors similitudinem aliquam posset, si licet scientiam median infallibilem ex Dei revelatione haberet eum hominem sponte, & arbitrio suo in carcere itum, ingrediuntur, nec medium violentum comprehensionis adhibere paratum habeat in voluntarii, ac liberis illius ingressus defectum, sed determinatus per voluntarium, & liberum homini ingressum, ipsum, ac non aliter, carcerari eligeret ex voluntate efficacia à medio aliter præcedente. Eo vero causa nihil contra Soartianam leuentiam exemplum illud concidit, ut pater.

5. Præcisus huius efficaciam electionis impugnat Daza secundo: quia beneficium Redemptionis nostra per Christum, & Sacramentorum, valde extenuatur. Cum enim anterior electi ad gloriam, tam infantes, quam adulti prædestinati forent, nec Adam peccatum posterius: nec originale à posteris deinceps contractum, nec meritorum, & sanctitatis defectus: immo nec actualium peccatorum demeritum, & malitia gloriam ipsi consequendam postrem absolutè impedit: cum vi electionis illius, his non obstantibus, gloriam non coniequi minime possent. Addic gratiae ipsius novis ad bene operandum beneficium nimis innuit, esti ex Dei solum benevolentia pura, vel etiam ex meritis Christi donetur: quantum eum beneficii, inquit, erit excitari iaurarie, ut nostro opere labore, ac merito habeamus quod alias ex electione illa habere nullatenus possimus. Si tamen ut diximus certamine sexto, numero quinto prædestinatorem electio non nisi post Adæ peccatum, & Christi incarnationem post illud meliore Theologia decretata admittatur, ea absurdum cunaneatur. Sin autem, ut alijs volunt ante illud Christus Redemptor etiam decretus fuit, & ex eius meritis habita eiusmodi dilectione, ferè aequa absurdā dispareat; ac de numeris ex electione illa a medio meritorum determinato præcedente subseqüenti electioni mediij illius determinata locum facit, ac relinquit ita & medio redemptoris Christi, & Sacramentorum, quo deficiente ex vi præsentis decretri, anterioris adhuc ad voluntatem executivam donationis gloriae ita electis non donatur: quare ex vi præsentis decretri ingentes gratia Redemptoris, & Sacramentorum beneficis pro obtenta gloria sum habendae, que alias ex vi præsentis decretri non obtineretur, esti vi aliorum decretorum ester obvienda: maximè, cum electio illa efficax intentiu non autem executiva sit, neque talis esse posset, sed alterius medijs electioni ad donationem gloriae necessario subordinata. Postremum de immunitatione beneficij gratiae auxiliantis infinitum adhuc est, nec fatigat attentionem, quantum distet laudis estimabilitas, & gloria inter benemeritum boni alicuius, & non benemeritum, sed puri illius possessione felicem: cognoscit autem facile inde potest: quod gloria humanitatis Christi iure etiam hypothetica vniuersis debita in expectatis eius metiti collata ab illius amantissimo Deo non fuit, ne tan-

Christoph. de Orreaga de Deo Vno. Tomus II.

tum eius beatitati glorie, & splendoris decessit: quem, quia discipuli passionis eius atrocitati, & ignominia intenti, non attendebant stultos illos Emmaus cunctes appellauit verbis illis: *Et fulsi & tardi corde, &c.* nonne sporsuit pati Christum, & ita mirare in gloriam suam: Quasi que meritis gloria patris alicui non est, quod ad estimabilitatem attinet, non sua censenda sit, sed aliena.

6. Secundum modum electionis efficacis antecedentis gloria non præcise, sed confundere per merita impugnat Daza: quia ea electio nequit in utrumq; simili & directe ferri: quia vt Soartius ipse facetur, voluntas finis expresse, & directe nequit ea esse mediorum voluntas: gloria vero, & merita finis, & media finis: quare utrilibet nequit esse eadem voluntas expresse, & formaliter. Neque efficax gloria voluntas formalis potest voluntas virtualis meritorum esse. Cum medium unicum dandi gloriam Deo merita non sunt, qui potest illam absque meritis conferre: sed nec potest velle gloriam directe, & indirecte merita, siue gloriam cum ordine ad merita in communione: quia Deus sicut scientia sua non præcindit rationem communem ab individuali, ita nec voluntate & affectu: quod melius probaretur: quia si efficacia eius voluntatis merita etiam indirecte pertinet, nequit præcindere, cum actua sit, nec actuū principium nullum præcindere in effectu seu obiecto in quod fertur voluntas possit, ut capte monimus, sed nec potest indirecte ferri in merita particularia, per quae obvienda est, ut tandem ferri Soar, factetur, & auctiū (c. 19. n. 20.) electio illa potest: quia ordo gloriae ad merita per quae conferenda est, non est ipsi gloria intrinsecus, cum eadem gloria aliunde, & cum merita adfiant, scilicet Dei promulgatione duci posset: immo, & abfolute non dari quod ea scilicet, ac meritis solum congruis in sententia Soartii manentibus, nequit non ipse admittere: ergo ordo ille extrinsecus gloria est a voluntate Dei voluntis, seu post modum volunti dare illam propter merita ergo nequit amari gloria danda propter merita indirecte ratione ordinis ad merita, quia reflexe à Deo amerit voluntas illa natura posterior premiandi merita per gloriam. Hoc autem Deo repugnat, nempe reflexa, & imperans voluntas voluntarii alterius, ac proinde (& ob alias rationes leuiores) tametsi quis ab alio quopiam premiatur, & homo à Deo, possit dignitatem aut gloriam, ut præmium: quare & præmiandi voluntatem alienam efficaciter velle, nequit tametsi Deus tam efficaciter velle: ego vero leuia hac omnia iudico: esti enim per Soarium, & nos finis, & media formaliter, qua talia, neque voluntate eadem reali formaliter & intentionali expresse, & directe amari ob veram prioritatem, & influxum amoris finis, qua talis, siue intentionis in electionem, ut contra Recentiores plures controuide anima, & hoc toto sapientia maiorum usum materialiter utrumq; simili formaliter directe, & expresse potest amari, ut ibidem ostendimus. Secundo Deum ius actus reflexe amare efficeret posse, & imperare contra Ruiz, & antiquos plurēs cuiuscum contra disp. 6. q. vult. Nec inde ad omnem virtutis actum directum reflexus, & imperans constituti in Deo debet, cum ipse non ex difficultate, sed ex libertate sua perfectissime pro libito actus suos imperet, & vel promptissime absque villo elicet imperio, si velit. Tertio demum, quoad obiectum electionis, seu intentionis gloriae ob merita conferenda designandum eadem difficultas est intentionis antecedentis inefficacis à Daza, & omnibus admissis, & catholice necessario admittenda, atque electionis intentionis efficacis, tametsi hec alias ratione intimeca efficacie difficultates patiatur, de quibus c. r. tamine 8.

7. Contra conclusionem affirmatiuam in questione de facto opponit idem Daza: quia cum Deus gloria voluntis efficaciter per merita, & media singularia, quibus obtinenda de facto erat, ut bene Soartius proxime aiebat plane, ut per merita Christi, quibus de facto obtinenda erat (nimis passionis, mortis, &c.) obtinendam decernerit. Vel ergo Christus ante peccatum Adæ præsumptum decretus, vel post illud præsumptum: si ante illud: ergo, & ante illud passibilis decretus Christus est contra omnes Doctores: liquiderat absque passibilitate ipsius passionis, & mortis eius merita esse non poterant, vel saltem necesse erat, ut Deus nou modo pectamine.

ceti permissionem vellet, sed ipsum peccatum, sine quo eius passibilitas, & merita passionis, & mortis, quibus obtinenda à nobis erat gloria, esse non poterant: immò iuxta Soariorum doctrinam, & consequentiam, 3. part. tom. I. d. 5. fecl. 1. peccata etiam flagellantum, crucifigentium, &c. qua passu à Christo recepta, passio meritoria, & satisfactory ac redemptio nostra erat à scelera ipsorum actione recipienda indubitate, ac eadem. Secundo: si Christus post præsumum peccatum Adam, & originale fuit decretus, atque ob ipsum electio hæc prædestinatur ad gloriam facta, cum absque illa, atque ex sola inefficaci intentione glorie tanti Redemptoris, & redemptoris beneficium, & gratia collata nobis est, cur non ex inefficaci intentione auxilia ad peruerteriam finalem, longè majoris astimabilitatis nobis prouenient? Item cum gracie auxilia Adamo in statu innocentie prouisa, & prouidencia cuius ceteris si non peccasset, neque hi originale contraherent, & quibus in statu innocentie peruerterent, & saluerentur ex simplici intentione salutis eorum prouenirent, cur non & post præsumum Adam, & originalia nostra peccata decreveruntque Christum Redemptorem: siquidem tanto Redemptoris decreto & habito intentio illa inefficacis tantum habebat tamque validum motuum, ut ad auxilia efficacia peruerterant a deo obtinere iuaretur? Congrua quidem rationes iste sed admodum efficaces non sunt. Prima de necessitate amandi peccatum non vrgit si Christus ab solute ante illud præsumum decretus sit, & conditionate solum Redemptori passibilis, si peccatum posterior signo evenerit, ut plures Theologii censem: sed nec si absolute etiam passibilis Redemptor ab solute pro priori ad peccatum fuerit decretus: sat enim erit Deo velle peccatum permittere, ut causa, & intentio redemptoris possibilis Deus non cadat; et si absque peccatis neque obtineret, ut de peccato permissione cum Soario licet propria ratione dicimus d. 5. de effectis prædestinationis illum prædestinationis effectum esse ostendentes. Ad reliquum conflat decto & habito post peccatum Redemptore tanto motuum adeo excellens potestque Deo extitisse, ut efficaciter ad gloriam prædestinatos, alias absque ipso non eligendos. Ex dictis autem ad primum constat gloriam prædestinaturum per merita penitentia aliae que peccata supponant vel prædestinatur vel aliorum ipsorum per iniuriam & nefas exercentis efficacem eis posse, quin Deus ex ea velle peccatum cogatur, ut idem Daza obiciebat.

8. Denique ex Valsq. alijs opponunt antecedenter voluntate & intentione gloriae equalē effe scriptura in Deo, pro prædestinatis, & reprobis, refœci quorum efficax non est ut patet. Ergo nec pro prædestinatis; sed illud *omnes homines saluti fieri*, non probat intentionis salutis pro virtute æqualitatem, cum absolute verum sit, vt rorūrum salutem à Deo intendi, etiū impensis prædestinatur salutis intendatur: quod ab huius intentionis efficacia intrinseca praescindendo satis verisimilium responder Soarius quam admittendo vnam salutis intentionem pro omnibus æqualem, addendoque efficacem aliam pro prædestinatis ut admittit citato loco & putat probabiliorum 1. p. tract. de prædestinatione: etenim nemo absque noua ratione, & ex se solum ipso rem eandem efficaciter simul, & inefficaciter intendit, multoque minus absolute & conditionata voluntate cuiusmodi in efficacem voluntatem salutis Soarius esse affirmat. Maxime cum ex intentione inefficaci illi communia auxilia efficacia ad actus honestos omnes, & meritos dari à nobis à Deo possint atque haberi à Deo ad aquata prædestinatione ut supponit vbique contra Dominicanos Recentiores, idem Soarius, immò ex eiusmodi intentione ad plures actus meritorios, & honestos virtutisque excellenterioris, & absolute perfectiores, quam sit prædestinaturum plurimum finalis penitentia & conuersio non paucis reprobis dantur: ergo & ex eadem inefficaci intentione poterunt dari dabunturque auxilia efficacia ad finalem penitentiam prædestinatis, quin efficax alia intentio salutis ipsorum precedat. Ac tandem cum prædestinatis etiam auxilia sufficiunt aliquot, & pleraque quandoque dentur: aliaque efficacia, atque alia aliis inter se, & ad eundem finem subordinata ex eadem certe finis intentione debent subordinari, & conferri, quia

sufficientia ab inefficaci, efficacia vero ab efficaci conferantur: nequeum autem ab efficaci sufficientia douari in Soariorum sententiā, qui inter auxiliū conferendi, & intentionis ex qua conferitur efficacia proportionem requirunt, indequē electionis antecedens præstinationum ad gloriam stabilire contendunt: ergo confunduntur, tam sufficiens, quam efficacia auxilia præstinationis ex intentione, qua ad ea omnia subordinanda potens absolutè per Soarium est, inefficaci. Argumenta contra negantem nostram sententiam ad affirmantem Patronis ex ratione peuita teoriam non proponit: quia certam, f. e. contra vnguamque erit divisionem.

CERTAMEN VIII.

Duplici conclusione negans sententiam
stabilitur, & ab oppositis
vincindatur.

x. **D** E facto prædestinati ante merita ipsorum præsumit non fuit ad gloriam efficaciter electi: ita eligi ab solute modo aliquo Soarifico potest. Habet Patronos quos declinat cert. 2. 2. 8. Probat conclusio: quia per hos Doctores, cum quibus disputaverunt, eiūmodi efficace antecedente electione præstinationis ad gloriam, & prædestinationem adequate, & totum iudicium de salutis eius certo, & infallibiliter conveget negotiorum ex inefficaci intentione salutis transfig. peragunt a Deo potest. Ergo ex natura rei electio seu intentio illa efficax antecedens gloriam præstinationis ad eam prædestinationem superfluit. A nullum est fundationem ad afferendum electionem, seu intentionem efficacia gloriae prædestinati ipsius prædestinationem, ac finalem merita ab soluta de superfluo antecedit. Ergo non præcedit. Patet consequentia postrema: quia nihil lapidum, ad rem aliquam admittendam de facto, & sic fundamento ad ipsam est. Antecedens vero postrema etiam illationis probatur: quia neque in scriptis, an Patribus eius electionis afferende fundamentum aliquod adest, ut ostendimus cert. 3. & 4. neque vnum à ratione est eiūmodi afferende præstodium, vt ex rationem, quibus aduerterit, vt utrum propositione examine, & solutionibus iam ostendit: Prima Soari, & affermarat, intentio finis proportionata effe debet in conuentiori prouidentia, quantum fieri ab solute postelectio, in mediiorum, atqui magis proportionata est intentio efficacia finis salutis, & gloriae prædestinati, cum electione effectum mediiorum ad eius affectionem, quam inefficacia eius salutis, & gloriae intentio: ergo conaturaliori prouidentia intentio efficacia gloriae, & salutis prædestinati cum prædestinationi precedet, quam solum inefficacia intentio: ergo efficacia intentio de facto prædestinationem omnibus prædestinati antecedit. Patet consequentia: quia in ratione prouidentia ea de facto admittenda est, que conaturalior esse deprehendatur. Ceterum raro hec valde exugis est, & infirma: etiū enim proprius inter intentionem & electionem, quoad efficaciam, ia commutari, & conaturaliori prouidentia feruenda admittatur (et gratis quidem), cum ex intentione inefficaci in conaturaliori prouidentia ab omnibus admitta efficacia medijs, cuius electio saepè a Deo, & à nobis etiam habetur) non inferatur feruandam esse inefficacia intentionis, & obiecti electionis, seu medijs electi, sed electionis ipsius, inter intentionem autem, & electionem ipsam quoad efficaciam proprium feruandam, etiū electio medijs solum sufficiens est: siquidem medijs illius efficacia ex electio foret. Secundo idem Soarit omelie Theologii admitunt reprobis ex inefficaci intentione auxilia plura efficacia eligi conserueque de facto ad actus honestos, & vita æternae meritorios: plura, inquam, etiam quam eligantur, & conferantur multis prædestinatis: ergo conaturalior prouidentia non requiritur ea proponit.

proprio efficacia inter obiecta electionis, & finis intentionem. Dices: proportionem eam requirant non esse inter efficaciam medianum ad intermedia quæque obtinenda, & finis intentionem, sed inter efficacia media ad finem intentionem v.g. gloriae, ad quem auxilia illa efficacia reprobis data ad actus honestos intermedios efficacia absolute non sunt: siquidem cum gloria intentio affectione, & obsecione absoluta non coniunguntur: Contra tamen est, quia Soarius ipse, & affectus admittunt ad effectus plures per cauas naturales, interuenient etiam liberorum obtinendos, ad plusque actus nostros liberos indiferentes, immo solum moraliter honestos, nec vita eterna (in eius doctrina) meritioris, inefficaciter solum à Deo intentos, media efficacia, & intentionem ab ipso effectu habitura, disponi, & eligi ab ipso, aequo donari: ergo non requiritur in connaturali prouidentia proprietas, quoad efficaciam mediij electi ad finem intentionem cum ipsius intentione.

3. Tertiū: connaturalior hæc prouidentia ex proportione seruata, quoad efficaciam intentionis, & electionis inter se, & cum auxiliis, seu medijs ad finem intentionem ab solle illa per illa de facto obtinendum impugnatur a priori. Etenim vbi, nec cauſis, nec medijs aliquid virtutis, aut debite dispositionis in aliquia prouidentia à Deo suppletur, nihil connaturalitas cuiusmodi prouidentia potest esse: ergo neque potest efficacia, que repedit illius fit connaturalior, consequentia est legitimata: quia co, cui in aliqua linea, & ordine nihil deficit, nihil in eadem linea potest esse perfectius & maius: siquidem id, quo in ea linea, & ordine ab alio superaretur, ipsi in ea linea, & ordine deficeret: contra id, quod in antecedente ad consequentiam supponitur: iam antecedens ipsum ex terminis evidens est. Siquidem maior, & minore connaturalitas prouidentia ad effectum prouidetur, aut obtinendum ex eo, quod magis, aut minus, vel virtutis, vel debite dispositionis cauſarum, & mediorum ad illud habendum per prouidentiam supplerat defini necesse debet, atque vñce potest: ergo summa prouidentia connaturalitas, & cui nihil deficit connaturalitas in linea, & ordine prouidentia connaturalis, inde solum defini potest, ac debet, quod nihil per ipsam, sive virtutis, sive debite dispositionis ad aliquid intentionem de facto habendum, cauſis, aut medijs supplicatur. Pergo tam ex discursu factus. Atqui per prouidentiam cauſarum, & mediorum, seu auxiliorum efficaciam, quibus de facto intenta prædestinati gloria, & salus eterna obtineatur, atque eorum prædictio electione per scientiam medianam directa (& quod ipsum est prædestinatio illius) ex sola inefficaci intentione salutis a Deo habitat, nihil cauſis, & medijs, quibus salus obtinenda est virtutis, aut debite ipsius dispositionis à Deo suppletur: ergo ea prouidentia summa connaturalitas est, & cui in linea, & ordine prouidentia connaturalis nihil deficit, proinde, respectu eius nulla alla connaturalis esse queratur. Afflumptum antecedens probatur: probata siquidem iam est consequentia ex illo deducta. Ecce enim inefficaci intentione salutis, & gloriae prædestinati intrinsecum, & naturali virtutem habet ad meosendum Deum, cuique voluntatem ad electionem medianam, seu auxiliorum efficaciam ad salutem prædestinati de facto, absolute, & cum effectu obtinendam, quin aliquid virtutis intentionis illi inefficaci ad electionem, neque huius ad auxiliorum efficaciam appositionem neque his, & voluntati prædestinati ipsius instruere ad intentionem absoluam gloriae per eam prouidentiam, seu prædestinationem à Deo suppletur: infuper nec quidquam debite his causis, medijs singulis, aut omnibus prædestinatione & prouidentia hæc est inefficaci salutis prædestinati habita à Deo suppletur. Quia, cum tam electione illa medianum, seu auxiliorum efficaciam ad salutem, quam auxilia illa efficaci, ac demum salus indifferenter de se sint, ut ex efficaci, vel inefficaci intentione salutis prædestinati apponantur, & prouident: quare nec ipsius ex efficaci intentione salutis prædestinati prouenire, apponi, atque disponi determinate, connaturali, ac determinati (Soario, & affectis fatentibus) item nihil ea prouidentia, & prædestinatione habita à Deo ex inefficaci intentione salutis prædestinati suppleri, adiuvet omitti, cuiusdems est.

3. Hæc fors Soarius præfensit: atque adeo videatur rationem hanc primam non adeo nudam, & simpliciter efformasse, sed aliis etiam terminis, & administris vestimentis, & implexam, vt corum multiplicitate, & confusione lectoribus perplexitatem, & oppugnatutis faceret difficultatem. Sed pars ea iis, qui non fatis solidâ, minusque solide probant, ac tuerunt, vulgaris, ac trita, nunquam nos deciper, si singulatim terminos omnes adiunctor euoluerimus, & quid, quantumunque vnuus quisque valeat examinamus. Adiungit ergo ad maiorem hanc connaturalitatem prouidentie, & prædestinationis ex intentione efficacia salutis prædestinata, quam ex inefficaci probandum: id quidem, esti ex obiectu dispositione prouidentie non requiratur, vt offensum haecenus à nobis est, requiri tamē ex perfectione Dei prouidentis, eiusque benevolentia; ac beneficentia speciali erga prædestinatos, sed contra primum ex subiectu Dei prouidentis perfectione, ergo ita arguentem. An ciusmodi prouidentia, vt efficacia auxilia ad intentionem gloriam de facto obtinendam, conunque electio non, nisi ex intentione efficacia salutis prouenant, ita ad perfectionem subiectum Dei prouidentis specet, vt n̄ ita prouideat imperfectionem aliquam, sive debite ipsi perfectionis in prouidendo defectum Deus incurat, necne? si primum: ergo, contra ipsum Soarium, nequit Deus ex inefficaci intentione salutis aliquem prædictinare, neque ad effectum aliquem nobis liberè obtinendum, de medijs efficacibus prouidere, cum nequeat habere prouidentiam rei cuiusvis imperfectam debitate perfectione priuatā. Si autem absq; vila imperfectione posita, vel priuativa Deus ex inefficaci salutis, vel alterius cuiuspiam effectus liberè à nobis obtinendi intentione nos prædestinare potest, ac de medijs efficacibus ad illum de facto obtinendum prouidere, nihil ex Dei perfectione defini potest argumenti, vt de facto non ex inefficaci finis intentione prædestinare, ac de medijs efficacibus ad finem certè & infallibiliter obtinendum prouidet, sed efficaci solum. Siquidem ex alterutra intentione, circa omnem imperfectionem, cuiusque salutem de medijs efficacibus prouidebit: illud de maiore benevolentia, & beneficentia, gratiaque Dei erga prædestinatos, quam erga reprobos levissimum est, atque scipio nutans. Siquidem, vt vidimus d. 2. ex dictis controu. 6. de prouidentia efficaciam intentionis, & amoris gloriae prædestinati potest esse in prædestinatum, cuiusque salutem amor impenitus, atque intentio maior. Ad beneficentiam vero, & gratiam ampliorem, posita etiam intentionis, & amoris aquilatute dari auxilia efficacia ex scientia conditionata prædestinatis, quin ex simili scientia, qua reprobis congrua, & efficacia vila sunt, donentur satis forte: id quod non bene negauit Lessius de prædest. lect. 5. n. 51. Quod vero postremo afferit Soarius Beatusmam Virginem in Deiparam antecedenter ad ipsum merita ab soluta de facto electam fusse iuxta Ecclesiæ versiculum. Elegit eam Deus, & prelegit eam: quasi illo pra ea efficaci electionis diuina antecessio denoteretur: quod ipsum censet de Apostolorum electione ad Apolotatum ex illo Ioan. 15. Non vos me elegistis ego elegi vos. Si autem eam dignitatem prius meruerint, quam Deus ipsis illam decerneret, ipsi potius elegisse Christum, quam ipsis Christus fore dicendum, que vtrumque negare singulare reputat Soarius, & absurdum: sed vtrumque negat Vag. 3. d. dicit. 2. & 4. negandrum esse late contra Soarium defendit: & quidem illud de electione efficaci Virginis in Matrem ante ab soluta merita, ex illo Ecclesiæ versiculo prelegit debet consequenti deducitur. Tum, quia illud pra de antecessione æternitatis electionis ad effectum interpretari quicunque absque impugnatione potest. Maxime, cum id de sanctis Virginibus aliis, Ecclesia etiam canat. Secundo, si Maternitas Virginis ex eius meritis, acc data ne conferenda erat, paritas non est ad electionem ad gloriam prædestinari ob incita conferendam: sicut neque ab electione in Apostolatum. Si autem ex meritis Dei Mater effecta est præcipua. Conta exemplum hoc, atque contra electionem ad gloriam stabit difficultas. Et tandem his omib[us], cum electione, & Virginis in Dei Matrem, & Apostolorum in Apostolatum ex sola antecedente inefficaci intentione disponi à Deo poterit: vt post præusa merita efficax electio haberetur: sicuti, & prædestinatione ad gloriam iuxta Soaristarum doctrinam, male ex eo,

350 Contr. VII. de Prædestinatione.

quod elec^{tio} ad eas dignitates Virginis, & Apostolorum pro Dei arbitrio antecedens corum merita efficax fuit, inferatur, siue etiam in prædestinationis ad gloriam elec^{tio} n^e similem, est siquidem à libera determinatione Dei circa unum ad aliam omnino inconnexam cum illa ac di^parata determinationem eius liberam circa aliud, di^parata etiam prorsus illatio.

4. Sit secunda conclusio, elec^{tio} antecedens absoluta, & efficax ad gloriam in executione liberè à nobis, & contingenter obtinendam est impossibilis ac repugnans, eti^m essentia sua per scientiam medium reguletur, ac dirigitur, & quovis modo explicetur: ita Doctores pro prima conciliari præter nostrum Ioan. Propositum, qui star pro affirmantibus in qua de possibili est loc. dub. 7. Porro huius conclusionis probatio, prima probatio præcipua est: cum à potentia ad actum negatū irrefragabilis consequentia sit: est autem efficax ab euatione libertatis, & contingente obtinendae à nobis gloria in executione huius coniunctionis probatio, inquit, non viciⁿque efficax, sed evidens: si forum eius robustus penetreret, exeratur; tametsi, vt vidimus eius vires rotas non omnes eius conclusiones Authores collegirent, & exeruerint, ut euauione ex præsuppositione essentia scientia media ad electionem illam dirigentes ad aduersariis tentata, cludi ita minus doctis posse, vt non videatur intentum concludere, idcirco in conclusione hac nostra expelli. Et si essentia sua elec^{tio} & efficax absoluta antecedens per scientiam medium reguletur, & dirigatur: vt nihil in eo præsidij, atque verosimili effugii aduersariis esse premotum. Ratio autem est, quam dedimus cont. 4. de volunt. Dei d. 6. q. 2. a. c. 7. Vbi actuus nostrorum contingentium, ac liberorum præfinitionis, essentia etiam fuit per scientiam medium de iporum conditionata futuritione directas, ac regulatas, cum eorum libertate repugnare monstrauimus: quia, licet ratione scientia media, & futuritionis conditionate præsupposita logiam solum, & consequenter necessitatem nullatenus cum absoluta contundem, contingencia, & libertate pugnante, extrinsecus, atque a futuritione conditionata iporum mutuam eiusmodi præfinitiones habeant, tamen ratione infrastructuralitatis connexionisque cum absolute actuum nostrorum existentia, & futuritione ita antecedentibus præfinitionibus absolute essentia, & intrinsecus absolute antecedentia natura necessitatim aliam absolute existentia, & futuritionis actuum nostrorum, eorumque subinde libertati repugnante inducent: ac proinde ex parte hypothesis adhibita statum alium conditionatum necessarium, ac minimè contingente constituant à contingenti illo, qui ex hypothesis auxilijs indifferens intrinsecè principijs, & voluntatis solum constituebatur, sive que scientia media ad electionem illam dirigentes obiectum, arque ea etiam efficiac^{tio} posita (non tamen antecedenter ex parte hypothesis adhibita) perficeret: ex parte siquidem hypothesis efficaci illa electione antecedente ad gloriam adhibita statum alium futuritionis gloria non conditionata contingens, sed necessaria futuritionis gloria à prædestinationi liberate prorsus independentis constitueret. Hoc argumentum ad somnam premissus virginem citato loco, vbi prælatorum ex directione, & regulatione scientie media tentata euauiones plures obturato præclusum nihil hic oporteat reperire.

5. Et hæc quidem in quo vis modo electionis, siue præcūs à meritis, siue politice à meritis dependenter ex parte obiecti efficaci à Deo volite concludunt: Esi enim præcūs à meritis elec^{tio} efficacia sua merita, seu opera nostra non pertinet: quare nec cum eorum absolute existentia, vel futuritione connectatur, ac proinde neque eorum officia absolute libertati, at vero cum existentia, & obtentio absolute gloria prædestinationi conexa de se^z antecedenter natura, & cautitate præcūs illa ex parte obiecti à meritis, & operibus prædestinationi sit: gloria illa antecedenter ad merita non poterit non esse, vt bene Valquez respondet 3. p. d. 2. Soario contenti ex præfinitione, seu electione absolute gloria præcūs prædestinatione operum eius, seu meritorum libertatem non certi: quod nullquam à se negatum, oppositumve contendit Valquez ait, led solum libertatem absolute obtentio gloria à prædestinato eiusmodi electione antecedenter peccatum ire: quandoquidem antecedenter ad op-

ra prædestinationi libera non potest non ex efficaci illa electione absoluted gloria à prædestinatione ita antecedenter præcūs à meritis elec^{tio} obtinerti. Quod ipsius electio dum est, licet electio illa dependenter ex parte obiecti à meritis disiunctam, hoc scilicet, vel illo à Deo habetur, siquidem cum necessitate antecedenter etiam ad hanc, vel illam actum, aut opus nostrum, cuiusvis determinatio singularis actus, aut operis exercitio, apponendum, absolutam per partem libertatem fatis ostendimus contrarie Incarnata de libertate merito Christi in operibus præcipia disputantes & controver^s de volunt. Dei d. 6. q. 1. de volunt. de præfinitione disiunctio ex parte obiecti agitur. Ceterum cum in secundo modo electionis absoluta, & efficacis antecedenter ad gloriam conferendas, obdamque à prædestinatione dependenter à meritis, vige, & disiunctam, sed singularibus, & determinatis illisque ipsi (luxa Soarium supra), sit quis obiectum de facto eti^m nulla illis libertas, (quare nec meritis) operatione libertatis ipsorum secundario gloria obtinere libertas poterit conuenire.

6. Tandem si merita non in particulari, & determinata simul cum gloria ipsi obtinenda, licet vige, loam à disiunctam, efficaciter obiectu. & antecedenter à Deo ostenderetur, nulla contrarietas libertas, vt per finali^m quod peccatum positionum damnearerit in electo in prædestinatione maneret: ex ea quippe efficaci voluntate impossibile est Deo velle concurtere ad aliquam actum cum intento efficaciter obiecto incomposito non minus quam si expressè actum incompositum de voluntet: ex quippe actus, seu obiecti intento de obiecti efficaciter expressa & formalis voluntio alterius causis incompositibilis obiecti virtutibus nolito efficaciter ipsi volunti repugnans, & contradicens. Vnde quicunque aliquid incompositibile cum altero efficaciter val, virtus vult efficaciter omissionem huius alterius incompositibilis, que proinde ipsi, si a deo præcepit omnis, si ipsi impunitatur ad culpam. Cum autem absque voluntate concurrendi sive postulata sive permisiva ex parte Dei absurda, & quatenus per ipsum est efficaci concernenti ad actum nullus actus possumit: ex nobis accedit non posse, atque concurriendi ex parte sua ad actum peccatum finali, arque prædestinationi damnum, ob illud eiusmodi electione ad gloriam esse ex causa efficaciter concurriendi ad illam à Deo ipsius impossibilis virtutibus, ac si formaliter & expressè efficaciter ad illam actum concurrent noluerit: Fit plane omne peccatum finali, atque damnationem præterit ob illud esse abdictionem electi antecedenter ad gloriam ita merita etiam immunita, & vagè perferantur, sive nulli coniuncta posse impossibile: quare & ipsi libertatis contrarietas ut per peccatum finale positionum damnum, ita electo prædestinatione eripi, atque aboliri. Atque his etiam Ocam, Grotius, Catherini, & aliorum de electione summi aliquam eximiū prædestinationem tancum, eti^m temperante manu confutavit: cum nullius ita electi prædestinationis conditionis, & contrarietas libertatem possit subtiliter abducere ostenderetur. Mittenda demum, nec memoria (admodum impugnatione) digna in re presenti videtur opinio docimur, Deum prædestinatione quendam auxilia gratia, nimirum quib. series prædestinationis ipsius inchoatae & ineffaci gloria intentione eligere, & donare, relata vero et intentione efficaci: que proinde quia ab ordinis illius medio mouere Deum ad electionem, donacionem, & aliorum atque motione sua incipere operari, ex quippe opinio & factis impugnationibus obnoxia est, & auctoritate verosimili, & apparente fundamento procedit a partem prædestinationis, & ordinis auxilium ad ipsam spectantium, & quibus sicut de facto obviro, ut prædestinato est, ineffaci intentioni, partem vero efficaci adequa illa necessitate, aut rationabilis congruac^{tio} sibi imminet vero irrationaliter: cum omnium auxiliorum subordinatorum, & conditionatorum ad salutem de facto obtinendam, ordo, & dispositio ex eodem hinc eius anates, intentione prouenire intelligi rationabiliter possit, & debet.